

Luka To tekepo Lukaye hogugu

Luka booka goo eyo bei

Odoo Luka hagee Yu odoonee osoloso Yesuwo hamamee dili odoonee. Esino yo melesenee neli odoo badolone o odoo Poloye Godeeyo to takomo sileeme yibolosee silee. Lukaye goo toowa booka hamapoo hogugu ee egeesee moloso. Goo ee, Yesu Kelisoye hedebe Yu odoono pidilame ka sibile. Esino yayo Yu odoo sabolo osoloso mipoo toowa hamapoo debeli odoo susuga sabolo pidilame ka simi. Osoloso dala ma kulodu egee do sabolo osoloso goohele ma kulodu egee do sabolo pidilame ka simi. Osoloso Yesuye odoo susuga mapoo eligimo silee goo ee o booka hamapoo hoguguso.

1-2 Godeeye ima kulodu tou temelee odoo aboso bei mooloogoo maga goo egee ogoloso diba see Godeeyo tou talame, odoo ma kulodu goo egee takomo silesibilame bei mooloogooso. Diayo egee takomo silesibo goo ee iba olo duso. Eseme goo tei duluga odoo sabolo osoloso goo tei egei odoo sabolo oso taka duloso, diayo goo ee hoguguso.

3-4 Esino goo susuga bei mooloogoo maga ayo medee gooleedooga, ayo to hagee see medee ka hoguga. Esiga Tiyopoles wiligi odoo hu toowa too, nayo du goo ee medee tei goodoo dalame, ayo namapoo to hogugu hagee ka teneeso.

*Yonee odoo howo oluguli soomagalai goo ee
yebugu*

⁵ Helodeeye Yudiya mi mapoo wiligi toboloso badebei biame omapoo, Godee ogo odoo ogo doloso domo badeli odoo hee badebeiso, o hu Sekalaya. Yo Godee ogo odoo ogo doloso domo badeli odoo mooloogoodoo hee Abiyayo mooloogoodoo ma kulodu badebeiso. Osoloso osobowo hu Elisabet, obakadio Elonowo soosoo.

⁶ Sekalaya dio Elisabet dio Godeeyo howo woola mapoo tekepo doloso dobolone, Godeeye kokodo taka to sabolo osoloso yayo tei magoo goo ee medee dadolone debeiso.

⁷ Esino diba holo soomagelega debeiso. Bei, Elisabet yo sobo deme taba, osoloso sobo adaga poloso badebei. Osoloso Sekalaya onosee olo adaga poloso badebei.

⁸ Biame heeso Sekalaya o mooloogoodoo oso tou talai biame simiso. Eseme Sekalayaye Yu odoo dia tei moso mapoo peleso Godeeyo howo woola tobodulone tou temeleeso.

⁹ Osoloso Godee ogo odoo ogo doloso domo badeli odoo oso dima kulodu odoo hee hesilame diayo yo odoo hu ma ee kobumeleso Sekalaya hesiaso. Eseme diayo Sekalaya yo Godeeyo tei moso ma kulodu sisigageli medee tekepo Godee mapoo gigalagalame hesiaso. Eseme Sekalayaye Yu odoowo tei moso mapoo peleso sisigageli medee tekepo gigalegemeleeso.

¹⁰ Eseme yayo sisigageli medee tekepo gigalagomolome, odoo susuga oso tei moso pee mapoo dobolone Godee mapoo takemeleeso.

11 Sekalaya yo tei moso ma kulodu osee bado-boome, Godeeyo momaiye oso sisigageli medee tekepo gigaligili dosulu deedee dokolo mapoo peledoboloso tebidiso.

12 Eseme Sekalayaye momaiye ogoloso dio du-lone diya ebiaso.

13 Esino Godeeyo momaiye oso yimapoo egeesee takaso, “Sekalaya, no haga na ebi! Nayo Godee mapoo taka ee yayo olo duso. Nosobo Elisabet koowasi moodooloso giso holo soomagalaiso. Eseega nayo holope o hu Yonee hedii.

14 Yayo namapoo goomoga tosibileiso. Osoloso yo soomagooga, odo oosuga oso goomogalaiso.

15 Bei, yayo Godeeyo howo woola hu toowa tolosa badalaiso. Osoloso yo yugune nalaime. Esino oweeye yo soomagoo maga bei mooloogoloso Dio Tei oso kitulugu sabolo badalaiso.

16 Osoloso yayo Isalael odo see tobu dibada wiligi odo Godee mapoo gilimado sibileiso.

17 Yo Ilayaye kitulugu sabolo badebei egeesi masi badolone, Lodeeye sibilei mologa daga malalo yayo sibileiso. Osoloso yayo odo susuga Lodeeye egee sibo goo omapoo mopoodoo dolone dobolone, ma dio sabolo owolo dio sabolo mesie goo mapoo gilimado sibileiso. Osoloso yayo Godeeyo to mapoo koo mesimo silesibili odo dia goo goolee ee see Godeeyo howo woola tekepo goo talame dia goo goolee su wudileiso.”

18 Esino Sekalayaye Godeeyo momaiye mapoo

egeesee takaso, “Ayo ogoo goo ogoloso nayo egee takoo goo mapoo tei doloso ka gooleedalaiyo? Bei, a olo giso adaga osoloso mo sobo onosee sobo adaga,” diso.

19 Godeeyo momaiye oso yimapoo nei egeesee takaso, “Mo hu ee Geibulu. A Godeeyo mudugiyopoo badeli. Ayo namapoo to tekepo hagee takalame, Godeeye a sibeye diso.

20 Esino no dui! No to kelega poogoloso badalaiso. Bei, nayo mo to mapoo koo tei to. Esiga no to kelega badoga, ayo namapoo taka goo hagoso peledabalai biame tugodoo omapoo ogoloso see to kalaiso,” diso.

21 Sekalayaye tei moso ma kulodu badebei diya koodoowoome, odoo aboso peegoo yo bolone dobolone egeesee takaga meleeso, “Yo ogoo goo tamalabele?” diso.

22 Sekalaya tei moso maga gasibileso, to kelega tobudulone, wulo deeso edidi takaso. Eseme odoo susuga oso goo ee ogoloso gooleedooso, yo tei moso tegei ma kulodu badolone o howo opusomo deme, goo hee egeidoo, diso.

23 Sekalayaye tei moso ma kulodu tou temelee biame ee koodobuloso, yo see o mi mapoo wedi diso.

24 Osoloso hamamee Sekalayayo osobo Elisabet koowasi moodooloso badolone, a dee tiadoo ma kulodu Elisabeteeye o moso kuloduga peegoo gadile.

25 Osoloso Elisabet eyo nediliyo egeesee gweliso, “Godeeye a pidiso, osoloso ayo deme

toboloso badolone odoo howo woola simili goo ee yayo amaga peegoo togobuguso,” deliso.

Yesu soomagalai goo ee yebugu

²⁶⁻²⁷ Elisabet koowasi moodooloso badebei a 6 poogoloso badoboome, Godeeye o momaiye Geibulu sobo obuo Meli mapoo meiye, diso. Meli yo Gelili mi toowa ma kulodu Nasalet mi pepooko mapoo badeli. Esino odoo hee Meli hulame badebeiso, o hu ee Yosep, yo Deibidi dio bala hedebe.

²⁸ Osoloso Godeeyo momaiye oso meileso Meli mapoo egeesee takaso, “Emegei, Godeeye sobo no olo hesiaso. Osoloso Godeeye nobolo hodobo badoso,” dee takaso.

²⁹ Meli to hagee duloso goo tiademe, to hageeyo bei ee diya goolee meleeso.

³⁰ Esino Godeeyo momaiye oso Meli mapoo to nei egeesee takaso, “Meli, no haga na ebi. Bei, Godeeye namapoo diya goomogoso.

³¹ No koowasi moodooloso giso holo sooma-galaiso. Osoloso nayo o hu Yesu hedi.

³² Yayo hu toowa toloso badalaiso. Osoloso yo Godeeyo owolo dalaiso. Osoloso amawe Deibidiye wiligi toboloso badebei goo ee see wiligi odoo Godeeye yimapoo tenelaiso.

³³ Esiga yayo Yekobowo bala ma kulodu wiligi toboloso badalaiso. Osoloso yayo wiligi toboloso badoga hoo pagalai mauwe,” diso.

³⁴ Eseme Meliye Godeeyo momaiye mapoo to nei egeesee takaso, “Goo hagee amapoo egeesee

kasee peledabalaiyo? A sobo obuo, esiga giso dia goo ee a gooleedele,” dee takaso.

35 Esino Godeeyo momaiye oso yimapoo egeesee takaso, “Dio Tei oso namapoo sibileiso, osoloso Godeeye kitulugu oso no gagalaiso. Esiga nayo holope soomagalame egee see ee tei holo, osoloso yo Godeeyo owolo dalaiso.

36 Esiga no dui! No nemisi Elisabet goolee. Yo sobo adaga poloso badolone deme toboloso badoso diso. Esino yo epedee koowasi badebei a 6 poogooso.

37 Bei, Godeeye goo susuga ee moodoolai yo teiba,” diso.

38 Meliye egeesee takaso, “A Godeeyo tou teli sobo. Esiga nayo amapoo taka goo ee amapoo moodoolai a goomogo,” diso. Eseme Godeeyo momaiye oso Meli poogoo diso.

Meliye Elisabet agalame di

39-40 Osoloso biame omapoo Meli yo mopoodoo doloso Elisabet agalame saga diso. Yo Yudiya esia mapoo peleso, Sekalayaye badebei mi pepooko mapoo peledoboloso, see Sekalayayo mosopoo diso. Yo Sekalayayo mosopoo dileso Elisabet ogoloso emegei di to takaso.

41 Elisabet Meliye emegei di to taka du domo mapoo holope oso o beliye ma kuloduga dabaso. Osoloso Dio Tei oso Elisabet mapoo sibume, yo kitulugu tooso.

42 Eseme yayto neligidi egeesee takaso, “Sobo susuga ma kulodu Godeeye namapoo diya

goomogolone, nama kulodu holope egee bado sabolo yimapoo diya goomogoso.

43 A hu toowa too sobonee. Esino mo Lodeeyo oweeye a agalame simiso. Goo omapoo a diya goomogo.

44 Eseme nayo amapoo emegei di to takeme, holope mo beliye ma kulodu badebei oso goomogolone dabaso.

45 Godeeye namapoo peledabalai goo ee takeme duloso tei too maga, Godeeye namapoo goomoga tenelaiso,” diso.

Meliye Godeeyo hu dokodoo poudoolone goomoga tenee

46 Osoloso Meliye egeesee takaso,
“Mo sooloo ma kuloduga Godee mapoo goomoga to taka.

47 Osoloso mo dio oso mo Godee mo gie badeli pidili mapoo goomogo.

48 Bei, yayo o tou teli wuluge sobo a toowa doloso gooleeso.

Esiga epedee hamaga dulone odoo susuga oso a Godeeye pidi sobo dalaiso.

49 Bei, Kitulugu Godeeye amapoo goo toowa abo olo moodooso.
Yo tei.

50 Edebeeyo Godee mapoo mesilone doga,
Godeeye sooloo deli goo oso dimapoo kookaiyo osee malaiso.

51 Osoloso yayo kitulugu oso goo toowa abo olo moodoogaso.

Osoloso yayo odoo dieso nediliyo tekepo doloso si howeli odoo ee peegoo hasiso buguso.

52 Osoloso yayo wiligi odoo tebisa diayo wiligi dalame kitulugu too hu ee peegoo tabuguso.

Esino odoo dieso pepooko doloso debeli odoo ee pidilone, diba dokodoo poudooso.

53 Osoloso yayo nei mauwe odoo ee bi tekepo oso pidiso.

Esino bi bei odoo ee mosoowe peegoo hasiso buguso.

54-55 Osoloso yayo ibada amawe dio sabolo to kitulugu magoo ee dodolone

o to mapoo mesimo silesibili Isalael odoo pidiso.

Esiga yayo sooloo deli goo oso Eibalaham sabolo osoloso amawe dimapoo kookaiyo moloso osee malaiso,” diso.

56 Meliye Elisabet dio badebei a bakadio hedebe di poogoloso see o mi mapoo wedi diso.

Yonee odoo howo oluguli soomagoo

57 Elisabet damamee ti biame omapoo, yayo giso holo soomagooso.

58 Godeeye Elisabet mapoo goo tekepo moodoo maga o soosoo sabolo, osoloso yima koola mapoo debeli odoo sabolo oso goo hagee duloso, goomoga hodobo Elisabet bolo poudooso.

59 Osoloso giso holo soomagoloso abaga dino biame 8 mapoo diayo holope o kolo koolame

mooloogoodooso. Osoloso diayo holope o hu amamo hu Sekalaya hedilame goomogaso.

⁶⁰ Esino owee Elisabeteeye egeesee takaso, “Haye, o hu Yonee hedilei,” diso.

⁶¹ Esino diayo yimapoo egeesee takaso, “Yonee egee namawe dio eyo hunee,” diso.

⁶² Osoloso diayo see holope eyo ama mapoo o hu odoo ogu hedileiyo doloso deeso edidi takaso.

⁶³ Eseme Sekalayaye holope eyo hu magalame odoo susuga mapoo dasogo sabolo homo kolo sabolo yimapoo tenee doloso deeso edidi takaso. Eseme yayo holope eyo hu egeesee magooso, o hu Yonee. Eseme odoo susuga oso goo hagee ogoloso dio diso.

⁶⁴ Eseme epedee omapoo Sekalaya to kelega poogoloso badebei see to kolone Godeeyo hu dokodoo poudoomo sileeso.

⁶⁵ Osoloso mi omapoo debeli odoo oso goo hagee ogoloso ebigaso. Osoloso Yudiya esia mapoo debeli odoo susuga oso goo hagee duloso to kesameleeso.

⁶⁶ Osoloso goo hagee duli odoo oso goolone egeesee woosaso, “Holope hagee odoo kasi masi badobomobelee,” diso. Bei, diba egeiso, Godeeye kitulugu oso yibolo molome.

Sekalayaye Godeeyo hu dokodoo poudoolone goomoga tenee

⁶⁷ Yoneeyo ama Sekalayaye Dio Tei oso kitulugu toloso badolone malalo hoogoo peledabalai Godeeyo to ee yayo malalo egeesee takaso,

⁶⁸ “Isalael odoo dia wiligi odoo Godeeyo hu dokodoo poude!

- Bei, yayo sibileso o odoo see eyo gili-madalame neiso tooso.
- 69** Osoloso Godeeyo tou teli odoo Deibidiyo bala ee ma kuloduga gie badeli pidili odoo kitulugu toowa imapoo olo teneeso.
- 70** Daga hoogoo Godeeye goo hagee o howo woola todoloso dobolone Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo oso imapoo olo takaso.
- 71** Esiga imapoo ha teli odoo
osoloso imapoo hegili odoo oso kitulugu ee
ma kuloduga Godeeye iba peegoo gilimado
dileiso.
- 72-73** Osoloso Godeeye ibada amawe dio sooloo dolone pidileiso diso.
Osoloso yayo Eibalaham dio to kitulugu magoo ee osee goolee malaiso diso.
- 74** Esiga Godeeye imapoo ha teli odoo ma kulduga gilimadoloso peegoo dileiso,
iyo Godeeyo tou tolone dobolone ebia goo mauwe poogoloso dabalame.
- 75** Esiga iyo debei ma kulodu Godeeyo howo woola tekepo dobolone todolone dabalai tekepo.
- 76** Esino mo holo, no odoo susuga oso dokodoo badeli Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo dalaiso.
Bei, Lodee sibilega badoga, daga malalo nayo dileso yayo sibilei goo mapoo odoo mopoodoo dalame gu takala dileiso.
- 77** Nayo o odoo gie badeli pidilei goo ee eligibleiso.

Goo ee dibada goo tokenee hapooga, gie
badeli talaiso.

78 Godeeye iba sooloo dolone diya goolee moloso.

Esiga Kei mi ma dokodooga yayo hudi magoo
odoo oso mi gie hadobuoga osokoso egee
pouno egeesee masi imapoo sibileiso.

79 Godeeye hudi magoo odoo hagoso teli mapoo
dili eli omapoo egee do sabolo
osoloso neliga ma kulodu egee do odoo
dimapoo pounileiso.

Osoloso yayo iba gilimado dileiso, Godee sabolo
mesie dabalame,” diso.

80 Yonee kauwulone o dio oso kitulugu sabolo
badebeiso. Yo miwe poogoo mi mapoo bado-
boso biame oso sibume, Isalael odoo dimapoo to
tekepo takalame simiso.

2

Yesu soomagoo

(Mat 1:18-25)

1 Biame omapoo Sisa-Ogastas yayo Loum odoo
dia wiligi odoo toboloso badolone, odoo susuga
eyo hu booka mapoo magalame tei magooso.

2 Hu tomo di hagee hu telega moloso Kuliniyos
yayo Siliya mi mapoo wiligi odoo toboloso
badolone daga bei ka mooloogoo.

3 Eseme odoo susuga dibada midee mapoo dia
hu magalame diyadeeso.

4 Yosep hagee Deibidiyo amawe. Esiga yo
Gelili mi ee ma kulodu mi hee Nasalet maga, see
Yudiya mi mapoo mi hee Betilihem mapoo o hu

magalame palaso. Bei, Betilihem mi egee Deibidi o soosoo dibada midee.

⁵ Yo Meli hulame dadagoloso dia hu magalame palaso. Esino Meli yo olo koowasi moodooloso badebeiso.

⁶ Diba Betilihem mi mapoo dilesa peledoboloso omapoo doboome, Meli damamee tiso.

⁷ Osoloso yayo holope daga malalo giso holo soomagooso. Holope soomagoloso dugoso tiadoloso gala hu nei nedili moso tegei eyo kulodu howogi masi mapoo tiediso. Bei, odoo soo oso sibileso tieli moso ee ma kulodu debi mauwe neme.

Sipi be bali odoo oso Yesu soomagoo goo ee du

⁸ Yesu soomagoo gesi omapoo sipi be bali oso Betilihem mi koola mapoo dibada sipi be balaga meleeso.

⁹ Eseme Godeeyo momaiye oso saga epedee omapoo dimapoo sibileso peledabaso. Osoloso Godee yayo toowa doloso badeli goo omaga o gadeebugu oso diba teme, diya ebegaso.

¹⁰ Esino momaiyeso dimapoo egeesee takaso, “Niba haga na ebi. Bei, odoo susuga oso goomagalame ayo nimapoo to tekepo tosiba.

¹¹ Epei Deibidiyo mi mapoo odoo susuga eyo gie badeli pidilei holope ee soomagooso. Yo Keliso Lodee.

¹² Yo dugoso tiadoloso gala hu nei nedili howogi masi mapoo tiamologa ogoloso gooleedalaiso,” dee takaso.

¹³ Osoloso epedee saga omapoo momaiye mooloogoodoo toowa oso Kei mi maga sibileso, momaiye daga malalo simi sabolo hodobo

mooloogoodooso. Osoloso momaiye susuga oso Godeeyo hu dokodoo poudoolone egeesee takaso,
14 “Kei mi ma dokodoo badeli Godee mapoo goomoga poude!

Osoloso mipoo hamapoo Godeeye goomoga odoo dimapoo mesie goo oso mele dee,” diso.

15 Osoloso momaiye susuga oso diba poogoloso Kei mi ma dokodoo see wedi paladeeso. Eseme sipi be bali odoo oso dieso nediliyo egeesee takaso, “Iba Betilihem mi mapoo Godeeye imapoo taka goo ee peledaba beleso agalame dimo,” diso.

16 Eseme diba saga dileso egeino, Meli dio Yosep dio holope gala hu nei nedili howogi masi mapoo tiedi molome egeiso.

17 Osoloso diba dileso holope ogoloso momaiyeso holopeyo goo dimapoo taka ee see diayo odoo abo omapoo debei mapoo takaso.

18 Eseme sipi be bali odoo oso holope eyo goo takeme duloso odoo susuga diya howoogadooso.

19 Esino Meli yo goo hagee duloso biame susuga ma kulodu boobado bigilega osee goolee meleeso.

20 Eseme sipi be bali odoo diba see wedi dulone, diayo du goo sabolo osoloso diayo egei goo omaga Godee mapoo goomoga toowa poudooso. Bei, diayo egei goo susuga ee momaiyeso taka goo sabolo teibaneme.

Yesu yo tei moso mapoo ido pala

21 Osoloso holope soomagoloso abaga dino biame 8 mapoo o kolo kooso. Osoloso yo Yesu

hediso. Bei, daga yo Meliyo beliye ma kulodu mauwe mapoo momaiyeso hu hagee olo hediso.

22-24 Meli dio Yosep dio Moseseeye tei magoo ee dadolone Godeeyo howo woola tokenee mauwe dabalame, mopoodoo doo biame koodobuloso, diayo Yesu idoloso Yelusalem mi mapoo diso. Osoloso diba Yu odoowo tei moso mapoo peleso, diba see Godeeyo howo woola tokenee mauwe dabalame, só bakadio wooloso Godee mapoo teneeso. Bei, Godee o tei magoo oso egeesee takooso, “Niba molo bakadio o, wi pepooko baka-dio wooloso amapoo tenee,” deeso. Osoloso diba tei moso tegei mapoo peleso, Yesu see Godee mapoo teneeso. Bei, Godee o tei magoo oso egeesee takooso, “Malalo soolooga magoo giso holo susuga Godee mapoo tenee,” deeso.*

25 Biame omapoo Yelusalem mi mapoo adaga hee badebeiso, o hu Simiyon. Yo Godeeyo howo woola tekipo doloso badolone, hedebe Godeeno diya goolee sabolo badeliso. Esino yayo Godeeye Isalael odo mapoo hegigi goo melee ee togobi-gilame biame oso sibilei ee bolone bameleeso. Osoloso Dio Tei oso yibolo badebeiso.

26 Esino yo adaga poloso telega badolone, Gode-eye hesia Keliso yo agalai goo ee Dio Tei oso yimapoo olo takaso.

2:22-24: Exo 13:2, 12; Lev 12:1-8

* **2:22-24:** Yu soboso

Moseseeye tei magoo ee dadolone giso holo soomagooga, yo biame 40 ee ma kulodu kee koododilega, o moso mapoo obusomo badeliso. Osoloso biame oso koodobuoga, see kee koododilame, Yu odo dia tei moso mapoo dileso Godee mapoo emegei di bi teneliso.

27 Osoloso Dio Tei oso Simiyon yo tei moso tegei mapoo ido diso. Osoloso Meli dio Yosep dio oso tei magoo ee dadalame holope Yesu yo tei moso mapoo ido palaso.

28 Eseme adaga Simiyoneeye Yesu ogoloso maduloso Godee mapoo goomogolone to egeesee takaso,

29 “Godee nayo takolone a Keliso ogoloso ka talai diso.

Esiga epe i nee tou teli odo ayo mesie sabolo talai tekepo.

30-31 Bei, mo howoso gie badeli pidili odo ee nayo odo susuga mapoo tenee a egeiso.

32 Yo gadeebugu, Yu odoonee dimapoo Godeeyo goo ee yilige bigilame.

Osoloso yimaga nee Isalael odo diba dokodoo poudileiso,” diso.

33 Yesuwo ama dio owee dio Simiyoneeye takatudo duloso diya howoogadooso.

34 Osoloso Simiyoneeye Godeeye diba pidilame takoloso Meli mapoo egeesee takaso, “Godeeye holope hagee hesiaso, Isalael odo aboso holope hagee gowooga, Godeeye diba pepooko dalame. Osoloso odo aboso holope hamapoo tei toga, Godeeye diba dokodoo poudileiso. Esiga odo aboso o goo talai gowoolone yimapoo ha talaiso.

35 Goo egeesi maga dibada sooloo ma kulodu egee molo goo ee woola yilige bigileiso. Osoloso goohelo goo oso nee sooloo mapoo kaiyaso heleegee masi halagalaiso,” diso.

36 Osoloso domo omapoo Godee maga to tolosokokodo takomo sili sobo hee tei moso tegei ma kulodu badebeiso, o hu Ana. Sobo yo o bala Asel. Osoloso amamo hu Panuwel. Yo sobo adaga poloso badebeiso. Yo daga gisoso huloso dugo 7 ma kulodu omobolo badoboso, omo taso.

37 Eseme yayo badebei dugo 84 poogoloso, omapoo yo bau osee badebeiso. Yo biame susuga tei moso tegei mapoo howo gisimo silone, biame sabolo osoloso gesi sabolo Godeeyo hu dokodoo poudoolone nei tei yuloso badolone Godee mapoo takemeleeso.

38 Osoloso Simiyoneeye Meli dio Yosep dio to kesamolome, yo domo omapoo simiso. Yo sibileso Godee mapoo goomoga to takaso. Osoloso Yelusalem mi eyo hegi goo ee ma kuloduga gilimadoloso peegoo dilame balagamelee odo dimapoo Yesuwo goo takaso.

39 Yosep dio Meli dio Godeeye taka tei goo susuga toloso koodobuloso, see Gelili mi ee ma kulodu dia midee Nasalet mapoo wedi diso.

40 Osoloso holope oso kitulugu sabolo kauwuloso goo goolee medee tekepo yimapoo meleeso. Osoloso Godeeye yo sooloo dolone pidimeleeso.

*Yesu yo pepooko mapoo tei moso mapoo peleso
badebei*

41 Dugo susuga ma kulodu biame hedebe mapoo Yesuwo owee dio ama dio Yelusalem mapoo Godeeye gababia wo nalame diliso.

42 Osoloso dugo hee mapoo diba see gababia wo nalame dime, Yesu yo dibolo diso. Biame domo omaga Yesu o dugo 12.

43 Gababia wo ne biame koodobume, diba see wedi diso. Esino Yesu yo dibolo dilega, Yelusalem mapoo badebeiso. Yesuye Yelusalem mapoo badebei owee dio ama dio gooleedele.

44 Esino ama dio owee dio goolee, Yesu odo abo sabolo malalo di bele dolone, diba nosee diso. Diba dileso eli domopoo tilame dobolone, diayo dia soosoo ma kulodu osoloso dia odo ma kulodu Yesu esiaso.

45 Diba omapoo Yesu esiamaleso koo egeme, see Yelusalem mapoo Yesu esilame wedi diso.

46 Osoloso biame bakadio hedebe di poogoloso hamamee diayo Yesu Yu odo dia tei moso mapoo Yu odoowo tei eligili odo abo sabolo to kolone doboome egeiso. Ee ma kulodu Yesuye tei eligili odo oso eligi goo ee dulone badolone, yayo nei dimapoo woosa demeleeeso.

47 Osoloso nei tei eligili odo oso woosa to eyo nei dimapoo medee tekepo wedi di duloso, osoloso o goo goolee tekepo ogoloso odo susuga oso diya howoogadooso.

48 Yesuwo owee dio ama dio oso Yesuye tei eligili odo sabolo to kolone badoboome ogoloso dio diso. Eseme oweeye egeesee takaso, “Mo holo, nayo kasalame goo egeesee imapoo ka moodoowo? Nama asalo no esiamo silone diya kukuda sabolo sileeso,” diso.

49 Esino Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Niyo kasalame a ka esiamo sileeyo? Ayo mo mayo moso mapoo badalai goo ee niba gooleede-

leyo?” diso.

⁵⁰ Esino Yesuye tako to eyo bei diba medee kibiya gooleedele.

⁵¹ Osoloso Yesu see dibolo hodobo Nasalet mapoo wedi diso. Osoloso omapoo badolone, dibada to mapoo mesimo sileeso. Esino Meliye goo susuga hagee biame susuga osee goolee sabolo badebeiso.

⁵² Yesu yo kauwulone goo goolee tekepo sabolo kauwaso. Eseme Godee sabolo osoloso odo o sabolo oso yimapoo diya goomegeliso.

3

*Yonee odo howo oluguli oso to takaa
(Mat 3:1-12; Maka 1:1-8; Yon 1:19-28)*

¹ Sisa-Taibiliyeseeye Loum wiligi toboloso badebei dugo 15 poogoloso, odo abo hagee bia oso yima hemi wiligi tebisaloso debeiso. Pontiyus-Pailetteeye Yudiya mi bameleeso, osoloso Helodeeye Gelili mi bameleeso, osoloso omolo Pilipiye Ituliya mi sabolo Talakonitis mi sabolo bameleeso. Osoloso Lisaniyaseeye Abilene mi bameleeso.

² Osoloso Anas dio Kayapas dio Yu odo dia tei moso wiligi toboloso debeiso. Biame omapoo Sekalayayo owolo Yonee miwe poogoo mi mapoo badoboome, Godeeye o to yimapoo teneeso.

³ Eseme yayo dileso Yoden howo koola ogolone debeli mi mapoo Godeeyo to takomo silone, odo susuga mapoo egeesee takomo sileeso, “Nibada

tokenee mapoo miligi pialoso howo ogusige. Es-eega Godeeye nibada tokenee hapoloso boobado bigileiso,” dee takemeleeso.

⁴ Goo hagee Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odo Aisayaye o booka mapoo hogugu to sabolo tobuoso. Bei, yayo o booka mapoo hageesee hoguguso,

“Miwe poogoo mi omaga edebeeyo egeesee ida-goo,

‘Lodee yayo sibilei eli moodee,
osoloso medee hoodo magee.

⁵ Osoloso mi godobia mologa, omapoo mi abo kuge.

Osoloso eli mapoo esia mologa, esia egee gebese.

Osoloso eli halaga medee hoodo magee.

Osoloso eli tokenee medee moodee.

⁶ Eseega odo susuga oso gie badeli pidili Godee maga simi agalaiso,’ diso.”

⁷ Odo mooloogoodoo Yoneeye diba howo ogusigilame sibademe, yayo dimapoo egeesee takaso, “Niba hebise, nimapoo odo agayo takolone howo ogusiga goo oso Godeeye kamana goo egee sibo maga mada pia dabalaiso, dee ka takana?

⁸ Esiga niyo debei goo maga nibada goo tokenee mapoo tei miligi pia goo ee eligi. Osoloso niba niso nediliyo iba Eibalahameeyo amawe dioga, Godeeye kamana maga mada pia dabalaiso dee na goolee. Bei, ayo nimapoo taka. Godee yimapoo

kitulugu moloso, yo hagoso see Eibalahameeyo amawe dio palai.

⁹ Esiga kabee homo bei mapoo olo magoo moloso. Esiga homo kaso ko tekepo pellega mologa, homo egee holoso dou mapoo toodalaiso,” diso.

¹⁰ Eseme odoo susuga Yoneeye takao ee duloso nei egeesee takaso, “Egeeseega iba ogoo goo moodoolaisomo?” diso.

¹¹ Eseme Yoneeye nei dimapoo egeesee takaso, “Namapoo sedi bakadio mologa, nee odoo sedi me daga, hee yimapoo tenee. Osoloso namapoo nei mologa, nee odoo hee nei me daga, abo yimapoo tenee.”

¹² Osoloso tekisi molee misigeli odoo abo diba noseee howo ogusigilame sibileso Yonee mapoo egeesee takaso, “Eligli odoo, iba ogoo goo moodoolaisomo?” diso.

¹³ Eseme Yoneeye nei egeesee takaso, “Niyo odoo mapoo tekisi molee misigaga, hodio niyo talai ee goolone tekisi molee magalame tobulosu magoo ee na dagapele. Esino hedebe teiba ono odoo mapoo ka misige,” diso.

¹⁴ Osoloso ha teli odoo aboso Yonee mapoo egeesee takaso, “Iba noseee ogoo goo moodoolaisomo?” diso.

Eseme Yoneeye nei dimapoo egeesee takaso, “Niyo emegei dia molee heli talame na seesee. Osoloso emegei dia molee heli talame dimaga gamenee goo na takee. Esino hedebe niso tou too eyo nei molee ee tolone goomoga sabolo ka debee,” diso.

15 Odoo susuga oso Keliso bolone debei mapoo Yoneeye simi ogoloso, diayo goolee yo Keliso bele dee gooleeso.

16 Eseme nei Yoneeye dimapoo egeesee takaso, “Ayo niba howodeeso oluguliso. Esino odoo hee ama hamamee egee sibo yayo kitulugu oso ayo kitulugu dagadi. Esiga ayo o homo beiyopoo gauwuloso o homo bi ee pidigilei a tebile. Osoloso yayo Dio Tei nima kulodu tenelaiso. Esino yayo yimapoo tei tele poogoo odoo ee dou mapoo toodalaiso.

17 Yayo witi wo ko sabolo osoloso so ee pilame o tou teli bi sabolo mopoodoo doloso badoso. Osoloso witi wo ko ee moso mapoo kukuleiso. Osoloso witi wo so dou koo semili mapoo toodalaiso,” diso.

18 Yoneeye to tekepo ee eli opusomo opusomo di maga odoo Godee mapoo gilimado sibilame, Godeeyo to tekepo takomo siliso.

19 Esino Gelili mi eyo wiligi odoo taba Helodeye goo tokenee tooso. Goo ee omolo osee bado-boome, yayo omolowo osobo Helodiyes peedee huso. Eseme Yoneeye goo hagee ogoloso yimapoo diya takolone o tokenee goo abo sabolo yilige buguso.

20 Eseme hamamee Helodee komonolone yo tokenee hee toowa tooso. Goo ee yayo Yonee neliga moso ma kulodu husooso.

*Yesu howo olugu
(Mat 3:13-17; Maka 1:9-11)*

21 Biame Yoneeye odoo howo ogusigamelee domo mapoo, Yesu yinosee howo oluguso. Yesu howo oluguloso gasibileso tobudulone Godee mapoo takomolome Kei mi osulu yamagooso.

22 Eseme Dio Tei oso molo masi pusibileso yimapoo pubalagaso. Osoloso Kei mi ma dokodooga toso egeesee takaso, “No ayo gooma mo holo noso, a namapoo diya goomogo,” diso.

*Yesuwo amawe diowo hu
(Mat 1:1-17)*

23 Yesu yo dugo 30 domo mapoo badolone, o tou bei mooloogooso. Odoo susuga oso Yosepeeyo owolo gweliso.

Yosep yo Heliyo owolo.

24 Heli yo Matateeeyo owolo.

Matat yo Libaiyo owolo.

Libai yo Melkiyo owolo.

Melki yo Yanaiyo owolo.

Yanai yo Yosepeeyo owolo.

25 Yosep yo Matatiyaseeyo owolo.

Matatiyas yo Amoseeyo owolo.

Amos yo Nahumeeeyo owolo.

Nahum yo Esliyo owolo.

Esli yo Nagaiyo owolo.

26 Nagai yo Mateeyo owolo.

Mat yo Matatiyaseeyo owolo.

Matatiyas yo Semeineeyo owolo.

Semein yo Yosekeeyo owolo.

Yosek yo Yodayo owolo.

27 Yoda yo Yohanayo owolo.

Yohana yo Lesayo owolo.

Lesa yo Selubabeleeyo owolo.
 Selubabel yo Selatiyeleeyo owolo.
 Selatiyel yo Neliyo owolo.
²⁸ Neli yo Melkiyo owolo.
 Melki yo Adiyo owolo.
 Adi yo Kosameeyo owolo.
 Kosam yo Elamadameeyo owolo.
 Elamadam yo Eleeyo owolo.
²⁹ El yo Yosuwayo owolo.
 Yosuwa yo Eliyeseleeyo owolo.
 Eliyesel yo Yolimeeyo owolo.
 Yolim yo Matateeeyo owolo.
 Matat yo Libaiyo owolo.
³⁰ Libai yo Simiyoneeyo owolo.
 Simiyon yo Yudayo owolo.
 Yuda yo Yosepeeyo owolo.
 Yosep yo Yonameeyo owolo.
 Yonam yo Eliyakimeeyo owolo.
³¹ Eliyakim yo Meleyayo owolo.
 Meleya yo Menayo owolo.
 Mena yo Matatayo owolo
 Matata yo Neiteneeyo owolo.
 Neiten yo Deibidiyo owolo.
³² Deibidi yo Yesiyo owolo.
 Yesi yo Obedeeyo owolo.
 Obed yo Bowaseeyo owolo.
 Bowas yo Salmoneeyo owolo.
 Salmon yo Nasoneeyo owolo.
³³ Nason yo Aminadabeeyo owolo.
 Aminadab yo Adimineeyo owolo.
 Adimin yo Aliniyo owolo.

Alini yo Hesloneeyo owolo.
 Heslon yo Peleseeyo owolo.
 Peles yo Yudayo owolo.
³⁴ Yuda yo Yekobeeeyo owolo.
 Yekob yo Aisekeeyo owolo.
 Aisek yo Eibalahameeyo owolo.
 Eibalaham yo Telayo owolo.
 Tela yo Naholeeyo owolo.
³⁵ Nahol yo Selugeeyo owolo.
 Selug yo Lewuyo owolo.
 Lewu yo Pelegeeyo owolo.
 Peleg yo Ebeleeyo owolo.
 Ebel yo Selayo owolo.
³⁶ Sela yo Keinaneeyo owolo.
 Keinan yo Alapakasadeeyo owolo.
 Alapakasad yo Semeeyo owolo.
 Sem yo Nowayo owolo.
 Nowa yo Lamekeeyo owolo.
³⁷ Lamek yo Metuselayo owolo.
 Metusela yo Inokeeyo owolo.
 Inok yo Yeledeeyo owolo.
 Yeled yo Mahalaleleeyo owolo.
 Mahalalel yo Kenaneeyo owolo.
³⁸ Kenan yo Enoseeyo owolo.
 Enos yo Seteeyo owolo.
 Set yo Adameeyo owolo.
 Adam yo Godeeyo owolo.

4

Saitenso Yesu kukulo egei
(Mat 4:1-11; Maka 1:12-13)

¹ Yesu yo Yoden howo mapoo Yoneeye howo oluguloso, Yesu Dio Tei oso kitulugu toloso yo miwe poogoo mi mapoo Dio Tei oso ido diso.

² Yesu miwe poogoo mi mapoo biame 40 ee ma kulodu nei nelega badoboome, Saitenso yo kukulo ogo demeleeso. Osoloso biame 40 poogoloso hamamee Yesu yo diya hodiaso.

³ Eseme Saitenso ogoloso yimapoo egeesee takaso, “No tei Godeeyo owolo daga, nayo yo hagoso see wo pe dee takee,” diso.

⁴ Eseme Yesuye nei egeesee takaso, “Godeeyo to booka mapoo hogugu oso egeesee takooso, ‘Edebeeyo hedebe nei nolone badoga oso gie badeli talaime,’” diso.

⁵ Eseme see Saitenso Yesu idoloso mubi dokodoo ido palaso. Eseme saga omapoo Saitenso mi edebeeyo bia susuga yimapoo eligiso.

⁶⁻⁷ Osoloso yayo Yesu mapoo egeesee takaso, “Daga Godeeye bi susuga hagee amapoo teneme, ayo bamo simiso. Esiga nayo amapoo gasuwoloso a dokodoo poudoga, mi susuga hagee sabolo, osoloso bi susuga ee ma kulodu egee molo sabolo, ayo namapoo tenelaiso. Bei, amapoo kitulugu moloso, odoo hee mapoo tenelai,” diso.

⁸ Eseme Yesuye Saiten mapoo nei egeesee takaso, “Godeeyo to booka mapoo hogugu oso egeesee takooso,

‘Nayo hedebe nee wiligi odoo Godee mapoo gauwuloso yo dokodoo poude. Osoloso hedebe o to mapoo mesie,’” diso.

⁹ Osoloso see tobu Saitenso Yesu idoloso Yelusalem mapoo diso. Osoloso tei moso tegei

omu ma dokodoo ido peleso tobudume yimapoo egeesee takaso, “No tei Godeeyo owolo daga, no moso omu ma dokodooga miyomoo bologobigi.

¹⁰ Bei, Godeeyo to booka mapoo hogugu oso egeesee takooso,
‘Godeeye o momaiye mapoo no medee bamelee
dee takaso.

¹¹ Esiga diayo no dia deeso douguleiso,
no yo mapoo homodobiyaga,’’ diso.

¹² Esino Yesuye egeesee takaso, “Godeeyo to booka mapoo hogugu oso egeesee takooso,
‘Nee wiligi odoo Godee oso kitulugu ee hoodie
agalame yimapoo na kukulo ege,’’ diso.

¹³ Saitenso Yesu kukulo ogomo silee koodobuloso yo see tobu kukulo agalame biame tekepo ee bolone Yesu epedee poogoloso diso.

*Yesuye Gelili mapoo o tou bei mooloogoo
(Mat 13:53-58; Maka 6:1-6)*

¹⁴ Yesu Dio Tei oso kitulugu sabolo Gelili mapoo wedi diso. Osoloso Gelili mi toowa ee ma kulodu odoo susuga oso Yesuwo goo dudobuguso.

¹⁵ Yayo Yu odoowo howo gisili moso susuga mapoo eligimo sileeme, odoo susuga oso yimapoo goomegeliso.

¹⁶ Biame heeso Yesu eyo yo kauwa o midee Nasalet mapoo diso. Osoloso Yu odoo oso hasali biame mapoo Yesu eyo seli egeesee solone, yo howo gisili moso mapoo palaso. Osoloso yo Godeeyo to booka mapoo hogugu ee hesigilame tabaso.

17 Osoloso Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo Aisayaye hogugu booka ee yimapoo teneeso. Yo booka tolosa piligamo abaga dino to hogugu domo ee ogoloso, to hagee hesigaso,

18 “Godeeyo dio abolo hodobo badoso.

Bei, yayo a hesiaso, to tekepo bi mauwe odoo mapoo takalame.

Osoloso Godeeye a diye diso,

neliga moso ma kulodu debeli odoo mapoo
yayo diba peegoo gilimado dileiso dee
takalame.

Osoloso howo siliga odoo see agalaiso dee
takalame.

Osoloso Godeeye a diye diso,

edebeeyo hegili odoo hegi goo ma kuloduga
ayo peegoo gilimado dilame.

19 Osoloso Godeeye a diye diso, ayo Lodeeye o
odoo mapoo goo tekepo moodoolai biame
oso egee sibo goo ee odoo mapoo eligil-
ame.”

20 Yesu booka hesigamelee koodobuloso, see
booka bali odoo omapoo teneloso biaso. Es-
eme odoo susuga moso ee ma kulodu debei oso
howoso medee kitulugu sabolo yimapoo bologolone
debeiso.

21 Osoloso yayo dimapoo egeesee takaso, “Niyo
Godeeyo to hogugu booka maga takeme du goo
oso nimapoo epe iolo simiso,” diso.

22 Eseme o to du odoo susuga oso yo tekepo
odoo doloso, yayo to taka susuga ee tekepo
diso. Diayo egeesee takoloso, see egeesee tak-
aga meleeso, “Iba gooleedooso yo Yosepeeyo

owolooso. Egesino yayo kaseme to tekepo egeesee ka takayo?” dee takaga meleeso.

23 Yesuye see dimapoo egeesee takaso, “A gooleedooso, niyo goo hamaga amapoo takalaiso, ‘Melesenee neli odoo, no no nediliyo tekepo moodee. Osoloso nayo Kapeniyum mi mapoo goo mudu opusomo di moodoogamelee see nee midee hamapoo moodee,’ dee takalai malaiso,” diso.

24 Esino Yesuye see dimapoo egeesee takaso, “Ayo nimapoo taka, Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo yo o mosobia oso gowoolaiso.

25 Esiga niba susuga dui. Ilayaye badebei biame omapoo mi toowa kibaso. Osoloso dugo bakadio hedebe osoloso a 6 ma kulodu howo sibilega nei mauwe badebeiso. Ee ma kulodu Isalael mi mapoo sobo bauwe debeiso.

26 Esino ee ma kulodu Godeeye Ilayaye diba pidkiye doloso yimapoo takele. Esino yo Ilayaye wulo Yu dele poogoo sobo Saidon mi ma kulodu mi hee Salipat mi mapoo badeli sobo bau ono pidilame diye diso.

27 Osoloso Ilaisaye badebei biame omapoo, Isalael mi omapoo kolo tokenee odoo bei debeiso. Esino Ilaisaye odoo egee bia yayo pidile. Esino yayo Yu odoonee o hu Naman, Siliya mi mapoo badeli odoo ono tekepo moodooso,” diso.

28 Eseme odoo howo gisili moso mapoo debei oso to hagee duloso diya kamanagaso.

29 Eseme diba tebisaloso Yesu tolosa mosobia pee mapoo esia goosoo mapoo halagasalame ido diso.

30 Esino Yesu odoo mooloogoodoo ee ma kuloduga peegoo diso.

*Oodo bo holo pala
(Maka 1:21-28)*

31 Osoloso Yesu Gelili mi toowa ma kulodu mi hee Kapeniyum mapoo diso. Yo omapoo dileso badolone Yu odoo oso hasali biame heeso yayo howo gisili moso ma kulodu Godeeyo to eligimeleeso.

32 Eseme odoo susuga oso yayo eligi duloso diya howoogadooso. Bei, yayo diya kitulugu sabolo eligime.

33 Howo gisili moso ma kulodu odoo bo holo pala hee omapoo badebeiso. Yayo to neligidi Yesu mapoo egeesee takaso,

34 “Hei, Yesu Nasalet odoo, nayo imapoo ogoo goo moodoolame ka simiyo? Nayo iba tokenee palame ka simiyo? Esiga no iba poogoloso di. Bei, a gooleedoo no Godeeye hesia odoo oso,” diso.

35 Eseme Yesuye to kitulugu sabolo bo holo mapoo egeesee takaso, “No to koodobuloso odoo ma kuloduga peegoo di,” diso. Yesuye egeesee takeme, bo holo oso peegoo poogolone odoo egee odoo howo woola miyomoo homodobuloso molone yimaga peegoo diyadeeso. Esino bo holo oso yimaga peegoo dulone yimapoo dala hee tenele.

36 Eseme odoo susuga oso goo hagee ogoloso howoogadolone egeesee takaga meleeso, “Yayo taka goo ee kasiyo? Bei, yayo to kitulugu sabolo bo holo mapoo takooga diba o to mapoo mesilosoo peegoo dilidoo,” dee takaga meleeso.

37 Eseme odoo susuga oso goo hagee ogoloso mosobia susuga koola mapoo debeli mapoo takomo diyadeeso.

*Yesuye odoo paigiga tekepo moodoo
(Mat 8:14-17; Maka 1:29-34)*

38 Yesu howo gisili moso maga see Saimonowo mosopoo diso. Moso ee ma kulodu sobo Saimonowo nalobo pailone kolo diya dei moodoome tiameleeso. Eseme odoo susuga oso yo Yesuye tekepo moodoolame Yesu mapoo o goo takaso.

39 Eseme Yesuye sibileso yayo tiamelee koola mapoo gauwuloso badolone paiye mapoo egeesee takaso, “Yo poogoloso di,” diso. Eseme paiye saga weidooso. Eseme yayo toboloso nei toloso dimapoo piso.

40 Eseme osoko todobume odoo susuga oso odoo paigiga susuga Yesu mapoo gilimado sibadeeso. Eseme yayo o deeso odoo paigiga susuga sigime wegigadooso.

41 Eseme Yesuye odoo bo holo paladee tekepo moodoogoome bo holo oso peegoo dulone to neligidi takolone egeesee takaso, “No Godeeyo owoloso,” dee takaga meleeso. Esino Yesuye to kitulugu sabolo dimapoo egeesee takaso, “Niba to na ke,” diso. Bei, bo holo oso Yesu yo Godeeye hesia Keliso doloso diba gooleedooso.

42 Gesikolodee mi hadobilega, Yesu tia maga hogabuloso odoo koola mauwe mi mapoo diso. Esino odoo susuga oso egeino yo me neme yima hamamee yo esiamo silesibiso. Diba Yesu esiamo

silesiboso yo ogoloso yimapoo egeesee takaso,
“No iba na poogoo di,” diso.

⁴³ Esino Yesuye dimapoo egeesee takaso, “A mi abo mapoo Godeeye wiligi doloso badeli goo ee takomo dilei tekepo. Bei, Godeeye goo hamaga a diye diso,” diso.

⁴⁴ Osoloso Yesuye Yudiya mi toowa mapoo dia-yo howo gisili moso susuga mapoo Godeeyo to eligimo sileeso.

5

Yesuye o hamamee dili odo daga malalo abo gilimadoo

(Mat 4:18-22; Maka 1:16-20)

¹ Biame hee mapoo Yesuye Gelili abei palaga mapoo Godeeyo to takomolome odo susuga oso o to dulame diya mooloogoodooso.

² Yesu osee tobudulone di kebigeli odo oso dia pei howo hapagalame dia du bakadio mubi dokodoo gisibado peleso ma molome egeiso.

³ Yesu du bakadio ee ma kulodu Saimonowo du mapoo meileso badolone Saimon mapoo takaso, “Du abei pee maga pepooko hoogoo pupubigi,” diso. Eseme yo du ma kulodu badolone odo susuga mubiyodoo doboome, yayo Godeeyo to dimapoo eligiso.

⁴ Yesuye odo susuga mapoo Godeeyo to taka koodobuloso Saimon mapoo egeesee takaso, “Nee du howo bou mapoo sudo dileso di talame nibada pei howomoo oguse,” diso.

5 Esino Saimonoye egeesee takaso, “Wiligi odoo, iba eiyo gesi pei ogusulone tou toowa tooso, esino iba di giligile. Esino nayo amapoo takaga, mo pei howomoo ogusuleiso,” diso.

6 Osoloso diba dia pei howomoo ogusume di susuga oso dia pei mapoo tulone, dibada pei tologo bugulame seeso.

7 Eseme diayo dia odoo abo du hee mapoo debei deeso iso, diba pidilame. Eseme diba sibademe dibada du bakadio ee diso metamag-isilone howomoo owulame sino poogooso.

8 Saimon-Pitaye goo hagee ogoloso, Yesuwo homo beiyopoo gauwuloso egeesee takaso, “Lodee, amaga peegoo di, a tokenee odoo,” diso.

9 Bei, yibolo osoloso o odoo sabolo diayo di bei giliga ogoloso diya howoogadooso.

10 Osoloso Saimonobolo tou teli odoo Yemes dio Yonee dio diba nosee goo hagee ogoloso diya howoogadooso. Odoo bakadio Yemes dio Yonee dio hagee Sebediyo owolo.

Osoloso Yesuye Saimon mapoo egeesee takaso, “No haga na ebi! No daga di giligeli odoo badebeiso. Esino epei hamaga no see odoo Godee mapoo gilimado sibili doloso badalaiso,” diso.

11 Osoloso diba dileso dia du oluguloso bi susuga omapoo poogoloso, see Yesubolo hodobo diyadeeso.

*Yesuye odoo agagisa bia moodoo
(Mat 8:1-4; Maka 1:40-45)*

12 Biame heeso Yesu see mi hee mapoo diso. Mi omapoo odoo agagisa bia badebeiso. Odoo ogoso

Yesu ogoloso o homo beiyopoo ebiso miyomoo tugaloso egeesee howaso, “Lodee, nayo a tekepo moodoolai goomogoga, a tekepo moodee,” diso.

¹³ Eseme Yesuye o deeso odo ogee sigolone egeesee takaso, “Ayo no tekepo palai goomogo. Esiga no tekepo pe,” diso. Eseme omapoo o kolo mapoo agagisa bia saga mauwe poogooso.

¹⁴ Eseme Yesuye yo diye dolone to kitulugu sabolo egeesee takaso, “Nayo dileso no ayo tekepo pa goo ee odo abo mapoo na takee. Esino, nee su tekepo pa goo ee, Godee ogo odo ogo doloso domo badeli odo yimapoo dileso eligi. Osoloso nee su tekepo pa omaga emegei di bi tenee, Moseseeeye tei magoo goo ee dadolone, odo susuga oso ogoloso tekepo pa ee gooleedalamé,” diso.

¹⁵ Esino odo susuga oso Yesuwo goo ee mi susuga mapoo oposusumo dime, odo susuga oso dulugaso. Eseme odo susuga oso Yesuye Godeeyo to taka ee dulame sibadeeso. Osoloso Yesuye dimapoo paigiga egee molo tekepo palame.

¹⁶ Esino Yesu biame susuga dimaga peegoo dileso, odo koola mauwe mi mapoo Godee mapoo takalame diliso.

*Yesuye odo su kakawa poogoo tekepo moodoo
(Mat 9:1-8; Maka 2:1-12)*

¹⁷ Biame heeso Yesuye odo susuga eligimolome, Pelisi odo sabolo tei eligili odo sabolo dibonosee omapoo debeiso. Odo hagee bia Gelili mi susuga maga, osoloso abo oso Yudiya

mi maga, osoloso odoo abo oso Yelusalem mi maga sibadeeso. Eseme Yesuye odoo paigiga susuga tekepo moodoogalame Godeeye kitulugu oso yibolo meleeso.

18 Eseme mi omapoo odoo aboso odoo su kakawa poogoo kida mapoo magoloso tosimiso. Osoloso diayo yo Yesuye badebei mapoo todilame goomogaso.

19 Esino odoo beiga Yesu mapoo dilei eli egele. Eseme diayo odoo su kakawa poogoo kida sabolo moso omu ma dokodoo imado palaso. Osoloso Yesuye to kemelee domo omaga seme ou tolago poogoloso tiso kida mapoo bagagoloso kida sabolo moso kulodu toosooso.

20 Diayo odoo su kakawa poogoo moso omu maga toosooloso goolee, odoo egee yayo moodoolai teiba doloso, Yesuye dia tei too ogoloso, odoo su kakawa poogoo mapoo egeesee takaso, “Mo odoo, nee goo tokenee olo hapoloso boobado buguso,” diso.

21 Eseme omapoo debei tei eligili odoo sabolo Pelisi odoo sabolo oso o to duloso, dieso nediliyo egeesee gooleemeleeso, “Odoo hagoso kaseme egeesee ka takayo? Yayo Godee dagadilame see, esino goo tokenee hapeli hedebe Godeeso,” diso.

22 Eseme Yesuye diayo dibada sooloo ma kulodu gooleemelee goo ee gooleedoloso dimapoo egeesee takaso, “Niyo kasi maga nibada sooloo ma kulodu egeesee ka goolee malala?

23 Niba odoo su kakawa poogoo hagee ege. Yimapoo goo kasee takalai oso sebe ka mololo? Ayo odoo su kakawa poogoo mapoo ‘Nee tokenee

ayo boobado buguso,’ dee takooga, o tokenee boobado bugu niyo gooleedalaime. Esino ayo yimapoo takoo, ‘No toboloso nee kida toloso di,’ dee takoloso, yo tobooga, amapoo odoo moodeli kitulugu molo doloso niyo gooleedalaiso.

24 Esino Odoo Holo amapoo kitulugu olo teneeso, mipoo hamapoo goo tokenee hapoloso boobado bigilei goo ee niyo ogoloso gooleedalam, ayo nimapoo eligileiso,” doloso yayo odoo su kakawa poogoo mapoo egeesee takaso, “No hogabuloso nee kida toloso mosopoo di,” diso.

25 Diayo balaga molome odoo su kakawa poogoo hogabuloso, o kida toloso o mosopoo dulone Godee mapoo goomoga poudoomo diso.

26 Diayo odoo su kakawa poogoo toboloso di ogoloso diya howoogadooso, osoloso Godee mapoo goomoga poudooso. Osoloso diayo obulone egeesee takaso, “Iba epei goo toowa mudu opusomo di egeiso,” diso.

Yesuye Libai idoo goo
(Mat 9:9-13; Maka 2:13-17)

27 Goo hagee koodobuloso hamamee, Yesu moso kuloduga peegoo gadiso. Eseme yayo dulone egeino, tekisi molee misigeli odoo Libai tekisi molee misigeli moso kulodu badoboome egeiso. Osoloso Yesuye yimapoo egeesee takaso, “Ama hamamee sibe,” diso.

28 Eseme Libaiye bi susuga omapoo poogoloso Yesuye di hamamee diso.

29 Eseme Yesuye Libai yo idoo goo omaga Libaiye o mosopoo nei toowa siso. Eseme tekisi molee misigeli odoo bei sabolo osoloso odoo abo sabolo Yesubolo nei nameleeso.

30 Esino Pelisi odoo sabolo osoloso tei eligili odoo sabolo oso goo hagee ogoloso gowoolone Yesu o hamamee dili odoo mapoo egeesee woosaso, “Niyo kaseega tekisi molee misigeli odoo sabolo osoloso goo tokenee teli odoo sabolo nei nologolone ka dabala?” diso.

31 Eseme Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Odoo paiye mauwe melesenee neli odoo mapoo dileime. Esino odoo paiye ee melesenee neli odoo mapoo dileiso.

32 Ayo simi hagee, Godeeyo howo woola tekepo teli odoo doloso gweli odoo ee gilimalame ka sibile. Esino tokenee teli odoo doloso gooleedoo odoo ee gilimadoloso Godee mapoo sibilame ka simi,” diso.

*Nei tei doloso badalai goo
(Mat 9:14-17; Maka 2:18-22)*

33 Eseme odoo aboso Yesu mapoo egeesee takaso, “Yoneeyo hamamee dili odoo oso howo gisilone nei tei doloso debeliso. Osoloso Pelisi dia hamamee dili odoo sabolo egeseliso. Esino bei kasi maga nee hamamee dili odoo oso biame susuga nei sabolo howo sabolo ka nalagamalala?” diso.

34 Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Ede-beeyo sobo hulei biame omapoo yo o odoo abo sabolo ossee doga, diba nei nelega dabalaisomo?

Haye! Diayo sobo hulei odo sabolo hodobo dobolone goomoga sabolo nei nalaiso.

³⁵ Esino biame heeso odo hagee dimaga pee-goo ido duga, nei nelega tei doloso dabalaiso,” diso.

³⁶ Eseme Yesuye dimapoo wudu taka hee hagee takaso, “Edebeeyo o sedi dia koodoloso sedi nape mapoo opodoloso koo duseli. Egeeseeega o sedi dia tokenee palaiso. Osoloso sedi dia koodoloso sedi nape mapoo opodoloso dusa ee sedi nape sabolo tebileime.

³⁷ Osoloso see edebeeyo wain i dia katolo gout be koloso moodoo nape mapoo koo salama seli. Bei, wain i dia oso kitulugu oso katolo be gout koloso moodoo nape ee gabuguga, wain i ee peegoo sologo bigileiso. Osoloso katolo gout be koloso moodoo ee tokenee palaiso.

³⁸ Esiga wain i dia ee medee katolo gout be koloso moodoo dia mapoo salama salai tekepo.

³⁹ Esiga edebeeyo wain i nape naga, yo see wain i dia nalai koo goomegeli. Bei, yayo egeesee takalaiso, ‘Wain i nape ono diya hadali,’ dalaiso.”

6

Yu odooso hasali biame (Mat 12:1-8; Maka 2:23-28)

¹ Yu odooso hasali biame heeso, Yesu o hamamee dili odo sabolo witi wo segei ma kuloduga diyadaga meleso. Osoloso o hamamee dili odo oso witi wo ko ee gooloogaloso kolo soosoo poloso ko kulodu melee ono nalagamo diyadeeso.

² Eseme Pelisi odo abo oso goo hagee ogoloso dimapoo egeesee takaso, “Niba bei kasi maga ibada hasali biame mapoo witi wo ka gwayo? Niyo ibada tei gababuo,” diso.

³ Yesuye dimapoo to nei egeesee takaso, “Deibidiye o odo sabolo houdume diayo moodoo goo ee Godeeyo toso booka mapoo hogugu niyo hesigeleyo?

⁴ Bei, Deibidiye Godeeyo tei moso ma kulodu gadileso tei wo toloso o odo sabolo neso. Esino tei wo hagee Godee ogo odo ogo doloso domo badeli odo hedebe oso nali. Esino Deibidiye o odo sabolo wo ne oso tei magoo ee gababiaso,” diso.

⁵ Yesuye dimapoo see egeesee takaso, “Niyo hasali biame egee Odoo Holo ayo wiligi doloso ka badoso,” diso.

Yesuye odo dee deedee seeseegedoo poogoo tekapo moodoo

⁶ See Yu odooso hasali biame hee mapoo, Yesu Yu odoowo howo gisili moso ma kulodu gapeleso odo mapoo eligimeleeso. Moso ee ma kulodu odo dee deedee seeseegedoo poogoo badebeiso.

⁷ Esino tei eligili odo sabolo Pelisi odo sabolo oso Yesu tokenee odo dalame, Yesuwo goo ee medee balagamo silesibiso. Egeeseelone Yesuye dia hasali biame mapoo odo dee deedee seeseegedoo poogoo tekapo moodabeleso bologolone debeiso.

⁸ Esino diayo goo goolee melee Yesuye ogoloso gooleedoloso, dee seeseegedoo poogoo odo

mapoo egeesee takaso, “No toboloso woola hamapoo sibileso tebee,” diso. Eseme dee seeseegedoo poogoo odoo oso woola dilesos tabaso.

⁹ Osoloso Yesuye Pelisi odoo sabolo osoloso tei eligili odoo sabolo mapoo egeesee takaso, “Ibada tei goo oso ibada hasali biame mapoo ogoo goo takoosomo? Biame omapoo goo tekepo talai ee tekepowo? O, goo tokenee talai ee tekepowo? Osoloso tei goo oso imapoo ibada hasali biame omapoo odoo gie badeli pidilei goo ee takoosomo? O, odoo gie badeli wooloomalai goo ee takoosomo?” diso.

¹⁰ Yesuye dimapoo egeesee takoloso, see dimapoo bolone odoo dee seeseegedoo poogoo mapoo egeesee takaso, “Nee dee seeseegedoo poogoo egee see hoodode,” diso. Eseme odoo dee seeseegedoo poogoo oso o dee hoododeme o dee see tekepo paso.

¹¹ Eseme Pelisi odoo sabolo tei eligili odoo sabolo oso goo hagee ogoloso diya komonogolone dieso nediliyo dima kulodu Yesu toloso kassee woolaisomo, doloso to mouso.

*Yesuye diye di odoo 12 gilimadoo goo
(Mat 10:1-4; Maka 3:13-19)*

¹² Biame domo mapoo Yesu mubi ma dokodoo peleso gesi hedebe omapoo Godee mapoo takemeleeso.

¹³ Eseme mi hadobume Yesu yima hamamee dodomo silesibili odoo susuga gilimadooso. Osoloso dima kulodu odoo 12 ono toloso, dimapoo diye di hu teneeso. Yesuye gilimadoo 12 odoo dia hu hagoso.

¹⁴ Saimon (odoo hagee Yesuye o hu hee Pita hediso), osoloso Saimonowo omolo Endulu sabolo, osoloso Yemes, osoloso Yonee, osoloso Pilipi, osoloso Batolome,

¹⁵ osoloso Matiyu, osoloso Tomas, osoloso Alpiyeseeyo owolo Yemes, osoloso Loum gamalee odoo mapoo ha teli odoo Saimon,

¹⁶ osoloso Yemeseeyo owolo Yudas, osoloso Yudas-Iskaliyot (yayo hamamee Yesu ha teli odoo dimapoo tiasooso).

Yesuye odoo eligilone odoo susuga tekepo moodoo
(Mat 4:23-25)

¹⁷ Yesuye o hamamee dili odoo 12 sabolo mubi dokodooga meileso kubo mapoo debeiso. Diba omapoo meileso dobolone egeino, Yesu o hamamee dili odoo susuga sabolo, osoloso odoo abo susuga Yudiya maga osoloso Yelusalem maga osoloso abei toowa palaga debeli Taya mi sabolo Saidon mi sabolo omaga sibileso doboome egeiso.

¹⁸ Diayo Godeeyo to Yesuye taka ee dulame sibadeeso. Osoloso paiye dimapoo melee tekepo palame sibadeeso. Egeesi ma kulodu Yesuye odoo ma kulodu bo holoso dala tenemelee ee dimaga peegoo hasiso buguso.

¹⁹ Odoo susuga oso Yesuwo kolo sigilame goomogaso. Bei, diayo egeino kitulugu Yesu maga simi oso odoo susuga tekepo moodooga neme.

Niba goomege
(Mat 5:1-12)

²⁰ Yesuye o hamamee dili odoo mapoo bolone egeesee takaso,

- “Bi mauwe odo niba goomege.
 Bei, Godeeye wiligi doloso badeli ee ma ku-lodu niba gasibileiso.
- 21** Oodo epedee hodia hagee do, niba goomege.
 Bei, hamamee niba nei nameleso diya edig-ileiso.
 Osoloso goohele sabolo egee pupusiga molo, niba goomege.
 Bei, niyo goomogalai biame ee nimapoo tenelaiso.
- 22** Oodo Holo mo goo maga edebeeyo niba heigoga, niba goomege, osoloso diayo niba tokenee oodo doloso gowoolone managa niba goomege.
- 23** Esiga domo omapoo goomoga toowa sabolo debee. Bei, Kei mi ma dokodoo niyo talai nei ee nibada hu sabolo olo mopoodoo doloso moloso. Esiga niyo medee goolee, nimapoo dala teneli oodo egee bia dia amawe dio oso Godee maga to tolosa kokodo takomo silesibili oodo daga hoogoo debei mapoo dala hedebe hageesee masi tenemeleeso.”
- Niba obeeyamo!*
- 24** “Ye-ee! Bi bei oodo niba obeeyamo!
 Bei, niso goomoga goo olo tooso.
- 25** Ye-ee! Niba epedee nei naloso oduguloso egee do oodo, niba obeeyamo!
 Bei, hamamee nimapoo hodia goo toowa oso sibileiso.
- Ye-ee! Yiligeli oodo niba obeeyamo!
 Bei, hamamee niba goohele goo sabolo dobolone pupusiga malaiso.

6:21: Yili 7:16-17; Psa 126:5-6; Isa 61:3 **6:22:** Yon 15:19; 16:2;

1Pita 4:14

26 Ye-ee! Oodo susuga oso niba tekepona deli oodo niba obeeyamo!

Bei, nimapoo tekepona deli oodo egee bia dia amawe dio oso gamenee godee maga to tolosa kokodo takomo sili oodo onosee diba tekepo oodo dee takaga meleeso.”

*Nimapoo ha teli oodo mapoo sooloo dele
(Mat 5:38-48; 7:12)*

27 “Mo to duli oodo, ayo nimapoo ka taka, nimapoo ha teli oodo ee sooloo dele osoloso niba hegili oodo mapoo goo tekepo moodee.

28 Nimapoo duwa takeli oodo dimapoo goo tekepo tolone dimapoo goomoga tenee. Osoloso nimapoo dala teneli oodo diba halo Godee mapoo takee.

29 Osoloso oodo heeso nee haleegi mapoo kobuguga, see nee haleegi hodio mapoo kobugulame heligi magalai tekepo. Osoloso oodo heeso nee kekeisu sedi tadoduga, see yimapoo nee sedidee tenee.

30 Osoloso oodo heeso namapoo bi howaga yimapoo wulo tenee. Osoloso oodo heeso nee bi tolosa toduga nayo nei yimaga see peedee dalame na takee.

31 Esiga edebeeyo nimapoo ogoo goo moodoolame ka gooleesomo, nei niyo dimapoo goo hedebe egeesi masi moodoolai tekepo.

32 Niyo hedebe niba sooloo deli oodo mapoo sooloo dolone doga, oodo aboso niba tekepo oodo dalaisomo? Haye. Bei, tokenee teli oodo oso diba sooloo deli oodo mapoo nei diayo sooloo deliso.

33 Osoloso niyo hedebe nimapoo goo tekepo moodeli odoo mapoo tekepo moodooga, ede-beeyo niba tekepo odoo dalaisomo? Haye. Bei, tokenee teli odoo diba nosee egeesee seliso.

34 Niyo teneega nei tobulosu teneli odoo hedebe mapoo bi ka tenee domologa, edebeeyo niba tekepo odoo dalaisomo? Haye. Bei, tokenee teli odoo diba nosee egeesee seliso. Diayo nei talai ee goolone dia bi odoo abo mapoo tenee deliso.

35 Esino niba nimapoo ha teli odoo mapoo sooloo dolone ka debee. Osoloso dimapoo goo tekepo moodee. Osoloso dimapoo bi wulo wulayo teneloso see nei talai doloso na goolee. Niyo goo hageesi tolone doga, niba nei toowa talaiso. Osoloso niba dokodoo badeli Godeeyo owolo dalaiso. Bei, Godeeye yimapoo goomoga to koo takeli odoo sabolo osoloso tokenee teli odoo sabolo mapoo goo tekepo tenelone ka badoso.

36 Nibada Ama Godee yo emegei sooloo dolone badoso. Esiga niba nosee emegei sooloo dolone ka debee.”

*Oodo heeyo goo tokenee haga na goolee mele
(Mat 7:1-5)*

37 “Nayo nee odoo heeyo goo ee goo mauwe na midi, eseega nei nee goo midileime. Osoloso nee odoo ee tokenee odoo dee na takee, eseega nei no tokenee odoo dalaime. Osoloso nee odoo oso namapoo goo tokenee toga, nayo o tokenee goo ee boobado bigi. Nayo egeesee seega nei nee goo tokenee onosee boobado bigileiso.

38 Esiga nayo wulo tenemologa, no nei talaiso. Nayo odoo abo mapoo tenemologa, nei Godeeye namapoo toowa tenelaiso. Esiga Godeeye namapoo tenee goo hagoso bei molone abo pee-goo misigedibileiso. Nayo bi kasee nee odoo mapoo ka teneesomo, nei Godeeye nei teiba egeesi namapoo tenelaiso,” diso.

39 Osoloso Yesuye see wudu takolone egeesee takaso, “Odoo howo si oso o odoo hee howo si ido dilei tekepowo? Haye. Bei, o bakadio wulu mapoo tigedibigileiso.

40 Esiga holaiso goo goolee gie tomolo oso o eligili odoo oso gooleedoo ee dagadileime. Haye. Esino yo o eligili odoo oso holaiso medee kibiya eligiga, holaiso yayo gooleedoo goo ee o eligili odoo oso gooleedoo goo sabolo tebileiso.

41 Nayo kasi maga nee odoowo howo mapoo gelesi pepooko egee molo medee ogolone, hee nee howo mapoo homo toowa egee molo egelega ka pagala?

42 Osoloso nee howo mapoo homo toowa egee molo egelega no see kaseega nee odoo mapoo takolone, ‘Nee howo mapoo gelesi pepooko egee molo ayo tabiga,’ dee ka takeliyo? No tei goo goolee bakadio gweli odoo. Bei, daga nee howo mapoo homo toowa egee molo ee tabigi. Egeeseeaga nee odoowo howo mapoo gelesi pepooko egee molo medee ogoloso nayo tabigilei tebileiso.”

*Homokoko maga homo o su ee goolee deliso
(Mat 7:16-20; 12:33-35)*

43 “Esiga homo ko tekepo peli oso ko tokenee koo peli. Osoloso homo ko tokenee peli oso ko tekepo koo peli. Haye.

44 Bei, homo susuga ee ko oso pa maga goolee deliso. Esiga pigi ko sabolo geleipi ko sabolo oso wulo homo hee mapoo ko koo peli. Haye.

45 Esiga odoo tekepo oso o sooloo ma kulodu goo tekepo egee molo ee o maga maga woola yilige bigiliso. Osoloso odoo tokenee oso o sooloo ma kuloduga goo tokenee ee woola yilige bigiliso. Esiga ogoo goo oso odoo sooloo ma kulodu bei mologa, o maga maga goo egeesee takamalaiso.”

Oodo bakadio oso moso tegei

(Mat 7:24-27)

46 “Niyo kasi maga amapoo ‘Lodee, Lodee,’ dolone dobolone hee nei ayo taka goo ee telega ka poogoosomo?

47 Oodo agayo amapoo sibileso mo to dulos mesimo siloga, yo egeesee badalaiso.

48 Yo edebeeyo moso togolone mi nelegedi dooloso omou sooloso moso tegei egeesi masi badoso. Bei, howo duwolone howo ki simi oso moso omapoo weiso. Esino moso egee dabisile. Bei, moso medee kalawa tegeiga.

49 Esino odoo agayo mo to dulos mesilega siloga, yo odoo heeso moso togolone omou mi nelegedi doolega, moso tegei egeesi masi badoso. Bei, howo duwolone howo ki simi oso moso omapoo woome kibilega saga goboloso guobuguso.”

7

*Loum ha teli odo gibadeli odo oso tei too
(Mat 8:5-13)*

¹ Yesu goo susuga odo mapoo eligimelee koodobuloso see Kapaniyum mi mapoo diso.

² Kapaniyum mi mapoo Loum ha teli odo 100 gibadeli odo badebeiso. Esino domo omapoo yo o tou teli odo hee paiye oso talai koola taba molome egeiso. Osoloso yayo o tou teli odo egee bia diya gweliso.

³ Esiga yayo Yesuye simi duloso Yu odoowo wiligi odo tebisa abo mapoo Yesu idilame diye diso, Yesuye sibileso o tou teli odo ee tekepo palame.

⁴ Osoloso Yu odoowo wiligi odo tebisa egee bia oso sibileso Yesu mapoo howolone egeesee takaso, “Iba diya goomogo, nayo dileso ha teli odo gibadeli ee pidilei.

⁵ Bei, yayo ibada odo halo ibada howo gisili moso tegeiso.”

⁶ Eseme Yesu to hagee duloso dibolo diso.

Yesu moso koola mapoo dimeleeno, ha teli gibadeli odo oso o odo abo diye neme, diayo sibileso Yesu mapoo egeesee takaso, “Ha teli odo gibadeli odo oso namapoo to egeesee taka, nayo o moso mapoo dilei yo koo goomogogona. Bei, yo tokenee odooga, no o moso mapoo na sibiyena.

⁷ Esiga yo see nayo bado mapoo sibilei koo goomogogona. Esino yo goomogogona nayo wulo no egee bado maga toso takeeyena o tou teli odo ee tekepo palame.

⁸ Osoloso yayo see egeesee taka, yo odo obo ma hemiduga tou tolone dia to mapoo mesiloso siliso. Osoloso yima hemi tou teli odo obo dosogona. Esiga yayo dimapoo koo diye daga diliso. Osoloso yayo odo hee mapoo no hamapoo sibeye daga sibiliso. Osoloso goo egee teye daga, yo see goo egee tobuloso teliso. Esiga yo goo egeesee teliga nayo see wulo hamaga badolone toso takeeyena, o tou teli odo ee weidlame.”

⁹ Eseme Yesuye ha teli odo gibadeli odo oso to taka duloso diya howoodooso. Osoloso odo mooloogoodoo yima hamamee simi omapoo bidi toboloso dimapoo bolone egeesee takaso, “Ayo nimapoo taka, ayo Isalael mi mapoo silee ee ma kulodu odo kibya tei too odo hee egeesi egele,” diso.

¹⁰ Osoloso ha teli gibadeli odo oso diye di odo diayo see wedi dileso egeino, ha teli gibadeli odo eyo tou teli odo ee weidilosu badoboome egeiso.

Yesuye sobo bauwo owolo giso holo ta maga see hogabidi

¹¹ Osoloso biame abo olo poogoloso hamamee Yesu mi hee Nein mapoo diso. Eseme o hamamee dili odo sabolo osoloso odo abo susuga oso yo dodomo diso.

¹² Yesu dileso beelee osulu miyopoo dumolome odo aboso edebeeyo bia mi maga giso holo gie kauwa ta eyo su imadoloso sibadeeso. Giso holo ta hagee sobo bau heeyo owolo hedebe oso. Osoloso odo susuga oso sobo bau sabolo sibadeeso.

¹³ Lodeeye sobo bau hagee ogoloso yo diya sooloo dolone yimapoo egeesee takaso, “Haga na pise,” diso.

14 Eseme Yesuye diles oso giso holo ta eyo su magoo sa tegei homo su mapoo sigime, odo ta imadoloso diyaddee diba omapoo kookoodabaso. Eseme Yesuye giso holo ta yimapoo egeesee takaso, “Mo holo, ayo namapoo takooso, no tebee!” diso.

15 Eseme giso holo yo hogabuloso badolone to kemeleeso. Eseme Yesuye giso holo yo owee mapoo ido diso.

16 Odo susuga oso goo hagee ogoloso diya dio dulone Godee mapoo goomoga goo poudo demeleeso. Egeeselone diayo egeesee takaga meleeso, “Godee maga to tolosa kokodo takomo sili kitulugu odo oso imapoo peledabadoo. Osoloso Godeeye o odo pidilame olo simidoo,” dee takaga meleeso.

17 Edebeeyo Yesuye goo moodoo ogoloso Yu odoowo mi Yudiya mi susuga mapoo osoloso mi abo koola omapoo oposusumo diyadeeso.

*Yonee odo owo oluguli oso Yesuwo goo duloso woosa
(Mat 11:2-6)*

18 Yonee o hamamee dili odo oso Yesuye goo tomo silee ee Yonee mapoo takaso. Eseme Yoneeye goo hagee duloso o hamamee dili odo baka-dio oso diles oso, Yesu mapoo hageesee woosalo egeye diso,

19 “No tei Keliso iyo hagee bamolo osomo? O, iyo odo hee bamalaiyo?” diso.

20 Eseme Yoneeyo hamamee dili odo oso diles oso, Yesu mapoo egeesee takaso, “Yonee odo

howo oluguli oso iba namapoo sibeye dolone egeesee taka, ‘No tei Keliso iyo bamelee osomo? O, iyo see odo hee bamalaiyo?’ dee taka,” diso.

²¹ Esino biame domo omapoo Yesuye odo paigiga sabolo osoloso odo bo holo paladee sabolo osoloso odo howo siliga sabolo tekepo moodoomo sileeso.

²² Yayo egeesemo silone Yonee o hamamee dili odo mapoo egeesee takaso, “Niba see wedi dileso Yonee mapoo niyo egei goo sabolo osoloso niyo du goo sabolo takee. Bei, odo howo siliga oso see medee ogowa. Osoloso odo kido tigediba sabolo see tekepo poloso silesiboso. Osoloso odo kolo e bia sabolo tekepo poloso silesiboso. Osoloso odo dulu tabaga nosee tekepo poloso to taka dulugamo silesiboso. Osoloso odo wedia sabolo hogogabuloso see silesiboso. Osoloso to tekepo hagee bi mauwe odo oso duluga moloso.

²³ Esiga odo agayo ayo goo moodoo ee ogoloso diayo amapoo tei too goo ee pegelega poogooga, Godeeye dimapoo goomoga goo tenelaiso,” diso.

*Yesuye Yonee odo howo oluguli eyo goo taka
(Mat 11:7-19)*

²⁴ Yonee o hamamee dili odo oso see wedi dime Yesuye odo mapoo Yoneeyo goo ee takalame bei mooloogooso. Osoloso yayo egeesee takaso, “Niba miwe poogoo mi mapoo ogoo goo agalame ka diyo? Pooso siboga obuso dabisa ee agalame ka diyo?

²⁵ Niba edebeeyo dugo tekepo kaloso bado-boome ee agalame ka diyo? Haye. Bei, dugo

tekepo kalagali odoo ee wiligi odoo oso debeli moso tekepo mapoo debeli.

26 Esino niba wulo Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo ee agalame ka diyo? O. Niyo dilesa egei odoo Yoneeye Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo daga hoogoo debei yayo dagadiso.

27 Bei, Godeeyo to booka mapoo hogugu oso egeesee egee takoo, o goo ee takooso,
‘Ayo mo to tosili odoo yo daga malalo diye dalaiso.

Yayo nee eli hoodo magalame.’

28 Esiga ayo nimapoo taka, odoo daga hoo-goo debei susuga ee Yoneeye dagadilesa badoso. Esino Godeeye wiligi doloso badeli mapoo odoo wuluge oso Yonee dagadilesa ka badoso,” diso.

29 Odoo susuga sabolo osoloso tekisi molee misigeli odoo abo sabolo to hagee duloso Godeeyo goo ee tekepo diso. Bei, diba nosee Yoneeye howo ogusigaso.

30 Esino Pelisi odoo sabolo osoloso tei eligili odoo sabolo oso Godeeye goomoga goo diayo ee talai gowoolone diba howo ogusigilega poogooso.

31 Osoloso Yesuye see egeesee takaso, “Epedee domo hamapoo egee do odoo ee odoo kasi masiyo?

32 Diba holaiso masi go domo mapoo dobolone emegei dimapoo nei takoo nei takoo dolone dobolone egeesee takaga meliso,

‘Iyo goomoga kosaiya poume niba hepele, osoloso iyo goohele kosaiya poume niba pu-pusigele.’

³³ Niba odoo egeesi masi doso. Bei, Yonee odoo howo oluguli oso simi ee yo wo sabolo wain i sabolo namo sile. Esino niyo yo bo holo paladoo dee takeliso.

³⁴ Osoloso hamamee Odoo Holo anosee olo simiso. Ayo sibileso wo sabolo wain i sabolo namo siloga, niyo a wo sabolo yugune sabolo dooboo nali odoo deliso. Osoloso niyo a tekisi molee misigeli odoo sabolo osoloso tokenee teli odoo sabolo hedebe doloso ka badeli deliso.

³⁵ Esino odoo agayo Godeeye goo goolee tekepo gooleedoloso tomo siloga, yayo Godeeye goo goolee ee tekepo dolone ka eligiso,” diso.

Tokenee teli sobo oso Yesuwo homo hapoo

³⁶ Biame heeso Pelisi odoo Saimonoye Yesu idoloso o moso mapoo nei nalame diso. Eseme Yesu Saimonowo moso mapoo nei nalame biaso.

³⁷ Mi omapoo goo tokenee teli sobo hee bade-beiso. Esino yayo Yesuye Pelisi odoowo moso mapoo nei namelee goo ee duloso sisigageli i medee tekepo yoso moodoo howogi mapoo salamasoloso tosimiso.

³⁸ Osoloso Yesuwo miligi maga gauwuloso pusulone o didawoso Yesuwo homo balagieso. Osoloso yayo see Yesuwo homo mapoo o wudu oso tolone adameleeso. Osoloso sisigageli i medee tekepo oso Yesuwo homo mapoo soomeleeso.

³⁹ Osoloso Pelisi odoo Saimonoye goo hagee ogoloso egeesee goolee meleeso, “Odoo hagee tei Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo oso

diepi, soboso yo sige medee hoođo egeliyo. Bei, sobo hagee goo tokenee teli sobo,” diso.

40 Eseme Yesuye Pelisi odoo mapoo egeesee takaso, “Saimon, ayo namapoo goo takalai, a goomogo,” diso.

Eseme Saimonoye egeesee takaso, “Eligili odoo, takee,” diso.

41 Eseme Yesuye yimapoo egeesee takaso, “Odoo heeso odoo bakadio mapoo molee teneeso. Egeeselone yayo odoo hee mapoo molee ko 500 tenelone, odoo hee mapoo hedebe molee ko 50 teneeso.

42 Esino hamamee odoo bakadio hagee bia dimapoo molee mauwe poogoome, nei o hedebe egeesi yimapoo tenelega poogooso. Eseme bi eyo amameeye goo hagee ogoloso dimapoo egeesee takaso, ‘Bige boobado bigi,’ diso. Esiga odoo bakadio hagee ma kulodu odoo hee kaso bi eyo ama diya ka gooleebuguba?” diso.

43 Eseme Saimonoye nei yimapoo egeesee takaso, “A goolee, molee toowa too odoo oso ama diya goolee malaiso,” diso.

Eseme nei Yesuye Saimon mapoo egeesee takaso, “Nayo tei goo takoo,” diso.

44 Yesuye sobo mapoo bolone Saimon mapoo egeesee takaso, “No sobo hagee ege! Ayo nee moso mapoo sibume, nayo mo homo hapalame howo amapoo tenele. Esino sobo hagoso o didawoso mo homo hapoloso see o wuduso mo homo taso.

45 Osoloso ayo nee moso sibume nayo goomogolone a edele. Esino ayo nee moso mapoo

simi domo omaga sobo hagoso mo homo mapoo adamelee koodobile.

⁴⁶ Osoloso nayo olipi i oso mo wiligi mapoo soole. Esino sobo hagoso sisigageli i medee tekepo oso mo homo mapoo sooso.

⁴⁷ Esiga ayo namapoo taka. Sobo hagee o goo tokenee susuga olo hapoloso boobado buguso. Esiga sobo hagoso a diya goolee goo ee weliga yilige buguso. Esino odoo agayo ayo o goo tokenee pepooko hedebe hapoloso boobado buguga, yayo a goolee goo ee haga toowanee,” diso.

⁴⁸ Osoloso Yesuye sobo omapoo egeesee takaso, “No nee goo tokenee susuga ee olo hapoloso boobado buguso,” diso.

⁴⁹ Eseme odoo abo yibolo hodobo dobolone nei nalaga melee odoo oso goo hagee ogoloso dieso nediliyo dima kulodu egeesee takaga meleeso, “Odoo hagee odoo ogumo? Yayo goo tokenee hapoloso kasee boobado bugu domo ka silosomo?” diso.

⁵⁰ Diayo egeesee takomolome Yesuye sobo yimapoo egeesee takaso, “Nayo tei too goo maga badoboso kookaiyo gie badeli nayo olo tooso. Esiga no goomoga sabolo di,” diso.

8

Sobo aboso Yesubolo di

¹ Goo hagoso dileso koodobume, Yesuye to tekepo Godeeye wiligi doloso badeli goo ee eligimo silone, mi hee maga mi hee mapoo du domo silesibiso. Osoloso o hamamee dili odoo 12 yibolo hodobo sileeso.

Luka 8:2

liv

Luka 8:7

² Osoloso sobo paigiga Yesuye tekepo moodoo sabolo osoloso sobo bo holo paladee Yesuye tekepo moodoo oso Yesubolo sileeso. Sobo egee bia hagoso: Meli, o hu hee Magadalin. Yesuye sobo hageeyo kuloduga bo holo 7 peegoo hasiso buguso.

³ Osoloso sobo hee Helodeeyo moso bali odoo hee Kusayo osobo Yowana, osoloso Susana, osoloso sobo abo dibolo silesibiso. Sobo hagee bia oso Yesu sabolo osoloso o hamamee dili odoo sabolo dimapoo diayo dia molee oso diba pidimo silesibiso.

Witi wo ko segei maga wudu taka

(Mat 13:1-9; Maka 4:1-9)

⁴ Odoo susuga mi opusomo opusomo di maga sibileso mooloogoodeme Yesuye wudu taka hamaga oposususo,

⁵ “Biame heeso odoo hee witi wo ko segelame diso. Yo witi wo ko sogomo sileeme, ko abo eli domo mapoo misigedibaso. Eseme edebeeyo eli omaga silesibulone witi wo ko dia homoso topoomo dime sóso sibileso neso.

⁶ Eseme witi wo ko abo ee yugogisi mi mapoo misigedibaso. Osoloso bou gasibileso palame sino haga booloogelega wediaso. Bei, yugogisi mi ee ma kulodu howo mauwega.

⁷ Osoloso witi wo ko abo obu ma kulodu misigedibaso. Esino haga booloogelega saga paladeeso. Esino oso polone obu sabolo palaga tiso tiadolone witi wo susuga wediaso.

⁸ Osoloso witi wo ko abo mi tekepo mapoo misigedibaso. Osoloso bou pisaloso kauwulosko diya palagaso. Eseme witi wo ko susuga oso ko pa homokoko 100 egeesi oso palagaso.”

Yesuye to hagee takoloso tobudulone toso neligidi egeesee takaso, “Oodo niba dulubolo, esiga ayo hagee takoo medee hoodo dui!” diso.

Wudu taka goo eyo bei

(Mat 13:10-23; Maka 4:10-20)

⁹ Yesuwo hamamee dili odo oso Yesu mapoo egeesee takaso, “Wudu taka goo hageeyo bei kasiyo?” diso.

¹⁰ Eseme Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Niyo Godeeye wiligi doloso badeli goo ee ogoloso gooleedalaiso. Bei, daga Godeeye wiligi doloso badeli goo ee mada meleeso. Esino epei nimapoo woola ka yilige buguso. Esino odo abo mapoo ayo biame susuga wudu takeliso. Bei, ‘diayo ogoloso medee kibiya egelega pagalame. Osoloso diayo duloso goo eyo bei medee kibiya gooleedelega pagalame.’

¹¹ Esiga wudu taka goo eyo bei hagoso: Witi wo ko ee Godeeyo to oso.

¹² Esiga odo abo witi wo ko eli domopoo misigediba egeesi masi doso. Diba to tekepo duliso. Esino Godeeyo to hagee dibada sooloo ma kulodu egee molo ee boobado bigilame Saitenso dimapoo boobado bigili goo teneliso. Bei, diayo to omapoo tei toloso gie badeli teyaga.

¹³ Esiga odo abo witi wo ko yugogisi mi mapoo misigediba egeesi masi doso. Esiga diba Godeeyo

to taka duloso goomoga sabolo medee teliso. Esino witi wo ko oso yugogisi mi mapoo polone o too medee meilega poogoo egee, diba onos ee egeesee seliso. Godeeyo to oso dibada sooloo ma kulodu too medee koo meili. Osoloso diayo Godeeyo to duloso biame deiye po mapoo wulo tei teliso. Esino diayo Godeeyo to mapoo tei too maga, hegi goo sabolo dala goo sabolo oso dimapoo siboga, diayo Godeeyo to mapoo tei too goo ee saga pegeliso.

¹⁴ Osoloso odoo abo witi wo ko oso we ti kauwe kadee ma kulodu misigediba egeesi masi doso. Diba Godeeyo to duloso to ee teliso. Esino mi toowayo gie badeli goolee sabolo, osoloso bi bei doloso dabalai goo gweli sabolo, osoloso dibada su oso goomoga goo ee goolee sabolo diyadulone dibada tei too tokenee peliso. Goo egeesi maga diayo tei too goo oso homokoko masi koo peli.

¹⁵ Osoloso odoo abo witi wo ko mi tekepo mapoo misigediba egeesi masi doso. Diayo dibada sooloo ma kuloduga tekepo goo gweli sabolo osoloso goomoga sabolo Godeeyo to duloso dibada sooloo ma kulodu medee tei teliso. Osoloso diayo o to kibya kookoodoloso, dobolone homokoko masi diya peliso.”

*Mo to medee dui
(Maka 4:21-25)*

¹⁶ “Edebeeyo keme pouloso tolo oso koo gagali, osoloso mada koo mageli. Yo keme pouloso woola mapoo pou mageliso, edebeeyo moso kulodu gasibileso gadeebugu ee agalame.

17 Bei, goo susuga epedee mada egee molo, see hamamee odoo susuga oso agalame woola peledabalaiso. Osoloso odoo susuga oso koo duli goo ee see odoo susuga oso dulame woola yilige bigileiso.

18 Mo to hagee niyo medee dui. Bei, to taka medee duli odoo mapoo Godeeye goo goolee tekepo tenelaiso. Esino edebeeyo eyo nediliyo yo Godeeye wiligi doloso badeli goo ee yo gooleedoo doloso mo to dulega poogooga, Godeeye yimapoo goo goolee pepooko egee molo see eyo peedee dalaiso,” diso.

*Yesuwo owee sabolo omolo dio sabolo
(Mat 12:46-50; Maka 3:31-35)*

19 Biame heeso Yesuwo owee sabolo omolo dio oso Yesu agalame sibadeeso. Esino odoo bei diya mooloogoodoloso ka doboome, diba Yesuye badebei mapoo hodu dilei tebile.

20 Eseme odoo heeso diba ogoloso, Yesu mapoo egeesee takaso, “Noowee sabolo osoloso nomolo dio sabolo oso peegoo no agalame balaga moloso,” diso.

21 Eseme Yesuye odoo mooloogoodoo mapoo nei egeesee takaso, “Edebeeyo Godeeye eligi goo ee duloso mesimo silesiboga, diba mo wee dio osoloso molo dio oso,” diso.

*Yesuye i sabolo howo ki sabolo hamaga taka
(Mat 8:23-27; Maka 4:35-41)*

22 Biame heeso Yesuye o hamamee dili odoo dimapoo egeesee takaso, “Iba abei hodiokoo dalo

soowoomo,” diso. Eseme diba du mapoo bulumaloso soowadeeso.

²³ Diba abei domopooga damolome, Yesu tila poogoome tiaso. Eseme haga booloogelega i toowa sibume, abei omapoo howo ki toowa simiso. Eseme howo ki toowa oso sibulone dibada du ma kulodu howo sasoo oso diba dia du sabolo howomoo owulame siso.

²⁴ Eseme Yesu o hamamee dili odoo oso dileso, Yesu tidilone egeesee takaso, “Wiligi odoo, iba howomoo owuloso wedilame see!” diso.

Eseme Yesu tia hogabuloso tobudulone i sabolo howo ki sabolo koodobilame to kitulugu sabolo takaso. Eseme i sabolo howo ki sabolo simi saga omapoo koodobiaso.

²⁵ Eseme Yesuye o hamamee dili odoo dimapoo egeesee takaso, “Niyo tei too kasomo?” diso.

Eseme Yesuwo hamamee dili odoo oso goo hagee ogoloso howoogadoloso obugulone diesono egeesee takaga meleeso, “Odoo hagee odoo ogumo? I sabolo howo ki sabolo o to duloso koodobiaso,” dee takaga meleeso.

*Yesuye odoo bo holo pala ee tekepo moodoo
(Mat 8:28-34; Maka 5:1-20)*

²⁶ Osoloso Yesu o hamamee dili odoo sabolo Gelili mi maga abei daloso Gelasa mi mapoo peledabaso.

²⁷ Yesu du maga widi pee mapoo pubalogolone egeino, odoo bo holo pala oso yo tugodalame sibume egeiso. Odoo hagee daga hoogoo dobudu boodo diwe silone biame susuga odoo bi mapoo badeli.

28-29 Bei, bo holo oso kitulugu oso yimapoo toga edebeeyo ki tiso yo tialogoloso mageliso. Esino bo holoso kitulugu oso ki tiso tialogoloso magoo ee kookoobuguloso odoo ee idoloso dobudu diliso. Esino odoo hagoso Yesu ogoloso miyomoo gasuwoloso gwa sabolo tiamolone toso neligidi yimapoo egeesee takaso, “Dokodoo badeli Godeeyo owolo Yesu, nayo amapoo ogoo goo moodoolame ka simiyo?” diso. Osoloso yayo Yesu mapoo howoolone see egeesee takaso, “Nayo amapoo dala na tenee,” diso. Odoo bo holo pala oso to hageesee taka. Bei, daga Yesuye bo holo odoo ma kulodu egee bado mapoo takolone peegoo gasibeye, dee takeme ka taka.

30 Eseme Yesuye yimapoo egeesee takaso, “Nee hu ogumo?” diso.

Eseme yayo to nei egeesee takaso, “Ibada hu ee Bei,” diso. Bei, bo holo susuga oso yima kulodu doso.

31 Eseme bo holo odoo ma kulodu debei oso egeesee takaga meleeso, “Nayo iba Dou mi mapoo na seesee peegee,” dee takaso.

32 Eseme biame omapoo, esia ma dokodoo be hu susuga oso mooloogoo doloso, mi nalagamo silesibiso. Eseme bo holo odoo ma kulodu debei oso Yesu mapoo howoolone egeesee takaso, “Iba be ma kulodu galaga di dee takee,” diso. Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niba be ma kulodu galaga dilei soowa!” diso.

33 Eseme bo holo susuga oso odoo ma kuloduga peegoo galaga dileso see be ma kulodu galaga diso. Eseme be susuga oso godobia maga kukolo meileso, howomoo wediaso.

34 Eseme be bali odoo oso goo hagee ogoloso kukulo dilesa dia mi mapoo osoloso mi pepooko abo mapoo goo egee takomo diso.

35 Eseme odoo susuga oso goo hagee duloso ee agalame sibadeeso. Diba sibileso egeino, bo holo pala odoo ee tekepo poloso Yesuwo homo beiyopoo badolone goo goolee tekepo tolosa dugo kaloso badoboome egeiso. Eseme diba diya ebi-gaso.

36 Eseme Yesuye odoo bo holo pala ee tekepo moodoome egei odoo oso diayo egei goo ee agalame sibadee odoo dimapoo oposususo.

37 Eseme Gelasa mosobia odoo susuga sabolo osoloso koola omapoo debeli odoo susuga sabolo oso Yesu mapoo egeesee takaso, “No mi hamaga saga peegoo di,” diso. Bei, diba Yesuye goo moodoo mapoo ogoloso diya obugume. Eseme Yesu dilame yo du mapoo dabagaso.

38 Eseme odoo bo holo pala Yesuye tekepo moodoo oso Yesubolo dilame goomogaso. Esino Yesuye yimapoo egeesee takaso,

39 “Haye. No abolo na sibe. No nee mi mapoo see wedi dilesa Godeeye namapoo goo toowa moodoo goo ee oposisi,” diso. Eseme odoo yo o mi mapoo see wedi dilesa, Yesuye yo tekepo moodoo goo ee oposusumo sileeso.

Yesuye Yailaseeyo owolo ta ee see hogabilame tekepo moodoo sabolo osoloso sobo paiye tekepo moodoo goo

(Mat 9:18-26; Maka 5:21-43)

40 Yesu see abei hodiokoo dalo sibume, yo bolone debei odoo susuga oso yayo simi ogoloso diya goomogaso.

41 Eseme omapoo haga booloogelega odoo hee, Yu odoo dia howo gisili moso gibadeli odoo taba, Yailaseeye, sibileso Yesuwo homo beiyopoo gawusoloso badolone Yesu mapoo howoolone egeesee takaso, “No mo mosopoo sibe!

42 Bei, mo sobo holo hedebe, o dugo 12, paiye oso olo talame soomoloso,” diso.

Eseme Yesuye Yailaseeyo mosopoo dumolome eli domopoo odoo susuga oso yima hodu diya mooloogoo doloso dulone nei halagabugu nei halagabugu domo diyadeeso.

43 Osoloso odoo mooloogoo doloso diyadee ee ma kulodu sobo hee aso wooloomaloso badebei sabolo diso. Yo aso wooloomaloso badebei osossee dugo 12 poogooso. Esino odoo heeso yo tekepo moodoolai tebile.

44 Esino sobo hagoso Yesu dumolome, mada miligiyopooga sibileso Yesuwo dugo su mapoo sigeme, aso woolooma oso sawo soomelee omapoo saga koodobiaso.

45 Eseme Yesuye egeesee takaso, “Odoo agayo a ka sigoba?” diso.

Esino odoo susuga oso Yesu sigile doloso diya pulugume, Pitaye Yesu mapoo egeesee takaso, “Wiligi odoo, odoo susuga oso nobolo hodobo dulone no ka sigo domo du,” diso.

46 Eseme Yesuye nei egeesee takaso, “Haye. Egeesee sele. Odoo heeso a ka sigiwa. Eseme odoo weidlame moodeli kitulugu ama melee oso peegoo di mawo gooleedoso,” diso.

47 Sobo hagoso goo moodoo ee mada magalai tebile doloso gooleedoloso kikiliga sabolo dileso, Yesuwo homo beiyopoo gasuwoloso badebeiso. Osoloso Yesuye sobo yo weidlame moodoo goo sabolo, osoloso yayo Yesu sige goo ee oposusume odoo susuga oso duso.

48 Eseme Yesuye sobo yimapoo egeesee takaso, “Mo sobo holo, no tei too maga no olo tekepo paso, esiga no mesie sabolo di,” diso.

49 Osoloso Yesuye sobo yimapoo to takomolome, odoo heeso Yailaseeyo moso abaga sibileso, Yailas mapoo egeesee takaso, “Nee sobo holo olo ta moloso. Esiga nayo eligili odoo hamapoo wulo goo mauwe na ido sibe,” diso.

50 Esino Yesuye goo hagee duloso Yailas mapoo egeesee takaso, “No haga na ebi, wulo amapoo tei te. Egeeseega nee sobo holo ta egee molo see weidleiso,” diso.

51 Diba dileso mosopoo doboome, Yesuye du lone hedebe Pita, Yonee, Yemes, osoloso sobo holo eyo owee dio ama dio ono gilimadoloso, moso kulodu galagadiso.

52 Diba moso kulodu galagadilesa egeino, odoo susuga oso sobo holo ta ee halo pupusiga molome egeiso. Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niba egee pupusiga molo epedee omapoo koodobie. Bei, sobo holo yo koo ta moloso. Esino yo wulo tia moloso,” diso.

53 Eseme Yesuye egeesee tako duloso diba yilgaso. Bei, sobo holo oso ta diba olo egeiga.

⁵⁴ Esino Yesuye sobo holo ta eyo dee mapoo toloso yimapoo egeesee takaso, “Sobo holo, no tebee,” diso.

⁵⁵ Eseme sobo holo ta ee o gie badeli see wedi sibume, yo hogabuloso tabaso. Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Sobo holo mapoo nei tenee,” diso.

⁵⁶ Esino sobo holo eyo ama dio owee dio goo hagee ogoloso diya howoogadooso. Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niso egei goo hagee odoo abo mapoo na takee,” diso.

9

*Yesuye o hamamee dili odoo 12 diye di
(Mat 10:5-15; Maka 6:7-13)*

¹ Yesuye o hamamee dili odoo 12 gilimadoloso dimapoo kitulugu teneeso, diayo bo holo odoo ma kuloduga peegoo hasiso bugu domo silesibulone odoo paigiga sabolo tekepo moodoo dalame.

² Osoloso yayo diba diye diso, diayo dileso Godeeye wiligi doloso badeli goo ee odoo mapoo eligimo silesibulone, odoo paigiga sabolo tekepo moodoo dalame.

³ Osoloso yayo dimapoo egeesee takaso, “Niyo dulone, susu, osoloso o, osoloso wo, osoloso molee, osoloso kali bi bakadio na todi, wulo hedebe todi.

⁴ Niba mi omapoo dileso peledobooga, omapoo edebeeyo niba o moso mapoo ido pologa, moso hedebe omapoo tia melee. Osoloso niyo mi omaga mi hee mapoo dulone, mi egee wulo poogoo du domo silesibe.

5 Osoloso niyo mi hee mapoo dilesa ede-beeyo niba o moso mapoo ido pelega poogooga, niba mi egee poogoo dulone, nee homo mapoo basago mologa omapoo tegene peegee, Godeeye komonolone dimapoo dia goo tokenee eyo nei tenelai goo ee gooleedalamo,” diso.

6 Osoloso diba see diyadeeso. Diba mi hee maga mi hee mapoo du domo silesibulone, Godeeyo to tekapo takomo silesibiso. Osoloso odoo paigiga susuga see tekapo moodoo domo silesibiso.

*Helodeeye goo tiadoo
(Mat 14:1-12; Maka 6:14-29)*

7 Yesuye moodoomo sili goo susuga ee Gelili mi ee bali odoo Helodee duso. Eseme goo hagee duloso yo diya goo tiadooso. Bei, odoo aboso Yesuwo goo mapoo egeesee takaso, “Yo Yonee odoo howo oluguli ta maga see ka hogabiadoo,” diso.

8 Osoloso odoo aboso egeesee takaso, “Yo Ilayadoo.” Osoloso odoo aboso egeesee takaso, “Yo Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo hee daga badebei oso ta maga hogabuloso see ka simidoo,” diso.

9 Eseme Helodeeye goo hagee duloso egeesee takaso, “Yonee ayo wooloomeye neme olo wooloomaso. Esino ayo goo toowa hagee dumolo ee agamo goo ee dumolosomo?” diso. Yo diya goo tiademe, yayo Yesu agalame diya goomogaso.

*Yesuye odoo 5,000 mapoo nei pi
(Mat 14:13-21; Maka 6:30-44; Yon 6:1-14)*

10 Yesuye diye di odoo 12 diba see wedige sibileso, goo diayo moodoo sabolo osoloso goo diayo eligi susuga ee Yesu mapoo oposususo. Osoloso Yesuye diba gilimadoloso Betesaida mi mapoo dibusomo dabalamo diyadeeso.

11 Esino odoo susuga oso goo hagee duloso diba nosee hamamee diyadeeso. Eseme diayo simi Yesuye ogoloso diba gilimadoloso dimapoo Godeeye wiligi doloso badeli goo ee eligilone odoo paigiga sabolo weidilame tekepo moodoo demeleeeso.

12 Yesu yo egeeseeemo sileeme, o hamamee dili odoo oso habe sibileso yimapoo egeesee takaso, “Odoo susuga hagee epedee diye dee, diba mosobia koola omapoo dileso dieso nei nalai sabolo moso tilei sabolo ee esilame. Bei, mi iyo hagee do mapoo nei iyo nalai sabolo moso iyo tilei sabolo mauwedoo,” diso.

13 Eseme Yesuye dimapoo nei egeesee takaso, “Niyo dimapoo nei tenee,” diso.

Eseme diayo nei egeesee takaso, “Odoo hagee diya bei. Esino imapoo wo si hedebe dee tiadoo sabolo di bakadio sabolo moloso. Esino nayo imapoo nei abo talame diye doloso ka takala?” diso.

14 Bei, biame omapoo mooloogoodoo ee ma kulodu gisowe hesiga ee 5,000.

Eseme Yesuye o hamamee dili odoo dimapoo egeesee takaso, “Odoo susuga nei nalame odoo 50 egeesiso mooloogoodolo ka buluma, odoo 50 egeesiso mooloogoodolo ka buluma dee takee,” diso.

15 Eseme odoo susuga olo nei nalame egeesee bulumamo diso.

16 Osoloso wo si dee tiadoo sabolo di bakadio Yesuye toloso, Kei mi ma dokodoo bolone nei pidilame goomoga goo Godee mapoo takaso. Osoloso yayo wo popeilosu di bakadio agisaloso, o hamamee dili odoo mapoo piso, see diayo odoo susuga mapoo pilame. Eseme diayo wo si popei sabolo di hwei sabolo odoo susuga mapoo piso.

17 Eseme odoo susuga nei ne oso diya edigime nei hosudelega abo poogooso. Osoloso diayo nei naloso abo poogoo ee Yesu o hamamee dili odoo oso misigamo dileso bou tegei mapoo soo 12 egeesi metamagisaso.

*Pitaye Yesuwo goo yilige bugu
(Mat 16:13-19; Maka 8:27-29)*

18 Biame heeso Yesu obusomo Godee mapoo takolone badoboome, o hamamee dili odoo oso yimapoo sibadeeso. Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Edebeeyo a odoo ogu deliyo?” diso.

19 Eseme diayo nei Yesu mapoo egeesee takaso, “Odoo aboso taka no Yonee odoo howo oluguli dee takeliso. Aboso taka no Ilaya deliso, osoloso odoo aboso taka no Godee maga to tolosu kokodo takomo sili odoo hee daga badebei oso ta maga hogabuloso see ka simidoo, dee takeliso.”

20 Eseme Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Esino nei niyo a odoo ogu deliyo?” diso.

Eseme Pitaye nei egeesee takaso, “No Godeeye hudi magoo Kelisosso,” diso.

21 Eseme see Yesuye nei o hamamee dili odoo dimapoo egeesee takaso, “Niyo odoo abo mapoo takolone a Keliso dee na takee,” diso.

*Yesuye eyo talai goo ee taka
(Mat 16:21; Maka 8:31)*

22 Osoloso see tobu Yesuye o hamamee dili odoo dimapoo egeesee takaso, “Odoo Holo, a dala toowa bei talaiso. Osoloso Yu odoowo wiligi odoo tebisa sabolo, tei moso wiligi odoo tebisa sabolo, tei eligili odoo sabolo oso a diya gowoolone pagalaiso. Osoloso edebeeyo a teli mapoo magalaiso. Esino biame bakadio midoo ma kulodu ta moloso biame hee mapoo see hogabileiso.”

*Yesuye yayo di hamamee dilei goo ee eligi
(Mat 16:24-28; Maka 8:34-38)*

23 Yesuye see odoo susuga mapoo egeesee takaso, “Edebeeyo ayo di hamamee sibilei goomogoga, yo daga eyo goomoga goo tomo sili ee poogoloso, biame susuga ma kulodu eyo talai sabolo dala toowa talai goo sabolo medee mopoodoo doloso ama hamamee ka sibe.

24 Osoloso odoo agayo o gie badeli eyo nediliyo pidilame seega, yo o gie badeli ee osugobalaiso. Esino odoo agayo mo goo maga o gie badeli pee-goo magooga, yo badoboso kookaiyo gie badeli talaiso.

25 Esino odoo agayo mipoo toowa hamapoo badolone, eyo goomoga goo susuga tomo siloso, hedebe gie badeli goo ee telega dagaduga, yo see ogoo goo talaisomo? Mauwe.

26 Osoloso odoo agayo abolo osoloso mo to mapoo gowooga, Odoo Holo ayo toowa doloso badeli goo omaga mo gadeebugu sabolo, osoloso mo Maye toowa doloso badeli goo omaga o gadeebugu sabolo, osoloso Godeeyo momaiye oso toowa doloso debei omaga gadeebugu sabolo sibileso nei diba gowoolaiso.

27 Esiga ayo nimapoo ka taka. Nima kuluodu odoo abo olo doso, diba Godeeye wiligi doloso badalai biame oso simi ogoloso, hamamee wedileiso,” diso.

*Yesu o su opusomo di
(Mat 17:1-8; Maka 9:2-8)*

28 Osoloso biame 8 egeesi poogoloso, hamamee Yesuye dulone, Pita, Yonee, osoloso Yemes esee gilimadoloso mubi dokodoo Godee mapoo takalame palaso.

29 Yesuye Godee mapoo takomolome, o mudu opusomo doloso o dugo diya heliye poloso omaga poniso.

30 Eseme haga booloogelega, Ilaya dio Moses dio galaga sibileso Yesubolo to kemeleeso.

31 Diayo Kei mi diya gadeebugu sabolo peledoboloso Yesuye Godeeyo to dodolone Yelusalem mapoo dilesos talai goo ee oposususo.

32 Pita o odoo abo sabolo tiesaloso hogogabuloso keesee egeino, Yesu yayo toowa doloso badeli goo omaga o gadeebugu sabolo tobudulone odoo bakadio sabolo to kesamolome egeiso.

33 Odoo bakadio oso Yesubolo to kesameleso dilame doboome, Pitaye medee goo goolega

Yesu mapoo egeesee takaso, “Wiligi odo, iba hamapoo dabalai tekepo. Esiga iyo waseme bakadio hedebe di tegegalaiso. Hee nee, hee Moseseyeo, osoloso hee Ilayayo,” diso.

³⁴ Pita to osee komolome, koloboso sibileso diba gidiseme, diya ebegaso.

³⁵ Osoloso kolobo maga toso egeesee taka, “Hagee mowolo, ayo hesia oso. Esiga o to medee du!” diso.

³⁶ Kolobo ma kuloduga to taka koodobuloso, diayo Yesu obusomo tobudume egeiso. Pita diayo mubi ma dokodoo egei goo ee odo abo mapoo saga takele.

*Yesuye giso holo bo holo pala tekepo moodoo
(Mat 17:14-18; Maka 9:14-27)*

³⁷ Diba biame hee mapoo mubi maga kumoo meileso doboome, odo susuga oso Yesuye badebei mapoo saga sibadeeso.

³⁸ Eseme odo mooloogoodoo ma kuloduga odo hedebeso toso neligidi Yesu mapoo egeesee takaso, “Eligili odo, ayo namapoo howaso, nayo mo giso holo agalame sibe. Bei, yo mo holo hedebega.

³⁹ Bei, bo holo oso yimapoo pologa, yo kikiliga sabolo homodobuloso gwa sabolo molone maga maga makawo tiодiliso. Bo holo oso yimapoo dala tenemolome yo biame susuga ma kulodu haga medee koo sili.

⁴⁰ Esino ayo nee hamamee dili odo mapoo bo holo hagee peegoo hasiso bigi deme, diayo peegoo hasiso bigilei tebilena,” diso.

41 Eseme Yesuye egeesee takaso, “Niba tei too mauwe tokenee odoo. Niyo amapoo tei talame a biame kasolo nibolo hodobo ka badalaiyo? Esino nowolo amapoo ido sibe,” diso.

42 Giso holo Yesu mapoo ido sibumolome, bo holo yimapoo pala oso kilikolone mi mapoo homodobiaso. Eseme Yesuye bo holo peegoo hasiso buguloso, yo tekepo poloso oma mapoo ido diso.

43 Eseme odoo susuga oso Godeeye kitulugu goo ogoloso diya howoogadooso.

Odoo susuga oso Yesuye goo moodoo susuga ee osee goolone doboome, Yesuye o hamamee dili odoo mapoo egeesee takaso,

44 “Odoo Holo, a ha teli odoo mapoo tiasalaiso. Esiga niba ayo epedee goo hagee takoo na boobadee,” diso.

45 Esino o hamamee dili odoo oso Yesuye taka goo eyo bei medee kibiya gooleedele poogooso. Bei, goo eyo bei ee dimaga mada magoloso meleeso. Eseme diayo see Yesu mapoo woosalai ebegaso.

Odoo agayo toowa doloso ka badalaiyo?

(Mat 18:1-5; Maka 9:33-37)

46 Yesu o hamamee dili odoo oso dima kulodu odoo agayo toowa doloso ka badalaisomo, doloso dieso nediliyo toso agadigaso.

47 Esino Yesuye dibada goo goolee ogoloso holope idoloso yima koola mapoo sibileso tobudume, o hamamee dili odoo mapoo egeesee takaso,

48 “Odoo agayo holope hageesi masi mo hu

maga yibolo badalame idoga, yayo a idoso. Osoloso odoo agayo a idoga, yayo mo Ma a diye di ee idoso. Esiga nima kulodu odoo agayo eyo nediliyo pepooko daga, yo see toowa doloso badalaiso,” diso.

Edebeeyo namapoo ha telega badoga, yo nee odooso
(Maka 9:38-40)

⁴⁹ Eseme Yoneeye egeesee takaso, “Wiligi odoo, iba odoo heeso bo holo ee nee hu sabolo odoo ma kuloduga peegoo hasiso bugume egeiso. Eseme iyo yo hamaga takaso. Bei, yo ibada mooloogoodoo ma kulodu koo badeli,” diso.

⁵⁰ Esino Yesuye yimapoo egeesee takaso, “Yo na hamaga takee. Bei, edebeeyo nimapoo ha telega badoga, yo nibada odoo oso,” diso.

Samaliya odooso Yesu gowe

⁵¹ Yesu yo Kei mi ma dokodoo ido palai biame ee olo koola tooboome, yo Yelusalem mapoo dilame goomogaso.

⁵² Eseme yayo odoo abo Samaliya mi ee ma kulodu mi pepooko hee mapoo malalo diye diso, diayo dileso omapoo yayo tilei moso ee mopoodoo dalame.

⁵³ Esino mosobia oso Yesuye Yelusalem mapoo dileigo di goo ee duloso, diayo yo gowoolone yimapoo moso tenele.

⁵⁴ Eseme Yesu o hamamee dili odoo Yonee dio Yemes dio goo hagee duloso yimapoo egeesee

takaso, “Lodee, douso mosobia odoo hagee piligilame, iyo Kei mi ma dokodooga dou toose dee takalai, no goomogosomo?” diso.

⁵⁵ Esino Yesuye dimapoo bidi toboloso tobudulone dimapoo diya takaso.

⁵⁶ Osoloso diba see mi hee mapoo diyadeeso.

*Yesu dadalai doloso to taka odoo
(Mat 8:19-22)*

⁵⁷ Yesu o hamamee dili odoo sabolo eli maga diyadaga molome, odoo hedebe oso sibileso Yesu mapoo egeesee takaso, “Nayo mi hee kamapoo dusomo, ayo no deedee sileiso,” diso.

⁵⁸ Yesuye yimapoo nei egeesee takaso, “Dobu so oso debeli mi ee moloso. Osoloso sóso tieseli ou moloso. Esino Odoo Holo, ayo tieli moso mauwe,” diso.

⁵⁹ Eseme Yesuye see odoo hee mapoo egeesee takaso, “Nayo a deedee sibe,” diso.

Esino odoo ogoso nei egeesee takaso, “Lodee, nayo epedee amapoo biame tenee, ayo mo ma toga midoosoolaiya,” diso.

⁶⁰ Eseme Yesuye yimapoo nei egeesee takaso, “Dio maga odoo wedia oso dieso nediliyo odoo wedia ee midoosodolone dabalai tekepo. Esino no sibileso Godeeye wiligi doloso badeli goo ee odoo mapoo takomo sile,” diso.

⁶¹ Eseme odoo heeso see egeesee takaso, “Lodee, a nama hamamee dadalai goomogo. Esino a epedee hamapoo mo soosoo dimapoo emegei di to takalame dia,” diso.

62 Eseme Yesuye see yimapoo nei egeesee takaso, “Odo agayo ama hamamee dodolone see wedi dilame hamamee bidi ogo domo duga, odo egeesi masi oso Godeeye wiligi doloso badeli goo ee halo tou talai tebile,” diso.

10

Yesuye odoo 72 diye di

1 Goo hagoso dilesa koodobume, Lodeeye odoo 72 hesigaso. Osoloso dima kulodu odoo bakadio tooboo bakadio tooboo doloso yayo dilei mosobia pepooko mapoo diba malalo diye diso.

2 Egeeselone yayo dimapoo egeesee takaso, “Homolee ma kulodu bi susuga ee olo teeleegeeloso goolai ee moloso. Esino bi ee gooloogalai odoo ee haga beinee. Esiga homolee gibadeli odoo mapoo woose, yayo o homolee ma kulodu bi susuga teeleegee ee gooloogali odoo diye dalame.

3 Esiga niba di! Esino niba goolee sabolo di. Bei, ayo niba sipi be hu pe masi dobu so kamanali oso egee do mi ma kulodu diye deeso. **4** Niba dulone molee sabolo, o sabolo, osoloso homo mapoo kali bi sabolo na todi. Osoloso niba eli domopoo dulone, odo abo tugodoloso dibolo to na ke.

5 Niyo mi hee mapoo dilesa peledobooga, moso kamapoo gilimado polosomo, niyo daga moso mapoo egee do odoo mapoo emegei di to takolone, ‘Godeeyo mesie goo nibolo mele,’ dee takee.

6 Esiga mesie odo oso moso ee ma kulodu doga, niyo emegei di to taka oso dibolo ossee malaiso. Esino moso ee ma kulodu debeli odo ooo koo mesili daga, niyo emegei di to taka oso dibolo malaime.

7 Osoloso moso kasee nimapoo ka teneesomo, niba moso hedebe omapoo debee. Osoloso niba moso hedebe omapoo dobolone, diayo nimapoo nei teneega, nei ee nolone ka debee. Bei, tou teli oodo ee dia nei talai tebiliso. Esiga niba moso hee mapoo dobolone, moso hee mapoo na du dee.

8 Niba mi hee mapoo duga, mosobia odo oso emegei dolone nei teneega, hedebe ee namelee.

9 Osoloso mi omapoo oodo paigiga tekepo moodoogolone dimapoo ‘Godeeye wiligi doloso badeli goo ee nima koola mapoo moloso,’ dee takee.

10-11 Esino niba mi hee mapoo dileso peledo-booga, mosobia oso niba gowoolone moso tenel-eega poogooga, niba diayo bia eli domopoo dileso, to kitulugu sabolo dia mi basago oso nibada homo mapoo obooga ee dia howo woola mapoo te, Godeeye komonolone dimapoo dia goo toke-nee eyo nei tenelai goo ee gooleedalam. Osoloso niyo dimapoo egeesee takee, ‘Niba medee goolee, Godeeye wiligi doloso badeli goo ee koola hamapoo moloso.’

12 Esiga ayo nimapoo taka, mosobia kaso niba sibadeega, ogoloso goomoga sabolo niba iyadelega poogooga, nei Godeeye midilei biame

omapoo dala toowa diayo talai oso Sodom mosobia oso dala talai ee dagadileiso.”

Yesuye tei tele poogoo mosobia odoo mapoo taka

(Mat 11:20-24)

13 “Ye-ee! Kolasin mosobia odoo osoloso Betesaida mosobia odoo sabolo. Dala toowa oso niba bamoloso. Bei, ayo nibada mi mapoo goo toowa mudu opusomo opusomo di ee moodoogamo silee egeesi masi Yu odoonee mosobia Taya mapoo osoloso Saidon sabolo mapoo moodoogamo silee diepi, diba haga booloogelega, dibada goo tokenee maga miligi pialoso debeli. Osoloso diayo dibada goo tokenee maga miligi pia goo ee eligilone dugo tokenee megigaloso dosou holugaloso silesibili.

14 Goo egeesi maga Godeeye goo midilei biame mapoo dala toowa Kolasin mosobia sabolo osoloso Betesaida mosobia oso talai oso Taya mosobia sabolo osoloso Saidon mosobia oso dala talai ee dagadileiso.

15 Esino Kapeniyum mosobia odoo niba biame omapoo Kei mi ma dokodoo ido palaiso, doloso goolee sabolo dosomo? Haye, niba toloso Dou mi mapoo toodalaiso.

16 Esiga odoo agayo nibada to duloso toga, yo mo to tolone ka seeso. Esino odoo agayo nibada to duloso niba diya gowooga, yo a gowoolone ka seeso. Esino odoo agayo a gowooga, yayo mo Ma a diye di ee gowoolone ka seeso,” diso.

Odoo 72 oso see wedi simi

10:16: Mat 10:40; Luka 9:48; Yon 5:23

17 Yesuye odoo 72 diye di oso goomoga sabolo see wedi sibileso egeesee takaso, “Lodee, iyo nee hu sabolo takomo sileeme, bo holo odoo ma kulodu debei oso ibada to duloso mesiloso peegoo galagadiso,” diso.

18 Yesuye dimapoo nei egeesee takaso, “Keiso saga egee ebedigebugu egeesi masi Kei mi ma dokodooga Saiten miyomoo homodobume ayo egeiso.

19 Esiga niba dui, niyo hebise sabolo homolobe sabolo mapoo dokodoo nibada homoso hamadabalame ayo nimapoo kitulugu olo teneeso. Esiga kitulugu oso Saitenso kitulugu ee dagadilesa moloso. Esiga bi heeso nimapoo dala tenelai mauwe.

20 Esino bo holo oso nibada to duloso mesiloso peegoo kukulo di goo mapoo haga na goomege. Esino nibada hu ee tei gie badeli booka mapoo egee molo omaga goomege,” diso.

*Yesuye Ama Godee mapoo goomoga tenee
(Mat 11:25-27; 13:16-17)*

21 Yesu yo Dio Tei oso kitulugu maga goomoga sabolo badolone egeesee takaso, “Ma, Kei mi sabolo osoloso mipoo sabolo nayo wiligi doloso badoso. Esiga a namapoo goomogo. Bei, nayo wiligi doloso badeli goo mada egee molo, goo goolee toowa odoo mapoo yilige bigile poogooso. Esino nayo goo goolee dele poogoo odoo mapoo yilige buguso. O. Tei takoo, Ma. Goo hagee nayo goomoga goo oso.

22 Mo Maye goo susuga amapoo olo teneeso. Es-

10:18: Yon 12:31; Yili 12:8-9 **10:19:** Psa 91:13; Maka 16:18

10:20: Pil 4:3; Yili 3:5 **10:22:** Yon 3:35; 10:15

iga odo heeso Owolo a gooleedele. Esino hedebe Maye Owolo, a ka gooleedoo. Osoloso odo heeso Ma gooleedele. Esino hedebe Owolo ayo Ma ka gooleedoo. Esiga odo ogu bia mapoo Owolo ayo Mayo goo ee yilige bigilame gooleega, odo egée bia oso Mayo goo ee diba gooleedalaiso,” diso.

²³ Osoloso o hamamee dili odo mapoo bidi toboloso omapoo tobudulone dimapoo egeesee takaso, “Niyo egeli goo susuga mapoo goomege.

²⁴ Bei, ayo nimapoo taka, Godee maga to tolosó kokodo takomo sili odo daga hoogoo debei sabolo osoloso Yu odoowo wiligi odo tebisa daga debei oso niyo epedee hagee ogo goo ee agalai doloso balaga meleeso. Esino diayo egele. Osoloso diayo goo niyo epedee egée dumolo goo sabolo dulei doloso balaga meleeso. Esino diba dule,” diso.

Samaliya odooso emegei di goo

²⁵ Biame hee mapoo tei eligili odo heeso sibileso Yesu tei ma susuga ee gooleedoloso badaba beleso egeesee takaso, “Eligili odo, a gie badeli talame ogoo goo talaiyo?” diso.

²⁶ Yesuye to nei egeesee takaso, “Godeeyo to booka mapoo hogugu oso kasee takoolo? Nayo hesigaloso kasee gweliyo?” diso.

²⁷ Odo oso to nei egeesee takaso, “Nee sooloo ma kuloduga goolee sabolo, osoloso nee dio maga, osoloso nayo kitulugu sabolo, osoloso nayo goo goolee sabolo oso nee wiligi odo Godee diya goolee. Osoloso no nediliyo diya gweli egeesi

masi nee odoo onosee diya egeesee goolone ka badebee,” diso.

²⁸ Yesuye yimapoo nei egeesee takaso, “Nayo tei goo takoo. Esiga no goo egeesi tolone badoga, goo oso no badoboso kookaiyo gie badeli talaiso,” diso.

²⁹ Esino odoo yayo eyo nediliyo yo tekepo dolone egeesee takaso, “Esino mo odoo ogumo?” diso.

³⁰ Eseme Yesuye yimapoo oposusu hee hagee oposususo, “Odoo hee Yelusalem maga Yeliko mapoo moumeleeso. Yo eli domopoo moumolome, mesiya aboso yo woomele poogoloso eli domopoo magoloso o dugo yayo ka sabolo osoloso o bi susuga sabolo heli tolosa diyadeeso.

³¹ Yo eli domopoo talame seemolome, Godee ogo odoo ogo doloso domo badeli odoo oso eli hedebe omaga sibulone egeiso. Osoloso yayo sibulone egeino, odoo egee olo talame semelee ogoloso peegooga boloodabaso.

³² Osoloso yima hamamee abaga tei moso tegei mapoo tou teli odoo, o bala Libai, yinosee sibulone egeino, odoo eli domopoo mi mapoo homodobuloso tiptomolome, peegooga boloodabaso.

³³ Esino Samaliya odoo yinosee eli hedebe omaga sibulone egeino, odoo eli domopoo talame seemolome egeiso. Yayo odoo egee ogoloso yo diya sooloo dalaso.

³⁴ Eseme yo odoo oso tiamelee mapoo dileso o kolo kookoo mapoo olipi i sabolo wain i sabolo oso hoduloso dugoso tialogooso. Osoloso yayo yo

o be donki ma dokodoo tiedoloso, odo osoo soowo moso mapoo ido dileso yo bameleeso.

³⁵ Osoloso see biame hee mapoo Samaliya odo oso odo osoo soowo moso gibadeli odo omapoo molee ko bakadio yimapoo tenelone egeesee takaso, ‘Oodo hagee nayo medee bamelee. Esino nayo odo odo hagee bolone molee hagee hosudoloso, see nee molee oso pidimologa, ayo see wedi simi biame omapoo, nei o egeesi ayo namapoo tenelaiso,’ diso.”

³⁶ Osoloso Yesuye see egeesee takaso, “Oodo bakadio hedebe di hageeyo kulodu mesiyaso wei eyo odo tei ogumo?” diso.

³⁷ Eseme tei eligili odo oso nei egeesee takaso, “Edebeeyo yo sooloo dolone yo pidi odo ono tei o odo oso,” diso.

Eseme Yesuye yimapoo egeesee takaso, “O. Tei takoo. Esiga no dileso goo egeesi tomo sile,” diso.

Meli dio Mata dio

³⁸ Yesu o hamamee dili odo sabolo dulone, mi hee mapoo dileso peledabaso. Eseme mi omapoo badeli sobo hedebe Mataye o moso mapoo Yesu ido palaso.

³⁹ Eseme Matayo omolo Meliye sibileso Yesuwo homo beiyopoo badolone o to dulone badebeiso.

⁴⁰ Biame omapoo Mataye moso kulodu Yesuwo mooloogoodoo odo eyo wo silone, tou bei neme Yesu mapoo sibileso egeesee takaso, “Lodee, moloye nobolo badoga, ayo mobusomo tou ka toga, diya kwasio. Esiga yayo a pidilame nayo yo sibeye dee takee,” diso.

⁴¹ Esino Lodeeye egeesee takaso, “Mata emegei, no tou susuga tomo silone goolone goo diya kodio.

⁴² Esino tou susuga ee ma kulodu tou hedebe hagono toowa ka moloso. Esino Meliye goo tekepo toowa olo tooso. Esiga odo heeso goo egee yimaga peedee dalaime,” diso.

11

*Yesuye Godee mapoo takeli goo ee eligi
(Mat 6:9-13; 7:7-11)*

¹ Biame heeso Yesu mi hee mapoo dileso Godee mapoo takemelee koodobume, o hamamee dili odo heeso egeesee takaso, “Lodee, Yoneeye o hamamee dili odo mapoo Godee mapoo takeli goo eligimo silee egeesi masi nayo iba nosee Godee mapoo takeli goo ee eligi,” diso.

² Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niyo Godee mapoo takolone egeesee takee:

‘Ma, biame susuga ma kulodu hedebe nee hu oso toowa doloso mele dee, odo susuga oso dokodoo poudalame.

Esiga nayo wiligi doloso badeli goo oso sibilei iba goomogo.

³ Osoloso biame susuga ma kulodu nei iyo nalai imapoo tenemelee.

⁴ Osoloso ibada tokenee hapoloso boobado bigi. Bei, iba nosee odo susuga oso goo tokenee susuga imapoo moodeli ee boobado bigiliso.

Osoloso iba goo tokenee mapoo na gido di dee’,” diso.

5-6 Yesu Godee mapoo takeli goo hagee eligimeloso koodobuloso dimapoo see egeesee takaso, “Niba to hee hagee goolee. Odoo soo heeso gesi domo mapoo nee mosopoo sibileiso. Esino nayo yimapoo nei siloso tenelai nei mauwe daga, mosobia ma kulodu nee odoo mapoo nei talame dileiso. No nee odoowo mosopoo dilesosulu mapoo kalamadulone egeesee takalaiso, ‘Mo odoo, odoo soo hee mo mosopoo simiga. Esino ayo yo pidilei nei mauwe. Esiga ayo namapoo nei talame ka siba,’ dee.

7 Eseega nee odoo moso kulodu badebei oso egeesee takalaiso, ‘No see wedi di. Bei, a mo holo dio sabolo osulu kisiloso tiesamoloso. Esiga a toboloso namapoo nei tenelaime,’ dee.”

8 Eseme Yesuye see dimapoo egeesee takaso, “Esino ayo nimapoo taka, yayo no wulo emegei doloso bi tenelaime. Esino nayo kalamadulone ossee howamologa, yayo toboloso namapoo bi tenelaiso.

9 Esiga ayo nimapoo taka, niba woose. Egeeseeaga nimapoo tenelaiso. Osoloso niba esie. Egeeseeaga, niyo agalaiso. Osoloso niba osulu mapoo kalamadi. Egeeseeaga osulu ee nimapoo yamagalaiso.

10 Bei, woosali odoo oso goo talaiso. Osoloso esielo odoo oso goo agalaiso. Osoloso osulu mapoo kalamadili odoo mapoo osulu yamagalaiso.

11 Esiga ma dio niba dui! Odoo agayo owoloye di nala poogoo daga, yimapoo sa tenelisomo? Haye.

12 Osoloso yayo só ho nala poogoo daga, nayo yimapoo homolobe tenelisomo? Haye.

¹³ Niba tokenee odoo. Esino niba gooleedooso, nibada owolo dimapoo bi tekepo tenelai. Esiga iba gooleedooso, Ma Godee Kei mi ma dokodoo egee bado oso yimapoo woosali odoo mapoo Dio Tei wulo tenemoloso,” diso.

*Yesu dio Belsebul dio
(Mat 12:22-30; Maka 3:20-27)*

¹⁴ Biame heeso odoo hee badebeiso. Daga bo holo oso odoo eyo su ma kulodu palademe, to kelega poogoloso badebeiso. Eseme Yesuye odoo eyo su ma kulodu bo holo paladee peegoo habuguso. Osoloso bo holo oso odoo ma kuloduga peegoo gadime, to koo keli odoo yo see to keiso. Eseme odoo susuga oso goo hagee ogoloso diya howoogadooso.

¹⁵ Esino odoo aboso egeesee takaga meleeso, “Yesu yo Belsebuleeye kitulugu maga bo holo peegoo ka hasiso bigili molodoo. Bei, Belsebul yo bo holo dia wiligi odoo taba oso,” dee takaga meleeso.

¹⁶ Eseme odoo aboso Yesuye kitulugu egee tomolo tei Godee maga simibeleso agalame yimapoo egeesee takaso, “Nayo Kei mi ma dokodooga goo toowa opusomo di ee imapoo eligi,” diso.

¹⁷ Esino Yesuye diayo goo goolee olo gooleedoloso dimapoo egeesee takaso, “Mi toowa mapoo debeli odoo oso abo puloso dieso nediliyo ha toga mi toowa egee malaime, tokenee palaiso. Osoloso soosoo heeso abo puloso dieso nediliyo ha toga soosoo egee pododalaiso.

18 Esiga Saitenso o mooloogoodoo ma kulodu domo puloso dieso nediliyo ha toga, kaseega yayo wiligi doloso badeli goo oso osee ka malaiyo? Tokenee palaiso. Bei, niyo a Belsebul oso kitulugu maga bo holo peegoo ka hasiso bugu deligo daga, ayo goo hagee nimapoo ka taka.

19 Esino ayo bo holo peegoo hasiso bigili kitulugu hagee tei Belsebul oso kitulugu maga ka hasisimo silo daga, nibada hamamee dili odo oso bo holo peegoo egee hasisimo silesibo kitulugu ee kamapoo toowo? Esiga diayo takooga, niyo amapoo egee takoo goo ee tei goonee, dee takalaiso.

20 Esino ayo Godeeye kitulugu maga bo holo peegoo ka hasisimo silo daga, Godeeye wiligi doloso badeli goo ee nimapoo olo simiso.

21 Esiga kituluguli odo oso tai sabolo tio sabolo toloso o moso gibadoga, o bi moso kulodu meli ee edebeeyo heli talaima.

22 Esino see diya kitulugu odo oso siboga, yayo moso gibadeli odo wooloso o tai sabolo tio sabolo peedee dalaiso. Osoloso moso kulodu peleso o bi susuga toloso odo abo mapoo pileiso.

23 Esiga odo agayo a dokolo tebelega poogooga, yo amapoo ha tomoloso. Osoloso odo agayo abolo odo Godee mapoo gilimado sibilega poogooga, yayo odo ee Godee maga peegoo hasiso bugu domoloso.”

*Bo holo oso see wedi sibili goo
(Mat 12:43-45)*

24 Eseme Yesuye egeesee takaso, “Esiga bo holo oso odo ooo maga peegoo gaduga, yo dilesi miwe poogoo mi mapoo eyo badalai mi esiamo sileiso. Yo mi esiamo siloso koo ogoga, eyo nediliyo egeesee takalaiso, ‘A mawo daga badebei mapoo see wedi dia,’ dalaiso.

25 Yo sibileso ogoga, moso gelesi kadoloso bi medee mopoodoo ma molo agalaiso.

26 Osoloso yo see wedi dilesi bo holo diya kitulu-gu abo 7 gilimadoloso moso omapoo dabalaiso. Egeeseeega oodo hagee eyo daga badeli poogoloso see diya tokenee badalaiso.”

Oodo agayo goomoga sabolo ka dosomo?

27 Yesuye goo hagee oodo mapoo takomolome, oodo mooloogoodoo ma kuloduga sobo heeso toso neligidi egeesee takaso, “No soomagoloso too nedimo silee sobo omapoo Godeeye goomoga tenelai tekepo,” diso.

28 Esino Yesuye yimapoo egeesee takaso, “Haye, emegei. Goo egeesi koo moloso. Oodo agayo Godeeyo to duloso omapoo mesie sabolo siloga, oodo yimapoo Godeeye goomoga teneliso,” diso.

Edebeeyo goo opusomo di ee agalame goomoga (Mat 12:38-42)

29 Edebeeyo Yesu mapoo sibileso mooloogoodeme, Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Epedee hamapoo egee do oodo ee diya tokenee. Osoloso diba wulo goo opusomo di agalame amapoo take-liso. Esino ayo dimapoo goo toowa opusomo di

hee eligileime. Esino hedebe Yonayo goo ono dimapoo ka eligilei.

³⁰ Bei, Godeeye Yona mapoo moodoo goo oso Niniba odoo mapoo yayo tei Yona diye di goo ee eligiso. Esiga Odoo Holo amapoo goo peledabalai ee odoo epedee hagee do mapoo Godeeye tei a diye di goo ee eligileiso.

³¹ Osoloso goo midilei biame mapoo Siba mi eyo wiligi taba sobo onosee nibolo goo midi mapoo badolone nibada goo midiloso, niba tokenee odoo dalaiso. Bei, yayo eli sage abaga sibileso odoo toowa Solomonoye eligi goo ee dulame simiso. Esino ayo Solomono dagadilesos ka badoso. Esino niyo mo to dulei ka gowooso.

³² Esiga Niniba odoo oso goo midi mapoo nibolo dobolone, nibada goo midiloso, niba tokenee odoo dalaiso. Bei, Yonaye Godeeyo to dimapoo tosibume, diba dia goo tokenee mapoo miligi piaso. Esino Yona ayo dagadilesos ka badoso. Esino ayo Godeeyo to nimapoo takomo sibume, niyo duloso nibada goo tokenee mapoo miligi pile.”

Ibada su mapoo howo oso gadeebugu ka moloso

(Mat 5:15; 6:22-23)

³³ “Edebeeyo keme pouloso mada koo mageeya. Osoloso toloso koo gegeeya. Haye, keme pouloso woola mageeya edebeeyo moso kulodu gasiboga gadeebugu ee agalame.

³⁴ Esiga nee su mapoo nee howo oso keme masi ka moloso. Osoloso nee howo oso tekepo mologa, nee su susuga gadeebugu malaiso. Esino

nee howo oso tokenee poga nee su susuga neliga malaiso.

³⁵ Esiga obeeyamo. Nee su mapoo gadeebugu egee molo medee hoodo ege. Bei, gadeebugu ee neliga molo malaiso.

³⁶ Esiga nee su ma kulodu gadeebugu toowa oso molone neliga hee me daga, nee su mapoo kemeso pouni masi gadeebugu malaiso.”

Yesuye Pelisi odoo sabolo osoloso tei eligili odoo dimapoo taka

(Mat 23:1-36; Maka 12:38-40)

³⁷ Yesu to takameleso koodobume, Pelisi odoo heeso o mosopoo nei nalame ido diso. Eseme Yesu yibolo dileso nei nalame biaso.

³⁸ Pelisi odoo oso Yesuye Yu odoo dia tei magoo ee dedelega poogoloso dee howo sauwilega nei ne ogoloso dio dulone diya gooleeso.

³⁹ Eseme Lodeeye yimapoo egeesee takaso, “Pelisi odoo niba wulo nibada kapu sabolo peleta sabolo hedebe kolo ee hapoolone hee kulodu hapelega pegeli niba egeesi masi doso. Bei, niyo nibada kolo ono hapeliso. Esino sooloo ma kulodu tokenee goo sabolo osoloso bi goomegeli goo oso ka moloso.

⁴⁰ Niba boobada odoo! Bei, Godeeye kolo sabolo osoloso kulodu sabolo moodooso.

⁴¹ Esiga nimapoo bi teiba mologa bi mauwe odoo pidi. Niyo egeesee seega niba tokenee goo mauwe malaiso.

⁴² Ye-ee Pelisi odoo! Bei, niyo Godee mapoo emegei di bi kobi sabolo bi pepuso abo sabolo medee molone 10 ma kulodu hedebe Godee

mapoo tenee dolone nei tei ma hogugu ee ma kulu du goo toowa magoo ee telega pegeliso. Goo ee odoo mapoo goo tekepo moodeli sabolo osoloso Godee gweli goo sabolo oso. Esiga niyo Godee mapoo emegei di bi tenelone goo toowa bakadio hagee tobuloso moodee.

43 Ye-ee Pelisi odoo! Bei, edebeeyo niba agalame howo gisili moso kulodu peleso odoo hu toowa too oso bili mapoo bilame goomegeliso. Osoloso eli domopoo edebeeyo nimapoo gauwuloso emegei di to takooga ee dulei, niba diya goomegeliso.

44 Ye-ee Pelisi odoo! Niba odoo bi mada magoo masi moloso. Edebeeyo odoo bi egelega, dokodooga diliso. Niba egeesi masi moloso.”

45 Osoloso tei eligili odoo heeso Yesu mapoo egeesee takaso, “Eligili odoo, nayo Pelisi odoo mapoo tokenee sisi oso ibolo hodobo tokenee ka susu,” diso.

46 Osoloso Yesuye see tei eligili odoo mapoo egeesee takaso, “Ye-ee, tei eligili odoo! Bei, niyo tei eligi goo oso odoo mapoo hegi goo teneliso. Esino niyo diba pidilone hegi goo ee see niso koo telli.

47 Ye-ee tei eligili odoo! Bei, niyo Godee maga to toloso kokodo takomo sili odoo ta eyo bi mapoo moso pepooko medee tekepo tegeliso. Esino niba gooleedeleyo, odoo egee bia namawe diayo piligu oso?

48 Niyo namawe diayo goo moodoo tekepona doloso odoo dieso piligu eyo bi ma dokodoo moso pepooko tegeliso.

49 Esiga Godeeye niyo goo moodoo olo hoodo ogoloso egeesee takaso, 'Ayo Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo sabolo diye di odoo sabolo Isalael odoo mapoo diye dalaiso. Esino diayo abo piligilone abono wulo dala tenelaiso,' diso.

50-51 Osoloso mi bei mooloogoo omaga sibulone namawe diayo Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo piligimo simiso. Egeeselone diayo Eibol maga wooloomalai bei mooloogooloso abaga simino Sekalaya wooloomaloso omapoo koodobiaso. Bei, diayo Sekalaya yo tei moso tegei ogo osoloso Godee mapoo gala wooloso sili dousulu ogo doloso domo omapoo wooloomaso. Esiga epedee hagee do odoo niyo namawe diayo Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo piligu eyo nei tokenee niyo talaiso. Esiga ayo nimapoo tei goo taka. Bei, niyo namawe diowo tokenee eyo nei talaiso.

52 Ye-ee tei eligili odoo! Bei, Godee gooleedalai osulu yeli ki bi niyo mada magoloso ka doso. Osoloso niyo edebeeyo osulu omaga gadiyaga, kisilosoo see niso koo gadu domoloso."

53-54 Yesuye Pelisi odoo sabolo tei eligili odoo mapoo to takameleso koodoboloso diba poogoloso diso. Eseme diayo diya komonolone hamamee biame abo mapoo Yesu mapoo woosali goo opusomo opusomo di woosameleeso. Bei, diayo goomoga Yesuye to nei taka ee ma kulodu Moseseeeye tei magoo gababuoga, yo tolosa goo midilame.

12

Yesuye goo bakadio gweli odoo mapoo kokodo taka
(Mat 10:26-27)

¹ Osoloso biame domo omapoo odoo susuga oso Yesu mapoo mooloogoodolone diya kumugulone nei halagabugu nei halagabugu diso. Eseme Yesuye daga o hamamee dili odoo mapoo egeesee takaso, “Niba obeeyamo! Pelisi odoo oso goo bakadio gweli goo ee wo habia egeesi masi moloso. Bei, wo giedege wo habia sabolo hamaga, wo giedege tokenee palaiso.

² Esiga goo susuga mada egee molo see woola peledabalaiso. Osoloso edebeeyo koo duli goo ee see woola takooga duleiso.

³ Osoloso niyo mada taka to ee see woola takooga duleiso. Osoloso niyo moso kulodu dulu mapoo mada taka see hamamee odoo susuga dulame moso omu ma dokodooga neligidi woola takalaiso.

Godeebolo ebi
(Mat 10:28-31)

⁴ Esiga emegei, ayo nimapoo taka. Odoo wulo su hagee wooloomali yibolo na ebi. Bei, yo hedebe su wooloomali ee gooleedoo, esino dio wooloomali yo tebile.

⁵ Esino ayo nimapoo taka. Niba hedebe Godeebolo obulone ka debee. Bei, odoo wooloomaloso dio Dou mi mapoo toodalai kitulugu yimapoo moloso. Esiga niba hedebe Godeebolo obulone ka debee.

6 Esiga niyo só pepuso dee tiadoo molee ko ta oso teliso. Esino ee ma kulodu Godeeye só pepuso hedebe koo boobado bigili.

7 Osoloso Godeeye nibada wudu susuga yo gooleedooso. Bei, wudu susuga egee yayo olo hesigaso. Esiga niba haga na ebi. Bei, Godeeyo howo woola só ee goo toowa koo moloso. Haye. Niyo goo toowa ka moloso.”

*Oodo howo woola Kelisowo goo yilige bigi
(Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

8 “Esiga ayo nimapoo taka. Oodo agayo oodo howo woola tobudulone yayo amapoo tei too goo ee woola yilige buguga, nei Oodo Holo ayo Godeeyo momaiye eyo mudugiyo abaga tobudulone yo mo oodo dalaiso.

9 Esino oodo agayo oodo howo woola tobudulone amapoo tei tele poogoo goo ee woola yilige buguga, nei ayo Godeeyo momaiye dia mudugiyo abaga tobudulone yo mo odoonee dalaiso.

10 Osoloso oodo agayo Oodo Holo amaga to tokenee takooga, Godeeye o tokenee hapoloso boobado bigileiso. Esino oodo agayo Dio Tei eyo goo maga to tokenee takooga, o tokenee ee Godeeye hapalaime.

11 Esiga edebeeyo niba howo gisili moso mapoo osoloso wiligi oodo taba eyo moso mapoo nibada goo midilame ido pologa, niyo nei takalai ee haga na goolee.

12 Bei, niyo omapoo peleso tobudulone, to takalai ee Dio Tei oso nimapoo eligileiso.”

Yesuye bi bei odoowo goo oposusu

¹³ Odoo mooloogoodoo ma kuloduga odoo heeso Yesu mapoo egeesee takaso, “Eligili odoo, nayo mo ei mapoo takee, yayo ibada ama ta eyo bi gilibo toloso badolone bi susuga yayo egee bamolo puloso abo hodio amapoo tenelame,” diso.

¹⁴ Eseme Yesuye yimapoo nei egeesee takaso, “Emegei, amapoo kitulugu mauwe, nee bakadio nimapoo nibada nama ta eyo bi domo puloso pilei,” diso.

¹⁵ Yesuye see odoo omapoo debei mapoo egeesee takaso, “Niba obeeyamo! Niba bi bei doloso badalai goo omapoo haga na goomege. Bei, bi bei doloso badalai goo oso tei gie badeli koo teneli,” diso.

¹⁶ Osoloso Yesu to hagee takoloso see wudu taka hagee oposususo, “Bi bei odoo o mi mapoo yayo nei howo segei oso nali bi diya palagaso.

¹⁷ Osoloso eyo nediliyo egeesee takaso, ‘Nei nali bi hagee malai amapoo moso hee mauwe. Esiga ayo ogoo goo talaiyo?’ diso.

¹⁸ Eseme yayo egeesee takaso, ‘A mo nei nali bi mageli moso guobugulosu see moso toowa abo tegelaiso. Osoloso ayo nei nali bi sabolo bi abo sabolo moso ee ma kulodu malaiso.

¹⁹ Egeeseeega amapoo bi tekepo bei oso dugo susuga ee ma kulodu osee ma malaiso. Esiga a tou hee talai mauwe. Esino a goomoga sabolo wulo badolone, wo sabolo osoloso howo sabolo namalaiso,’ diso.

20 Eseme Godeeye yimapoo egeesee takaso, ‘No boobada odoodoo! Esiga epei gesi nee gie badeli ayo namaga peedee dalaiso. Osoloso nayo nee su pidilame bi maloso meli see odo agayo ka talaiyo?’ diso.”

21 Osoloso Yesuye see egeesee takaso, “Odo agayo mipoo hamapoo bi bei mooloogoo maloso badolone, nei Godeeyo howo woola goo toowa telega poogooga, goo hageesi oso yimapoo peled-abalaiso,” diso.

*Tei toloso dobolone haga na goolee
(Mat 6:19-21, 25-34)*

22 Yesuye see o hamamee dili odo mapoo egeesee takaso, “Ayo nimapoo taka. Niyo dobolone nei nalai sabolo osoloso dugo kalai sabolo omapoo haga na goolee.

23 Bei, nei nali bi oso goo toowa koo moloso. Haye. Esino nibada gie badeli goo oso goo toowa ka moloso. Osoloso kali bi oso goo toowa koo moloso. Haye. Esino nibada su oso goo toowa ka moloso.

24 Esiga niba só ogoloso goolee. Diba nei nali bi dieso sogoloso koo gooloogali. Osoloso diba nei nali bi magalai moso mauwe. Esino Godeeye dimapoo nei nali bi ka tenemoloso. Esino Godeeyo howo woola só oso goo toowa koo moloso. Esino niyo goo toowa ka moloso.

25 Esiga edebeeyo kali bi sabolo osoloso nei nali bi sabolo omapoo diya gooleega, o gie badeli see hoogoo sagelisomo? Haye.

26 Goo pepooko hageesi moodoolai nimapoo kitulugu me daga, niba see goo abo mapoo haha na goolee.

27 Osoloso niba see dobudu meli palapalawa tekepo ogoloso goolee. Bei, diayo dieso nediliyo pidilei tou koo teli. Osoloso dugo dieso kalai koo duseli. Esiga ayo nimapoo ka taka, daga Solomonoye wiligi odo toboloso badebei mapoo yayo kali bi medee tekepo kalaga meleeso. Esino dobudu meli palapalawa oso tekepo oso dugo tekepo Solomonoye kali ee dagadi.

28 Esiga dobudu meli palapalawa tekepo oso epei gasibileso moloso, see biame hee mapoo wooseliso. Esino Godeeye palapalawa omapoo dugo masi tekepo ka kadili daga, a tei toso, Godeeye nimapoo dugo tekepo tenelaiso. Niba tei too kibile odo oso debei masi na debee.

29 Esiga niba nei sabolo howo sabolo namalai mapoo haha na goolee.

30 Bei, mi odo oso bi egee talame diya gweliso. Esino Nama Godeeye bi niyo talame goomegeli ee yayo malalo olo gooleedooso.

31 Esino niba daga malalo diya esie, Godeeye wiligi doloso badeli goo ee talame. Niyo egeesee seega nei yayo bi niyo goomoga ee nimapoo tenelaiso.

32 Esiga niba haha na ebi. Bei, sipi be bali odo oso o be medee bali egeesi masi, Godeeye niba medee egeesee bamoloso. Osoloso niba ebia sabolo na debee. Bei, Godeeye niba yibolo wiligi doloso badalame yayo goomoga sabolo niba olo hesiaso.

³³ Nibada bi odoo mapoo teneloso nei molee toloso bi mauwe odoo mapoo pi. Niyo egeesee sega, nei Kei mi ma dokodoo bi bei nibada hu sabolo malaiso. Bi bei ogoso Kei mi ma dokodoo mologa mauwe pagalaime. Bei, mi omapoo heli teli odoo oso sibileso bi ee heli koo teli. Osoloso siso bi koo nali.

³⁴ Nimapoo bi bei toowa ma mologa, nibada goo goolee oso omapoo meliso.

*Odoo Holo oso sibilei goo mapoo mopoodoo doloso debee
(Mat 24:45-51)*

³⁵ Esiga niba bi mopoodoo doloso goo mapoo dulone dobolone keme peyigaloso debee.

³⁶ Bei, tou teli odoo oso dia wiligi odoo ee sobo hu wo nalame di siboga, agalame bameli egeesi masi debee. Bei, yayo see wedi sibileso osulu mapoo kalamadiga osulu saga yadalaiso.

³⁷ Tou teli odoo oso sibilei mapoo dulone dobolone osee bamologa, yayo simi ogoloso dimapoo goomogalaiso. Esiga ayo nimapoo taka, wiligi odoo yayo o tou teli odoo ogoloso goomogolone, diba bulume doloso dimapoo nei nali tenelaiso.

³⁸ Esiga wiligi odoo oso sibilei, yo gesi domo sibumobelee o, kudi daga takooga sibumobelee, biame diba gooleedele. Esino o tou teli odoo oso yayo egee sibo mapoo dulone dobolone osee bamologa, yayo sibileso diba ogoloso dimapoo goomogalaiso.

39 Esino niba goo hagee medee goolee. Ede-beeyo heli teli odo oso o mosopoo sibilei biame ee duloso badebei diepi, yo olo mopoodoo doloso bolone badolone, heli teli odo oso simi ogoloso yayo habigili.

40 Esiga niba olo mopoodoo doloso dulone bolone ka debee. Bei, Odoo Holo ayo sibilei biame niba gooleedele.”

41 Eseme Pitaye egeesee takaso, “Lodee, no wudu hagee takoo wulo hedebe iyo dulame ka takala o, odo susuga oso dulame ka takala?” diso.

42 Eseme Lodeeye nei egeesee takaso, “Goo mapoo mesimo silone tou tekepo teli bali odo ogumo? Wiligi odo oso odo egeesi masi mapoo kitulugu tenelaiso, yayo o tou teli odo susuga gibolone yayo dimapoo wo tenemalame.

43 Osoloso wiligi odo oso peegoo dilesa bado-boso see wedi sibileso ogoga o tou teli odo oso o tou ee medee tekepo tolone badebei ogoloso yimapoo goomagalaiso.

44 Esiga ayo nimapoo taka, wiligi odo oso o tou teli odo oso tou medee tekepo tolone badebei ogoga, yayo see yimapoo o bi susuga ee bamelee dalaiso.

45 Esino tou tokenee teli odo oso o wiligi odo saga sibilega poogooga eyo nediliyo egeesee takalai malaiso, ‘Mo wiligi odo saga koo sibo,’ doloso, emegei sobo sabolo giso sabolo tou teli odo abo woomele poogoloso, wo sabolo yugune sabolo ee nolone halabolone badalaiso.

46 Yo egeesee badolone mopoodoo delega bade-bei mapoo, o wiligi odoo oso sibileso peledabalaiso. Egeeseeega o wiligi odoo oso sibileso yo Godee mapoo odoo koo mesili sabolo badalame, yo diya woomeleso peegoo togobigileiso.

47 Esiga tou teli odoo oso o wiligi odoo oso goomoga goo ee gooleedoloso tou ee telega poogoloso mopoodoo delega badoga, yo diya woolaiso.

48 Esino tou teli odoo oso o wiligi odoo oso goomoga goo ee gooleedelega badolone goo ee telega badoga yo haga woolaime. Esiga Godeeye edebeeyo yo tou toowa talame goo goolee tekopo teneeso. Esiga yo goomogoso, goo goolee tekopo sabolo tou ee toowa tolone badalame. Osoloso Godeeye edebeeyo tou pepooko talame goo goolee tekopo teneeso. Esiga yo goomogoso, goo goolee tekopo sabolo tou pepooko ee tolone badalame.

*Mesie goo mauwe, esino domo pilei moloso
(Mat 10:34-36)*

49 Ayo odoo susuga domo puloso dou gigala-galame mi toowa mapoo ka simi. Esino dou oso paiya ee agalai a goomogo.

50 Esino ayo dala talai biame olo siboso. Esiga amapoo goohele toowa oso moloso. Esino ayo dala ma kuloduga gaduga, goohele amapoo egee molo amapoo mauwe pagalaiso.

51 Esiga niyo goo goolee oso a mipoo hamapoo mesie goo tosimidoo dee gweliyo? Haye, domo pilei goo ee tosimi.

52 Esiga epedee domo hamaga dulone soosoo ma kulodu domo pimalaiso.

53 Egeeselone ama dio owolo giso holo dio domo pileiso. Osoloso owee dio owolo sobo holo dio domo pileiso. Osoloso gisowo owee dio osobo dio domo pileiso.”

Gooso peledabalai biame ee medee ogoloso gooleedalai

(Mat 16:2-3)

54 Yesuye see odoo susuga mapoo egeesee takaso, “Niba kei ma dokodoo ogoga hemiye mologa, niyo egeesee takeliso, ‘Epedee howo sibulodoo,’ deliso. Egeeseeega howo tei sibiliso.

55 Osoloso niba kei ma dokodoo ogoga kolobo me poogoloso kei dasege mologa, niyo egeesee takeliso, ‘Epei mi kibolodoo,’ deliso. Egeeseeega mi kibiliso.

56 Niba goo bakadio gweli odoo! Howo sibilei goo sabolo osoloso mi kibilei goo sabolo niba olo gooleedooso. Esino bei kasi maga niba epedee hamapoo goo egee peledoboo ogoloso gooleedel-ega ka dabala?”

Namapoo goweli odoo sabolo mesie

(Mat 5:25-26)

57 “Niba kasi maga nisono goo tekepo talai goo ee gooleedelega ka dabala?

58 Esiga namapoo goweli odoo oso no goo midilei mapoo ido duga, no saga eli domopoo yibolo dulone yayo namapoo gowe egee molo pagalame yibolo emegei dee. Esino nayo goo egeesi moodelega poogooga, yayo no goo midili odoo

mapoo ido peleso nee goo midileiso. Egeeseeaga see goo midili odoo oso no neliga moso gibadelo odoo mapoo tenelaiso. Egeeseeaga see yayo no neliga moso ma kulodu toosoolaiso.

⁵⁹ Esiga ayo namapoo taka, no neliga moso ee ma kulodu badolone, nayo peegoo dilei eli agalaime. Esino molee yayo hesia sabolo tobuloso nayo yimapoo teneega, no peegoo dileiso.”

13

Niba nibada goo tokenee maga miligi pilega poogooga, niba wedileiso

¹ Biame omapoo odoo abo oso sibileso Yesu mapoo Gelili odoo aboso Godee mapoo gala hu wooloso tenelone doboome, Pailetteye diba piligu goo ee oposususo.

² Eseme Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Niyo goo hagee ogoloso kasee gooleesomo? Gelili odoo abo piligu odoo hagee biaso Gelili odoo susuga ma kulodu hedebe diayo goo tokenee toowa tomo silesibume ka seeyo?

³ Haye, egeeseeenee. Esino niyo nibada goo tokenee maga miligi pialoso Godee mapoo bidiga debelega poogooga, goo hedebe egeesee nosee nimapoo peledabalaiso.

⁴ Osoloso niba goo hee hagee goolee. Sailowam mi mapoo moso egi doko tegei oso goboolone odoo 18 piliguso. Odoo 18 piligu hagee biaso Yelusalem odoo ma kulodu hedebe diayo goo tokenee toowa tomo silesibume ka seeyo?

5 Haye, egeeseeenee. Esino niyo nibada goo tokenee maga miligi pialoso Godee mapoo bidiga debelega poogooga, goo hedebe egeesee nosee nimapoo peledabalaiso.”

6 Osoloso Yesuye dimapoo wudu taka hee hagee takaso, “Oodo heeso geleipi ko segei ma kulodu pigi homo tabameleeso. Esino biame heeso segeli odoo oso pigi ko goolame agalame simiso. Esino sibileso egeino, pigi ko pelega molome egeiso.

7 Eseme yayo o homolee bali tou teli odoo mapoo egeesee takaso, ‘Dugo bakadio hedebe di ma kulodu a goomogaso, pigi homo hagoso ko poga nalame. Esino yo ko pele. Esiga heemagee. Yayo mo homolee ma kulodu molone mi tekepo ee namalai tekeponee,’ diso.

8 Eseme o tou teli odoo oso yimapoo egeesee takaso, ‘Iba epedee dugo hedebe ma kulodu bolone, ayo medee mi nemalaiso.

9 Egeesi ma kulodu yayo ko poga, tekepo. Esino yayo ko pelega poogooga, omapoo iba homo su egee heemagalaiso,’ diso.”

Yesuye sobo gauwuloso sili tekepo moodoo

10 Yu odoowo hasali biame hee mapoo Yesuye dia howo gisili moso mapoo peleso eligimeleeso.

11 Biame omapoo sobo hee dugo 18 ee ma kulodu badolone bo holoso o kulodu badoboomie, yayo biame susuga ma kulodu gauwuloso siliso.

12 Esino Yesuye yo ogoloso yo malalo hapoo sibe doloso yimapoo egeesee takaso, “Sobo no biame susuga ma kulodu gauwuloso egee silo epedee hamapoo olo mauwe poogooso,” diso.

13 Egeesee takoloso Yesuye o deeso sobo ee sigeso. Eseme biame omapoo sobo gauwuloso sili ee see hoododoloso tekepo silame bei mooloogooloso Godee mapoo goomoga poudooso.

14 Eseme howo gisili moso wiligi odoo taba oso Yesuye diayo hasali biame mapoo sobo tekepo moodoo ogoloso diya komonolone odoo susuga mapoo egeesee takaso, “Sadee hedebe ma kulodu biame 7 moloso. Esiga odoo susuga oso biame 6 ma kulodu tou talai tekepo. Esiga niyo biame 6 hama kulodu odoo paiye susuga gilimado sibilesa tekepo moodoolai tekepo. Esino niyo iyo hasali biame mapoo sibilesa goo egeesi moodoolai tekeponee,” diso.

15 Eseme Lodeeye nei yimapoo egeesee takaso, “Niba goo bakadio gweli odoo. Bei, niba susuga oso hasali biame mapoo bulumakau ebigi pidiga buguloso howo nalame hado diliso.

16 Esiga niyo iyo hasali biame mapoo nibada be hu pidiliso. Esino iyo hasali biame mapoo Eibalahameeyo eiye hagee tiso tia masi tiptomome pidibugu egee tekeponeeyo? Bei, Saitenso kitulugu oso sobo hagee dugo 18 ee ma kulodu tiso tialoso meleesi masi meleeso.”

17 Yesuye to hagee taka goo oso yimapoo kamani odoo mapoo simili goo teneeso. Esino odoo abo oso Yesuye goo medee tekepo moodoogamo sili ogoloso diya goomogaso.

Godeeye wiligi doloso badeli goo ee Yesuye wudu takolone eligi

(Mat 13:31-33; Maka 4:30-32)

18 Osoloso Yesuye see dimapoo egeesee takaso, “Godeeye wiligi doloso badeli goo ee kaseeyo? Ayo ogoo goo maga Godeeye wiligi doloso badeli goo ee nimapoo ka eligileiyo?

19 Esiga Godeeye wiligi doloso badeli goo ee egeesi masi moloso. Odoo heeso ko pepooko masted deli todiles o homolee mapoo segeiso. Esiga ko pepooko oso peleso homo toowa poloso, dee bo moodooga, sóso sibiles o mapoo ou tegegeliso.

20 Ayo ogoo goo maga Godeeye wiligi doloso badeli goo ee nimapoo ka eligileiyo?

21 Ee egeesi masi. Soboso palawa wo silame, daga homolone palawa wo toowa ma kulodu yist pepooko kuko síliso. Egeesega yist pepooko oso palawa wo ee diya kodiliso.”

*Osulu pepooko
(Mat 7:13-14, 21-23)*

22 Yesuye Yelusalem mapoo dulone, mosobia pepooko abo eli domopooga dagamo dulone, Godeeyo to eligimo diso.

23 Egeesemo dumolome odoo heeso Yesu mapoo egeesee woosaso, “Lodee, odoo wulo hedebe bakadio oso gie badeli ka talaiyo?” diso.

Eseme yayo nei yimapoo egeesee takaso,

24 “Niba osulu pepooko maga gadilame diya kitulugi. Bei, ayo nimapoo taka, odoo susuga oso osulu pepooko omaga gadilame diya kitulguleiso, esino diba omapoo gadilei tebileime.

25 Bei, moso eyo amaye toboloso osulu kisileiso. Egeesega niyo peegooga silesibulone

osulu yamagalame osulu mapoo kalamadileiso. Egeeselone egeesee takalaiso, ‘Wiligi odo, iba gasibileiya osulu yamagee,’ dalaiso.

Esino yayo egeesee takalaiso, ‘A niba gooleedele. Niba mi kamaga sibadeeyo?’

26 Egeeseeega niyo nei egeesee takalaiso, ‘Iba nobolo hodobo silesibulone wo sabolo howo sabolo namo siliso. Osoloso ibada mi mapoo nayo imapoo to tekepo eligimo siliso,’ dalaiso.

27 Esino yayo nimapoo see egeesee takalaiso, ‘A niba gooleedele. Niba mi kamaga sibadeeyo? Niba ayo hagee bado mapoo na sibadee. Amaga peegoo diyaddee, niba goo tokenee tomo silesibili odo,,’ dalaiso.

28 Esiga niba Godeeye wiligi doloso badeli mi maga peegoo poogooga, peegooga dobolone, Eibalaham dio Yekob dio osoloso Aisek dio osoloso Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odo susuga oso Godeeye wiligi doloso badeli mi mapoo do ogoloso gooholone mei kumudoo sabolo dobolone pupusiga malaiso.

29 Osoloso mipoo toowa hamapoo debeli mi susuga maga odo susuga oso Godeeye wiligi doloso badeli mi mapoo wo nalame sibileso dabalaiso.

30 Esiga odo susuga eyo howo woola odo hu toowa tolosa epedee hagee do, ee see hamamee Godeeyo howo woola odo wuluge masi dabalaiso. Esino odo susuga eyo howo woola odo wuluge epedee hagee do, ee see hamamee

Godeeyo howo woola diba hu toowa tolosa dabalso.”

*Yesuye Yelusalem goolee goo
(Mat 23:37-39)*

³¹ Biame omapoo Pelisi odoo aboso sibileso Yesu mapoo egeesee takaso, “No mi hagee poogoloso see mi hee mapoo di. Bei, Helodeeye no wooloomalame ina,” diso.

³² Eseme nei Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niba dilesa dobu so masi Helodee mapoo takee, ‘A epei osoloso godigi mapoo bo holo paladee odoo sabolo osoloso odoo paigiga sabolo ee tekepo moodoolone badalaiso. Osoloso see biame bakadio hedebe di mapoo a mo tou hosudalaiso,’ dee takee.

³³ Tei taka, epei sabolo osoloso godigi sabolo osoloso biame hee sabolo mapoo mo tou ee osee tomo dileiso. Bei, edebeeyo Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo ee Yelusalem mi peegoo wooloomalai tekeponee.

³⁴ Yelusalem, Yelusalem, nayo kasi maga Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo piliguloso see Godeeye diye di odoo ee piligilame yoso ka enigeliyo? A biame kasolo mapoo kolokoloso o pe medee gilimadoloso wili egeesee selame ayo nee holo gilimado sibilame goomegeliso. Esino no koo goomegeli.

³⁵ Esiga Yelusalem odoo, niba dui. Nibada tei moso ee mosoowe malaiso. Esiga ayo nimapoo taka. Niyo a see agalaime. Esino biame oso siboga, niyo egeesee takalaiso, ‘Odoo Godeeyo hu

Luka 14:1

civ

Luka 14:6

maga kitulugu sabolo egee sibo Godeeye yimapoo goomogoso,’ dalaiso. Biame omapoo niyo a see agalaiso.”

14

Yesuye Pelisi odoowo mosopoo di

¹ Yu odoo diayo hasali biame heeso Yesu Pelisi odoowo wiligi odoo taba eyo mosopoo peleso nei nalame badebeiso. Eseme odoo susuga oso Yesu mapoo medee hodu dilesa yimapoo balaga meleeso.

² Bei, moso ee ma kulodu odoo hee paise toowa oso toloso o su susuga tidodoloso molome egeiso.

³ Egeesee ogoloso Yesuye Pelisi odoo sabolo osoloso tei eligili odoo dimapoo egeesee takaso, “Iyo hasali biame mapoo odoo tekepo moodoolai ee ibada teiyo?” diso.

⁴ Esino diba to hee takele. Eseme Yesuye odoo ee o deeso sigime tekepo paso. Osoloso yo diye diso.

⁵ Osoloso yayo see Pelisi odoo sabolo osoloso tei eligili odoo sabolo mapoo egeesee takaso, “Nima kulodu nibada holo hee, o, bulumakau egeesi oso iyo hasali biame mapoo midoo ma kulodu todobuoga, yo peegoo tamagelega pagalaisomo? Haye. Niyo yo midoo ma kuloduga peegoo tama-galaiso,” diso.

⁶ Eseme diayo Yesu mapoo nei takalai me poogooso.

Eyo nediliyo toowa dalai sabolo osoloso pe-pooke dalai goo sabolo

Luka 14:7

cv

Luka 14:12

7 Yesu moso ee ma kulodu badolone egeino, odoo susuga oso wo ne mapoo sibulone odoo hu toowa too oso bili mapoo bulumalame diya goolee sabolo sibume egeiso. Eseme Yesuye wudu taka hagee dimapoo egeesee takaso,

8 “Odoo heeso namapoo takolone sobo hu wo ne mapoo sibeye daga, no sibileso wo nalame saga dileso odoo hu toowa too oso bili mapoo na bie. Bei, odoo hu toowa too hee nama hamamee sibilei malaiso.

9 Egeeseega mosowo amaye namapoo egeesee takalaiso, ‘Nayo egee bado mapoo odoo toowa oso bie dee. Esiga no toboloso hamamee koo bilame di,’ dalaiso. Egeeseega no hamameedee mapoo bilame diya simiye sabolo dileso bileiso.

10 Esino sobo hu wo nalame no sibeye daga, no sibileso hamameedee bie. Egeeseega mosowo amaye no hamameedee mapoo badebei ogoloso no see malalo koodoo peleso bie dalaiso. Osoloso wo ne mapoo buluma odoo oso goo hagee ogoloso no odoo toowa dalaiso.

11 Esiga odoo agayo eyo nediliyo yo toowa daga, nei yo Godeeye pepooko dalaiso. Esino odoo agayo eyo nediliyo yo pepooko daga, nei yo Godeeye toowa dalaiso.”

12 Osoloso Yesuye see yo sibeye dee taka Pelisi odoo mapoo egeesee takaso, “No wo toowa nalame nee odoo sabolo osoloso nemei dio sabolo osoloso nee soosoo sabolo osoloso nee bi bei odoo sabolo na gilime. Bei, nayo diba gilimaga, nei diayo dibolo hodobo wo nalame no idileiso. Egeeseega no nei hee talaime.

14:8: Prov 25:6-7

14:11: Mat 23:12; Luka 18:14

13 Esino no wo toowa nalame mopoodoo doloso wulo bi mauwe odo sabolo, osoloso kido todobia odo sabolo, osoloso su kakawa poogoo odo sabolo, osoloso howo si odo sabolo ee gilime.

14 Bei, nayo goo hageesi moodooga, Godeeye namapoo nei tenelaiso. Bei, diayo nei namapoo egeesi pidilei tebile. Esiga Godeeyo howo woola tekepo debeli odo oso wedia maga hogadilei biame omapoo Godeeye namapoo nei tenelaiso.”

*Wo ne toowa eyo goo maga wudu taka
(Mat 22:1-10)*

15 Yesubolo hodobo wo nolone debei odo heeso to hagee duloso Yesu mapoo egeesee takaso, “Godeeye wiligi doloso badeli mi mapoo peleso hodobo wo nalai odo diba diya goomo-galaiso,” diso.

16 Eseme Yesuye yimapoo egeesee takaso, “Oodo heeso wo toowa nalame mopoodoo doloso odo susuga gilimaso.

17 Osoloso wo olo nalame o tou teli odo hee mapoo dileso yayo gilimadoo odo ee iyado sibe diso.

18 Eseme o tou teli odo oso diba gilimalame simi ogoloso diayo wo ne mapoo sibilei gowoolone goo abo maga gamenee goo takaso. Egeeseelone odo heeso yimapoo egeesee takaso, ‘A mi neiso epedee too. Esiga a dileso mi egee agalaiso. Esiga nayo dileso nee wiligi odo mapoo takee, a wo ne mapoo sibileimego dee takee,’ diso.

19 Eseme see odoo heeso egeesee takaso, ‘A bulumakau 10 neiso epedee too. Esiga bulumakau egee sabolo tou talai teiba beleso dibolo tou talame dileiso. Esiga nayo dilesa nee wiligi odoo mapoo takee, a wo ne mapoo sibileimego dee takee,’ diso.

20 Osoloso see odoo heeso egeesee takaso, ‘A sobo epedee hu. Esiga a wo ne mapoo sibileime,’ diso.

21 Odoo susuga oso egeesee takageme, to todili odoo oso see wedi dilesa o wiligi odoo mapoo odoo susuga oso taka goo susuga ee yimapoo takaso. Eseme wo ne eyo wiligi odoo taba oso diya komonolone see o tou teli odoo mapoo egeesee takaso, ‘No saga dilesa mosobia domopoo bi mauwe odoo sabolo, osoloso kido todobia odoo sabolo, osoloso su kakawa poogoo odoo sabolo, osoloso howo si odoo sabolo iyado sibe,’ diso.

22 Eseme o tou teli odoo oso saga dilesa odoo iyado sibileso o wiligi odoo mapoo egeesee takaso, ‘Wiligi odoo, ayo odoo abo olo iyado simiso. Esino debi pooba abo odoo mauwe moloso,’ diso.

23 Eseme wiligi odoo oso see o tou teli odoo mapoo egeesee takaso, ‘No see dilesa odoo eli domopoo egee silesibo sabolo osoloso wadou moso mapoo debeli odoo ee hapoo sibilame to kitulugu sabolo takee, mo moso kulodu debi pooba ee edebeeyo tolo tebilame.

24 Esiga ayo namapoo taka, wo ne hagee ma kulodu odoo daga ayo gilimome sibilei gowe odoo oso wo ayo mopooodoo doo nalaime,’ diso.”

Yesu dadalai goo ee kaseeyo?
(Mat 10:37-38)

25 Odoo susuga oso Yesu dedeme, Yesuye dimapoo bidi toboloso tobudulone egeesee takaso,

26 “Odoo agayo ama sabolo, osoloso owee sabolo, osoloso osobo sabolo, osoloso owolo sabolo, osoloso o soosoo sabolo, osoloso o gie badeli sabolo mapoo diya goolone, nei a goolee pepooko daga, yo ayo di hamamee deedee sibilei tebile.

27 Osoloso odoo agayo talai sabolo dala toowa talai sabolo goo medee moodelega poogoloso ayo di hamamee dedelega poogooga, yo ayo di hamamee deedee sibilei tebile.

28 Edebeeyo kulo moso tegelame gooleega, yo daga badolone yayo kulo moso tegelai molee teiba beleso agalame hesigileiso.

29-30 Bei, yo daga molee hesigelega tou bei mooloogooga, molee hosudoga, tou hoo malaime. Egeeseeega odoo susuga oso moso ee togodelega poogoo ogoloso manolone yilgilone egeesee takalaiso, ‘Odoo hagee moso tegelame bei mooloogooso. Esino hosudalai tebile,’ dalaiso.

31 Wudu taka hee hagoso. Mi bakadio oso ha talaiso. Egeesi ma kulodu mosodei heeso odoo 10,000 gilimado sibileiso. Osoloso mosodei heeso odoo 20,000 gilimado sibileiso. Esino odoo 10,000 gilimadoo ha teli wiligi odoo taba oso daga medee badolone, odoo 20,000 mapoo ha talai teiba beleso goo ee goolone badalaiso.

³² Osoloso yayo o odoo sabolo odoo 20,000 mapoo ha talai ee koo tobuoga, yayo o odoo hee odoo 20,000 gilimado simi dia wiligi odoo taba mapoo to todi dalaiso, yibolo see mesilame.

³³ Esiga odoo agayo ama hamamee dadalame gooleega, yayo o bi susuga poogoloso a ka deedee sibe.

³⁴ Solu ee bi tekapo. Esino solu hadali me daga, nayo solu ee see hadalame kasee moodoolaiyo?

³⁵ Esiga solu egee goo mauwe mologa, odoo susuga oso solu egee togobigileiso.

Odoo niba dulubolo, esiga ayo hagee takoo medee hoodo dui.”

15

*Yesuye sipi be osugoba maga wudu taka
(Mat 18:12-24)*

¹ Tekisi molee misigeli odoo sabolo osoloso goo tokenee teli odoo sabolo Yesuwo to dulame sibileso debeiso.

² Esino Pelisi odoo sabolo osoloso tei eligili odoo sabolo oso goo hagee ogoloso gowoolone egeesee takaga meleeso, “Odoo hagoso tokenee teli odoo ee gilimadoloso dibolo hodobo wo namo siliso,” diso.

³ Eseme Yesuye wudu taka hagee dimapoo takaso,

⁴ “Sipi be hu bali odoo oso o sipi 100 bameleeso. Egeesi ma kulodu hedebe osugobooga, yayo ogoo goo moodoolaisomo? Yayo go woolalowe poogoo mapoo o sipi be abo 99 omapoo holoogoloso, see hedebe osugoba ee esiamo dileiso.

⁵⁻⁶ Yayo esiamelo ogoga, yo goomogolone sipi be ee mosopoo imado sibileiso. Osoloso o odoo abo ee gilimadoloso egeesee takalaiso, ‘Mo sipi be osugoba epedee olo egeiso. Esiga niba sibileso abolo goomoga poude,’ dalaiso.
⁷ Esiga ayo nimapoo taka, Kei mi mapoo odoo 99 Godeeyo howo woola tekepo debeli dia goo mapoo goomoga goo oso osee moloso. Esino goo tokenee teli odoo hedebeso o goo tokenee maga miligi pialoso see Godee mapoo bididoobooga, Kei mi mapoo goomoga toowa oso malaiso.”

Yesuye molee ko oso osugoba maga wudu taka

⁸ “Biame hee mapoo sobo hee o molee ko 10 ma kulodu hedebe osugobalaiso. Eseega yo ogoo goo moodoolaisomo? Yayo keme pudoloso esiamo silone, o moso kulodu goko oso kakabalaiso.

⁹ Osoloso yayo o molee ko osugoba ee ogoga, yayo o odoo ee iyadoloso egeesee takalaiso, ‘Mo molee ko osugoba epedee olo egeiso. Esiga niba sibileso abolo hodobo goomoga poude,’ dalaiso.

¹⁰ Esiga ayo nimapoo taka. Goo tokenee teli odoo hedebeso o goo tokenee maga miligi pialoso see Godee mapoo bididoobooga, Godeeyo momaiye susuga Kei mi ma dokodoo egee do oso goomoga toowa poudileiso.”

Yesuye holaisoso peegoo dobudo di maga wudu taka

¹¹ Yesuye see wudu taka hee hagee odoo mapoo egeesee oposususo, “Odoo hee owolo giso holo bakadio debeiso.

¹² Esino biame heeso omoloye ama mapoo egeesee takaso, ‘No toga nee bi ayo talai malalo

epedee amapoo tenee,’ diso. Eseme amaye owolo bakadio ee ma kulodu o bi abo puloso dimapoo piso.

13 Eseme omoloye biame abo poogoloso hamamee amameeye yimapoo bi pi ee tolos see odoo abo mapoo neiso tolos see mi hee eli sage mapoo diso. Yo omapoo dilesa tokenee goo ma kulodu badolone, o molee toowa hosudooso.

14 Yayo o molee toowa hosudoloso melee biame omapoo mi kibya oso mi omapoo hodia goo meleeso. Eseme yayo see giliba holo masi badolone, hodia goo toowa egeliso.

15 Esiga yayo molee tou talame mosobia odoo hee mapoo dilesa peledabaso. Eseme mosodei odoo ogoso yo o go mapoo dilesa o be bamelee diso.

16 Eseme yo dilesa be hu nei nolone beso nali nei ee ogoloso nalame gweliso. Esino odoo heeso beyo nei sabolo osoloso nei abo sabolo yayo nalame koo tosibili.

17 Yayo egeesee badebei ma kulodu, biame heeso yimapoo goo goolee tekepo oso sibume, yayo egeesee gooleeso, ‘Mo mamo tou tolos nei teli odoo susuga ee hodia sabolo koo debeli. Esino a hamapoo hodia sabolo badolone talame ka seeso.

18 Esiga a see wedi dilesa mo ma mapoo egeesee takalaiso: Ma, ayo Godee mapoo osoloso namapoo goo tokenee olo tooso.

19 A tokenee odoo. Esiga nayo see epedee amapoo mo holo dalai tekeponee. Esino tekepo,

nayo a nee tou toloso nei teli odoo hee dee takee,'
diso.

²⁰ Osoloso yo amameeye badebei mi mapoo
diso.

Esino yo eli sage abaga osee sibumolome,
amaye ogoloso owolo diya sooloo dolone, yayo
saga hoguo dileso owolo mapoo booloomaloso
adaso.

²¹ Eseme owoloye yimapoo egeesee takaso, 'Ma,
a Godee mapoo osoloso namapoo goo tokenee olo
tooso. A tokenee odoo. Esiga nayo amapoo mo
holo dalai tekeponee,' diso.

²² Esino amaye o tou teli odoo mapoo egeesee
takaso, 'Dugo tekepo sabolo osoloso homo bi
sabolo osoloso dee sesa mapoo kali ki bi sabolo
saga tosibileso yimapoo kadige.

²³ Osoloso mo gala hu ma kulodu bulumakau be
hu kauwa wooloso si. Osoloso hodobo wo nolone
goomogalaiso.

²⁴ Bei, mo holo hagee olo tano, see edeepree gie
badoso. Osoloso olo dobudo diso, esino edeepree
ogoso,' diso. Esiga diayo hodobo wo nolone
goomoga poudooso.

²⁵ Diba egeeseelone doboome, emei o homolee
ma kulodu tou temeleso sibulone, amayo moso
kulodu odoo susuga goomogolone hopolone ko-
saiya pegigamolome duso.

²⁶ Eseme yayo o tou teli odoo hee idoloso
yimapoo woosaso, 'Mo mamo moso ma kulodu
ogoo goo tolo?' diso.

²⁷ Eseme o tou teli odoo oso yimapoo egeesee
takaso, 'Nomolo epe simiso. Esiga namaye owolo

yo medee tekepo wedi simi ogoloso, goomogolone bulumakau be hu kauwa wooloso siloso wo toowa ka nalagamoloso,’ diso.

28 Eseme emei goo hagee duloso komonolone wo ne mapoo dile. Eseme amaye sibiles o daga holo yo wo ne mapoo gadilame giso.

29 Esino yayo ama mapoo egeesee takaso, ‘Ayo dugo susuga ma kulodu nee tou teli odo masi silone nee to mapoo mesimo silone tou toowa temeleeso. Esino nayo gout be hu pepooko wooloso amapoo takolone, nee odo sabolo neye, dee takele.

30 Esino nowolo hagoso nee bi sabolo nee molee sabolo toloso domo sili sobo sabolo badolone hosudoloso sibume, nei nayo yimapoo goomogolone be kauwa wooloso wo toowa nolone ka dabala?’ diso.

31 Esino amaye owolo mapoo egeesee takaso, ‘Mo holo, nayo biame susuga abolo badebeiso. Esiga mo bi susuga ee nee.

32 Esino epei iba goomagalai tekepo. Bei, nomolo hagee olo tano, epedee yo see gie ka badoso. Osoloso yo osugobano, see epei yo ogoso,’ diso.”

16

Molee gibadeli odo maga wudu taka

1 Yesuye o hamamee dili odo mapoo egeesee takaso, “Biame heeso bi bei odooso o molee gibadeli idoloso badebeiso. Egeesi ma kulodu bi bei odo o molee gibadeli odo oso o molee mada namelee goo ee yo duso.

² Osoloso yayo o molee gibadeli odoo ee idoloso yimapoo egeesee takaso, ‘Nayo mo molee tokenee bameleena. Esiga no tekepo, nayo tou temelee goo susuga ee booka mapoo hoguguloso amapoo eligi. Bei, nayo see mo molee gibadalai tekeponee. Esiga no tou epedee pagalaiso,’ diso.

³ Eseme molee gibadeli odoo oso egeesee gooleeso, ‘Mo wiligi odoo oso mo tou ee olo pegoogoo magooso. Esiga a see ogoo tou toomoba? A nei howo segelame mi gabalai a kitulugu mauwe. Osoloso ayo odoo mapoo wulo hoowamo silei diya simileeyo.

⁴ Esino ayo mo tou poogooga, mo odooso a dia mosopoo ido palame, ayo goo talai epedee olo gooleedoso.’

⁵ Egeesee gooloso yayo o wiligi odoo mapoo bi wulayo temelee odoo ee gilimadooso. Osoloso daga odoo hee mapoo egeesee takaso, ‘Nayo mo wiligi odoo mapoo bi wulayo too eyo nei tenelega ka pagala? Nei kasolowo?’ diso.

⁶ Eseme odoo ogoso nei egeesee takaso, ‘Ayo mo dalamoo 100 mapoo olipi i keedoo ee nei tenele,’ diso.

Eseme molee gibadeli odoo oso nei yimapoo egeesee takaso, ‘Wiligi odoo o booka hagoso. Esiga no saga buloso booka hamapoo nayo dalamoo 100 mapoo olipi i keedeme hogugu ee tabuguloso, see dalamoo 50 mapoo olipi i keedoo ono too doloso hogugi,’ diso.

⁷ Osoloso molee gibadeli oso see odoo hee mapoo egeesee takaso, ‘Nayo mo wiligi odoo mapoo bi wulayo too eyo nei tenelega ka molsomo? Nei kasolowo?’ diso.

Eseme odoogoso nei egeesee takaso, ‘Ayo mo wogai 100 mapoo palawa wo soo too eyo nei tenele,’ diso.

Eseme molee gibadeli odoogoso yimapoo nei egeesee takaso, ‘Wiligi odoogoso booka hagoso. Esiga no saga buloso booka hamapoo nayo wogai 100 mapoo palawa wo soo too hogugu ee tabuguloso, see wogai 80 mapoo palawa wo soo ono too doloso hogugi,’ diso.

⁸ Esino o wiligi odoogoso goo hagee duloso o molee tokenee gibadeli odoogoso egeesee takaso, ‘Nayo odoogoso pidi goo oso see hamamee no pidileiso,’ diso.”

Eseme Yesuye see egeesee takaso, “O, mi odoogoso eyo nediliyo goolone emegei dimaga pidili goo susuga ee medee gooleedooso. Esino Godeeyo odoogoso goo egeesi moodoolai kibiya gooleedele.

⁹ Esiga ayo nimapoo taka, niyo mipoo toowa hamapoo dobolone, nibada molee sabolo osoloso nibada bi sabolo oso emegei pidi osoloso emegei dolone ka debee. Niyo egeeseeega nei bi egee mauwe poogooga, Godeeye niba Kei mi ma dokodoo kookaiyo moloso osee malai moso omapoo ido palaiso.

¹⁰ Esiga edebeeyo goo pepooko medee kibiya bamologa, yo see goo toowa balai tebileiso. Osoloso odoogoso agayo goo pepooko balai tebilega poogooga, yo goo toowa balai tebileime.

¹¹ Esiga niyo mi toowa eyo bi medee belega poogooga, see niyo Kei mi eyo goo ee medee kasee balaisomo?

12 Osoloso see niyo nee odoowo bi medee belega poogooga, odo agayo nee bidee ee no balame namapoo ka tenelaiyo?

13 Esiga edebeeyo wiligi odo bakadio eyo to mapoo mesiloso silone tou talai tebile. Bei, yo o wiligi odo hee goomogolone hee gowoolaiso. Egeeselone yayo wiligi odo heeyo to mapoo mesiloso silone, see heeyo to mapoo mesileime. Esiga edebeeyo Godee mapoo mesimo silone molee toowa tolosa badalai goo mapoo mesilei tebile.”

14 Eseme Pelisi odo oso Yesuye to taka hagee duloso manolone yiligaso. Bei, Pelisi odo hagee bia molee diya goomegeli.

15 Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niba wulo edebeeyo tekepo odo dalame, odo howo woola gamenee goo tekepo moodeliso. Esino ee ma kulodu Godeeye niyo goo goolee olo gooleedooso. Esiga edebeeyo nibada goo ogoloso tekepo deli ee nei Godeeye nibada goo ee diya tokenee deliso.

16 Godeeye tei magoo Moses mapoo tenee ee hogugu sabolo osoloso Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odo oso to hogugu oso odo abaga gilimado simino, Yoneeye badebei biame omapoo peledabaso. Osoloso Yoneeyo biame poogoloso hamamee mapoo to tekepo Godeeye wiligi doloso badeli goo ee odo mapoo takaso. Esiga edebeeyo Godeeye wiligi doloso badeli goo mapoo gadilame diya ka kituluguso.

17 Esiga mipoo sabolo kei sabolo oso me pagalai ee teiba. Esino Godeeye tei magoo hogugu ee ma kulodu hu bei pepuso hee peegoo pagalai tebile.

18 Esiga edebeeyo osobo poogoloso, see sobo hee huga, yo sobo egee goo heli toso. Osoloso edebeeyo sobo omoye poogoo huga, yo odo o heeyo osobo ee peedee huso.”

Bi bei odo o dio Lasales dio

19 “Biame heeso bi bei odo o badebeiso. Yo biame susuga dugo kali bi tekepo kaloso badolone nei medee tekepo nolone badebeiso.

20-21 Biame domo mapoo bi mauwe odo o badebeiso, o hu Lasales. Yo o su susuga e buloso badebeiso. Esino yo biame susuga bi bei odoowo moso osulu miyopoo iboduloso badolone bi bei odo o oso nei ne kokou mou ee nalame goomegeliso. Osoloso soso sibiles o e mapoo pieliso.

22 Osoloso biame abo poogoloso hamamee bi mauwe odo o Lasales taso. Eseme Godeeyo momaiye oso yo todiles Eibalahameeye badebei koola mapoo ibediso. Osoloso hamamee bi bei odo o taso. Eseme odo o aboso o su midoosooso.

23 Yo toloso abaga dino odo o wedia oso debeli mi mapoo dala ma kulodu badebeiso. Yo omapoo badolone, dokodoo egeino, Eibalaham eli sage badoboome ogoloso, yima koola mapoo Lasales badoboome egeiso.

24 Eseme yo ilone egeesee takaso, ‘Ma Eibalaham, nayo a sooloo dele. Osoloso Lasales amapoo sibeye dee, yayo sibiles o dee wolugu oso howomoo olugudoloso, mo i mapoo sigoga,

kekebie palame. Bei, a dou hagee ma kulodu dala sabolo bado,’ diso.

²⁵ Esino Eibalahameeye nei egeesee takaso, ‘Mo holo, no goolee. Nay o gie badebei biame omapoo bi medee tekepo ono temeleeso. Esino Lasales yo bi mauwe gilibi holo masi badebeiso. Esiga epedee Lasaleseeye hamapoo goomoga sabolo badoga, nei nayo dala ma kulodu ka badoso.

²⁶ Osoloso goo hee ee, niba ogo osoloso iba ogo doloso domo omapoo goodobia diya toowa ede-beeyo hodiokoo dabagalai tebile moloso. Esiga iyo hagee do omaga niyo egee do mapoo dabagalai eli mauwe. Osoloso niyo egee do omaga edebeeyo iyo hagee do mapoo dabagalai onosee eli mauwe,’ diso.

²⁷ Eseme bi bei odoo oso nei egeesee takaso, ‘Ma Eibalaham, ayo namapoo howaso, nayo Lasales mo mayo moso mapoo wedi diye dalame.

²⁸ Bei, mo mayo moso mapoo molo dio dee tiadoo omapoo doso. Esiga Lasaleseeye see wedi dileso dimapoo kokodo takalai tekepo, diba toga see dala mi hamapoo sibiyaga,’ diso.

²⁹ Eseme Eibalahameeye egeesee takaso, ‘Dimapoo Moseseeeye tei hogugu sabolo osoloso Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo oso Godeeyo to hogugu sabolo olo moloso. Esiga dia goo goolee tekepo palame, diayo kokodo taka to ee dulei tekepo,’ diso.

³⁰ Eseme bi bei odoo oso nei egeesee takaso, ‘Haye, egeesee selaime. Esino odoo hee ta maga see hogado sibileso dimapoo takooga, diayo dibada goo tokenee maga miligi pialoso Godee mapoo ka sibilei,’ diso.

31 Esino Eibalahameeye see tobu yimapoo egeesee takaso, ‘Diayo Moseseeeye tei hogugu sabolo osoloso Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo oso Godeeyo to hogugu omapoo tei telega poogooga, diayo see kasi maga odoo hee ta maga hogado sibileso to takooga, omapoo tei ka talaiyo?’ diso.”

17

*Tokenee goo mapoo gido dili goo
(Mat 18:6-7, 21-22; Maka 9:42)*

1 Biame heeso Yesuye o hamamee dili odoo mapoo egeesee takaso, “Edebeeyo goo tokenee mapoo gido dilei goo ee tei sibileiso. Esino goo egee bei mooloogoomo sili odoo mapoo, ayo yimapoo ka taka, ye-ee!

2 Esiga odoo heeso tei too odoo hee goo tokenee mapoo gido duga, nei odoo heeso o mu mapoo yo toowa bagagoloso howo bou mapoo toosoolai ee dala haga toowanee. Bei, hamamee Godeye odoo goo egeesi moodeli mapoo dala toowa tenelaiso.

3 Esiga niba niso nediliyo medee bamelee. Osoloso nee odoo tei too odoo oso goo tokenee toga, yimapoo takee. Osoloso yayo o goo tokenee mapoo goohele sabolo o tokenee mapoo miligi piaga, o tokenee egee boobado bigi.

4 Osoloso yayo biame hedebi ma kulodu namapoo tokenee too ee 7 daga, osoloso namapoo sibileso yayo emegei di to taka onosee 7 daga, nayo o tokenee goo ee boobado bigi.”

Tei too goo

⁵ Diye di odoo oso Lodee mapoo egeesee takaso, “Iyo tei too goo ee toowa moodee,” diso.

⁶ Eseme Lodeeye nei egeesee takaso, “Niyo tei too goo oso homokoko pepooko egeesi masi nimapoo mologa, niba teiba niyo molobei hamapoo takolone, ‘No nee too sabolo tado dileso abei mapoo tebee,’ daga egeesee selaiso,” diso.

Wiligi odoo o tou teli odoo eyo goo

⁷ “Tou teli odoo oso o wiligi odoowo homolee mapoo mi doomelee maga, o, sipi be hu bamelee maga siboga, yo wulo sibileso nei nalaime, haye.

⁸ Yo daga o wiligi odoo taba eyo nei siloso, dugo hapoo ee kaloso, nei si ee yimapoo tenelaiso. Osoloso o wiligi odoo taba oso nei nalooso koodobuoga, see hamamee yayo wo sabolo howo sabolo nalaiso.

⁹ Esino yayo tou egeesi tomo siloga, o wiligi odoo taba oso nei yimapoo goomoga to takalaime. Bei, egee o tou.

¹⁰ Esiga niba egeesee selai tekepo. Ayo nimapoo tou teye daga, niyo goo egee toloso egeesee takalai tekepo, ‘Iba wulo tou teli odoo. Esiga iyo tou hagee tomo silesibo goo hee talame koo seeso,’ dee takee,” diso.

Yesuye odoo e bia 10 ee tekepo moodoo

¹¹ Yesu Yelusalem mi mapoo dulone, Gelili mi ogo osoloso Samaliya mi ogo doloso domo abaga diso.

12 Yo eli domo mapoo mi pepooko hee mapoo dumolome, odoo e bia 10 egeiso. Odoo e bia 10 oso Yesu ogoloso yima hegi sibadele. Esino wulo eli sage tebisamolone,

13 toso neligidi yimapoo egeesee takaso, “Yesu, wiligi odoo, nayo iba sooloo dolone pidi!” diso.

14 Eseme yayo diba ogoloso egeesee takaso, “Niba dilesa Godee ogo odoo ogo doloso domo debeli odoo mapoo nibada su eligi,” diso. Diba Yesuye egeesee taka duloso dimelee omapoo, dia kolo see tekepo paso.

15 Osoloso dima kulodu odoo hee o kolo tekepo pa ogoloso Yesu mapoo wedi sibulone, toso neligidi Godee mapoo goomoga poudoomo simiso.

16 Egeesemmo sibilesa Yesuwo homo beiyopoo gasuwoloso badolone Yesu mapoo goomoga teneeso. Odoo hagee Samaliya odoo.

17 Eseme Yesuye egeesee takaso, “Ayo odoo 10 olo tekepo moodoso. Esino odoo abo egee bia kasomo?

18 Bei kasi maga, Yu odoonee hedebe hagos obusomo Godee mapoo goomoga tenelame ka wedi simiyo?” diso.

19 Osoloso Yesuye odoo hamapoo egeesee takaso, “Nayo amapoo tei too maga no olo tekepo paso. Esiga no toboloso di,” diso.

*Godeeye wiligi doloso badeli goo oso sibilei
(Mat 24:23-28, 37-41)*

20 Biame heeso Pelisi odoo oso Yesu mapoo egeesee takaso, “Godeeye wiligi doloso badeli goo ee kopolone sibileiyo?” diso.

Eseme Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Godeeye wiligi doloso badeli goo ee woola sibo agalaime.

21 Osoloso edebeeyo Godeeye wiligi doloso badeli goo ee hamapoo hagee moloso, o, koogee moloso, dee takalaime. Bei, Godeeye wiligi doloso badeli goo ee nima kulodu moloso,” diso.

22 Osoloso see o hamamee dili odoo mapoo egeesee takaso, “Odoo Holo mo biame oso siboga niyo agalame goomagalai biame ee sibileiso. Esino niba agalaime.

23 Osoloso see edebeeyo nimapoo takolone, ‘Odoo Holo a koo badoso, o, hamapoo badoso,’ dee takooga, dia to mapoo tei tolosa omapoo na agala di.

24 Esino Odoo Holo ayo sibilei biame ee, kei ebiedi buguga mi susuga egee gadeebugu egeesee selaiso. Egeeseeega odoo susuga oso agalaiso.

25 Esino daga Odoo Holo a dala toowa talaiso. Osoloso odoo epedee hagee do oso a diya gowoolaiso.

26 Nowaye badebei biame omapoo goo peledaba, goo hedebe egeesi masi oso Odoo Holo ayo sibilei biame omapoo peledabalaiso.

27 Nowaye badebei biame mapoo edebeeyo nei na howo na dolone dobolone, soboso giso obuo osoloso gisoso sobo huya dolone debeiso. Egeesee solone doboome, biame heeso Nowa du

ma kulodu gadiso. Eseme howo toowa duwa oso sibileso odo o susuga piliguso.

28 Osoloso goo hedebe egeesi masi oso Loteeye badebei biame mapoo peledabaso. Bei, Loteeye badebei biame mapoo edebeeyo nei na howo na dolone debeiso. Osoloso biso emegei nei pidi nei pidi dolone debeiso. Osoloso nei howo sogo, moso togo dolone debeiso.

29 Egeesee solone doboome biame heeso, Loteeye Sodom mi poogoloso dime, kei ma dokodooga dou sabolo osoloso yo dei heliye oso sibileso odo o Sodom mi mapoo debeli susuga piliguso.

30 Esiga Odoo Holo ayo sibilei biame mapoo odo o susuga oso goo egeesi tolone doga, ee ma kulodu a ka sibilei.

31 Esiga biame omapoo odo o hau mapoo badebei oso see moso kulodu o bi talame gadilei tekeponee. Osoloso odoo homolee mapoo nei howo sogomologa, yo see mosopoo wedi dilei tekeponee.

32 Esiga niba Loteeyo osobowo goo ee goolee.

33 Esiga odoo agayo o gie badeli eyo nediliyo pidilame wegegeega, o gie badeli egee osugobalaiso. Esino odoo agayo mo goo maga o gie badeli peegoo magooga, yo badoboso kookaiyo gie osee badalaiso.

34 Esiga ayo nimapoo taka, biame omapoo giso bakadio kida hedebe mapoo tileiso. Esino odoo hee ido polone, odo o heeno omapoo pagalaiso.

35 Osoloso biame omapoo sobo bakadio wo gamalaiso. Esino sobo hee ido polone, sobo heeno

omapoo pagalaiso. [

³⁶ Osoloso biame omapoo giso bakadio homolee ma kulodu tou tomo sileiso. Esino odo hee ido polone, heeno omapoo pagalaiso.”]

³⁷ Yesuye to hageesee takoloso koodobume, o hamamee dili odo oso yimapoo egeesee takaso, “Lodee, goo hagee kamapoo peledabalaiyo?” diso.

Eseme Lodeeye dimapoo nei egeesee takaso, “Mi hee mapoo gala ta eyo su hune mologa, kukodee susuga hune egee nalame omapoo busiliso,” diso.

18

Sobo bauwo goo maga wudu taka

¹ Osoloso Yesuye see tobu wudu taka hamaga o hamamee dili odo dimapoo eligiso, diayo biame susuga Godee mapoo takomo silone gowoolega pagalame.

² Egeeselone yayo egeesee takaso, “Mi hee mapoo goo midili odo badebeiso. Esino yo Godeebolo ebilega badolone, odo koo gweli.

³ Osoloso mi hedebe omapoo sobo bau hee badebeiso. Esino sobo hagoso biame susuga goo midili odo hamapoo sibileso howolone egeesee takeliso, ‘Nayo a pidilone odo amapoo ha egee tomolo eyo goo midi,’ deliso.

⁴ Esino goo midili odo oso daga sobo hagee pidilei yo goomegele. Esino biame susuga sobo hagoso yimapoo sili sileeme ogoloso egeesee

gooleeso, ‘A Godeebolo koo ebili osoloso a odo
koo gweli.

⁵ Esino a sobo hageeyo to dumeloso diya gowoo.
Esiga yayo see mo moso mapoo sibili ee pagalame
yo pidileiso,’ diso.”

⁶ Esiga Lodeeye egeesee takaso, “Goo medee
koo midili odo eyo goo hagee ogoloso goo goolee
medee kibya te. Bei, goo midili odo hagoso daga
sobo hagee pidilei gwoomeleso see hamamee yo
pidiso.

⁷ Esiga Godeeye hesiga odo oso biame sabolo
gesi sabolo yimapoo hoowa mologa ogoloso diba
tei pidileiso. Osoloso yayo diayo yimapoo taka to
ee duloso nei tenelai koo dagili.

⁸ Esiga ayo taka, Godee o odo oso yimapoo
hoowa duloso goomoga sabolo diba pidiliso.
Esino Odoo Holo ayo see wedi sibilei biame
mapoo, mipoo hamapoo tei too goo ee molo
agalaisomo?”

*Pelisi odo sabolo osoloso tekisi molee misigeli
odo sabolo*

⁹ Odoo abo dieso nediliyo diba Godeeyo howo
woola tekepo dolone, hee odo abo tokenee deli
odo mapoo Yesuye wudu taka hageesee takaso,

¹⁰ “Odoo bakadio, Pelisi odo sabolo osoloso
tekisi molee misigeli odo sabolo, Yu odoowo tei
moso mapoo Godee mapoo takalame palaso.

¹¹ Osoloso Pelisi odo oso toboloso obusomo
tobudulone dokodoo hageesee takaso, ‘Godee, a
namapoo goomoga to taka. Bei, a odo abo
egeesinee. Bei, diba adaba bi teliso, osoloso goo
tokenee teliso, osoloso diba adaba sobo sabolo
giso sabolo heli teliso. Osoloso a see tobu

namapoo goomoga to taka. Bei, a tekisi molee misigeli odoo keeseenee.

¹² Bei, a sadee hedebe ee ma kulodu biame bakadio nei nelega tei doloso badeliso. Osoloso ayo bi too biame mapoo mo bi 10 ee ma kulodu hedebe namapoo teneliso,’ diso.

¹³ Esino tekisi molee misigeli odoo oso hamameedee hoogoo bia omaga toboloso o goo tokenee mapoo gooholone o su eyo nediliyo o budo mapoo kobuguloso oo goobodo buloso tobudulone Godee mapoo egeesee takaso, ‘Godee, a tei medee diya tokenee odoo. Esiga nayo a sooloo dolone mo goo tokenee eyo nei na tenee,’ diso.

¹⁴ Esiga ayo nimapoo taka, tekisi molee misigeli odoo hagoso o mosopoo wedi dulone, Godeeyo howo woola abaga tekipo odoo doloso diso. Esino Pelisi odoo mapoo goo hageesi mauwe meleeso. Esiga odoo agayo eyo nediliyo yo toowa daga, nei yo Godeeye pepooko dalaiso. Esino odoo agayo eyo nediliyo yo pepooko daga, nei Godeeye yo toowa dalaiso.”

*Yesu sabolo holaiso sabolo
(Mat 19:13-15; Maka 10:13-16)*

¹⁵ Biame hedebeso odoo aboso holope Yesu mapoo ido sibadeeso, o deeso sigoloso pidilame. Esino o hamamee dili odoo oso goo egee ogoloso hamaga takaso.

¹⁶ Eseme Yesuye holaiso gilimadoloso, o hamamee dili odoo dimapoo egeesee takaso, “Holaiso amapoo sibilei soowa. Niyo na hamaga

takee. Bei, edebeeyo holaiso hageesi masi poga, diba Godeeye wiligi doloso badeli mapoo gasibileiso.

¹⁷ Ayo nimapoo taka, edebeeyo o goo holaiso masi amamo to mapoo mesimo sili, egeesi sel-eга poogoloso, Godee mapoo mesilega poogooga, yo Godeeye wiligi doloso badeli mapoo gasibilei mauwe.”

Bi bei odoо
(Mat 19:16-30; Maka 10:17-31)

¹⁸ Wiligi odoо heeso sibileso Yesu mapoo egeesee takaso, “Eligili odoо tekepo, ayo ogoo goo toga kookaiyo badoboso gie badeli ka talaiyo?” diso.

¹⁹ Eseme Yesuye nei yimapoo egeesee takaso, “Bei kasalame nayo a tekepo odoо dee ka takala? Tekepo odoо hee koo badoso. Esino hedebe Godeeno tekepo.

²⁰ Esiga Godeeyo tei magoo no olo gooleedooso: adaba kooka sobo na peedee hui, osoloso odoо na wooloome, osoloso heli na te, osoloso odoо hee mapoo gamenee na gigidi, osoloso nama dio noowee dio oso taka to omapoo mesie.”

²¹ Eseme odoо oso Yesu mapoo egeesee takaso, “A holope pepooko maga simi tei magoo susuga hagee tobuloso tomo simiso,” diso.

²² Eseme Yesuye o to duloso nei egeesee takaso, “No goo hedebe dooboo dagadi moloso. No dileso nee bi susuga odoо abo mapoo tenee, nei molee talame. Osoloso bi too eyo nei molee ee bi mauwe odoо mapoo pi. Nayo egeesee seega, Kei mi ma

dokodoo bi tekepo nee hu sabolo mologa agalaiso. Esiga no a deedee sibe,” diso.

²³ Odoo hagoso Yesuwo to duloso diya pupudaso. Bei, yimapoo bi bei meleega.

²⁴ Eseme Yesuye yimapoo bolone egeesee takaso, “Bi bei odoo oso Godeeye wiligi doloso badeli mapoo gadilei diya kalawa.

²⁵ Esiga dugo duseli midole ou maga kemol be toowa oso gadilei kalawa. Esino bi bei odoo oso Godeeye wiligi doloso badeli mapoo gasibilei diya kalawa toowa.”

²⁶ Eseme o hamamee dili odoo oso eligi goo hagee duloso egeesee takaso, “Esino kalawa egee odoo agayo gie badeli ka talaisomo?” diso.

²⁷ Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Edebeeyo eyo nediliyo o gie badeli pidilei tebile. Esino hedebe Godee yino teiba. Bei, yayo goo susuga ee moodoolai yimapoo kalawa mauwe,” diso.

²⁸ Eseme Pitaye Yesu mapoo egeesee takaso, “Iba ibada bi susuga poogoloso, no dodomo simiso,” diso.

²⁹⁻³⁰ Eseme Yesuye dimapoo nei egeesee takaso, “Ayo nimapoo taka, edebeeyo Godeeye wiligi doloso badeli goo maga o moso sabolo, osoloso osobo sabolo, osoloso emei dio sabolo omolo sabolo, osoloso ama dio owee dio sabolo, osoloso owolo dio sabolo poogoloso siboga, yayo epedee hamapoo nei toowa talaiso. Osoloso hamamee yo kookaiyo badoboso gie badeli talaiso,” diso.

*Yesuye see eyo talai goo ee taka
(Mat 20:17-19; Maka 10:32-34)*

³¹ Osoloso see Yesuye o hamamee dili odoo
12 gilimadoloso peegoo gilimado dileso dobolone
dimapoo egeesee takaso, “Iba epei Yelusalem
mi mapoo poloso. Esiga Godee maga to tolosa
kokodo takomo sili odoo oso daga Odoo Holo mo
goo hogugu susuga omapoo peledabalaiso.

³² Osoloso a Yu odoonee mapoo tenelaiso. Os-
oloso diayo a manalaiso, osoloso amapoo toke-
nee goo moodoolaiso, osoloso amapoo makawo
pagalaiso.

³³ Osoloso a tiso dabalauso, osoloso a woolooma-
laiso. Esino a midoo ma kulodu tamoloso, biame
bakadio hedebe di poogoloso see gie badeli tolosa
hogabileiso,” diso.

³⁴ Esino Yesu o hamamee dili odoo oso to hagee
duloso goo eyo bei medee kibya gooleedele. Bei,
goo eyo bei dimaga mada magooga.

*Yesuye odoo howo neliga tekepo moodoo
(Mat 20:29-34; Maka 10:46-52)*

³⁵ Yesu Yeliko mi koola mapoo sibumolome,
odoo howo neliga oso Yesuye sibilei eli pee mapoo
badolone molee howameleeso.

³⁶ Egeeseelone odoo mooloogoodoo susuga oso
to boowoomo sibume duloso odoo abo mapoo
woosaso, ogoo goo oso peledaba beleso.

³⁷ Eseme odoo aboso yimapoo takolone egeesee
takaso, “Yesu Nasalet odoo oso odoo abo sabolo
ka diyadee,” diso.

³⁸ Yo to hagee duloso neligidi iso, “Yesu,
Deibidiyo amawe, nayo a sooloo dolone a pidkiye!”
demeleeso.

39 Esino odo o malalo diyaddee oso yimapoo to kitulugu sabolo egeesee takaso, “No to mauwe badebee,” diso. Esino edebeeyo yimapoo egeesee takeme, yayo dia to mapoo dulega, to kitulugu sabolo neligidi egeesee takolone badebeiso, “Deibidiyo amawe, nayo a sooloo dolone a pidkiye!” demeleeeso.

40 Eseme Yesu o to duloso omapoo kookoo toboloso tobudulone, odo abo dimapoo egeesee takaso, “Oodo egee hamapoo ido sibe,” diso. Osoloso odo howo si olo Yesu mapoo ido sibileso badoboome, Yesuye yimapoo egeesee takaso,

41 “No ayo namapoo ogoo goo moodoolai goomogodo?” diso.

Eseme howo neliga odo oso nei yimapoo egeesee takaso, “Lodee, mo howo tekepo pe. A see agalai goomogo,” diso.

42 Eseme Yesuye yimapoo egeesee takaso, “Esiga no epedee nee howo see ege. Bei, no tei tooga, no see olo tekepo paso,” diso.

43 Eseme haga booloogelega o howo bakadio see tekepo paso. Eseme yayo Yesubolo dulone Godee mapoo goomoga poudoomo diso. Eseme goo peledaba hagee egei odo susuga oso Godee mapoo goomoga poudoomo diyadeeso.

19

Sekiyes tekisi molee misigeli odo

1 Yesu Yeliko mi mapoo peledoboloso, see mi domo abaga dimeleeeso.

² Mi omapoo tekisi molee misigeli wiligi odoo taba badebeiso, o hu Sekiyes. Osoloso yo bi bei odoo.

³ Yesu eli domo abaga dumolome, odoo susuga oso yo agalame diya mooloogoodooso. Sekiyes yo Yesu agalai goomogaso. Esino yo odoo diya deiyepoga, yayo Yesu agalai odoo mooloogoodooso yo gooloogooso.

⁴ Eseme Sekiyes yo Yesu agalame Yesu diayo sibademelee eli su mapoo malalo saga hoguo dileso homo ma dokodoo peleso badebeiso.

⁵ Eseme Yesuye sibileso egeino, Sekiyes yo homo ma dokodoo peleso badoboome ogoloso yimapoo egeesee takaso, “Sekiyes, no saga miyomoo mei. A epei nobolo hodobo nee mosopoo dilei goomogo,” diso. ⁶ Eseme yo saga miyomoo meileso, goomoga sabolo Yesu o mosopoo ido diso.

⁷ Osoloso odoo susuga oso goo hagee ogoloso diya gowoolone egeesee takaso, “Yesu tokenee teli odoowo mosopoo diso,” dee takaga meleeso.

⁸ Osoloso diba dileso Sekiyeseeyo moso mapoo dobolone Sekiyeseeye toboloso egeesee takaso, “Lodee, a epei goo hageesi moodoolaiso: Ayo mo bi abo hodio ee bi mauwe odoo mapoo pileiso. Osoloso adaba molee ayo gamenee taka maga ayo hedebe too eyo nei see mawo dimapoo nei toowa bakadio bakadio di egeesi dimapoo tenelaiso,” diso.

⁹ Eseme Yesuye Sekiyeseeyo to duloso yimapoo egeesee takaso, “Epei moso hageeyo kulodu de-

beli odoo mapoo gie badeli goo olo tosimiso. Bei, Sekiyes hagee nosee Eibalahameeyo amawe.

¹⁰ Bei, Odoo Holo ayo simi hagee tei tele poogoo odoo peegoo osugoba ee esiamaleso ogoloso diba gilimadoloso dimapoo gie badeli tenelame ka simi,” diso.

Wiligi odoo oso o tou teli odoo mapoo molee tenee
(Mat 25:14-30)

¹¹ Edebeeyo Yesuwo to hagee dulone dobolone egeesee goolone debeiso, “Yesu Yelusalem koola mapoo sibileso badoso. Esiga Godeeye wiligi doloso badeli goo onosee koola tooboo malaiso,” demeleeso. Egeesee gooloogamelee ogoloso, Yesuye wudu taka hagee takaso,

¹²⁻¹³ “Osoloso wiligi odoo hee mi eli sage mapoo gibadeli hu tala dilame badolone, o tou teli odoo 10 gilimadoloso dimapoo molee ko mina* deli hedebe tenee, hedebe tenee diso. Esiga yayo dimapoo egeesee takaso, ‘Niyo ayo see wedi sibilei ee bolone molee see toowa palame, biyo moso togoloso bei mooloogee,’ diso.

¹⁴ Osoloso yo dime, o mosobia oso yo diya gowoolone, yima hamamee odoo abo diye diso, yayo diba gibadalai goo maga diayo gowe goo ee takalame.

¹⁵ Esino odoo egee gibadeli hu toowa tolosi see wedi simiso. Yo see wedi sibileso odoo molee

19:10: Luka 15:4-5; Yon 3:17; 1Tim 1:15 * **19:12-13: Molee ko mina** deli hagee molee toowa. Esiga tou teli odoo oso tou tomo dimeleso biame 100 tugodoga, eyo nei molee ko mina deli hedebe teliso.

yayo pi ee gilimadooso, molee toowa mala beleso agalame.

16 Osoloso daga odoo heeso malalo sibileso egeesee takaso, ‘Nayo molee amapoo tenemeni oso biyo moso togoloso bei mooloogoloso see molee ko mina deli abo 10 egeesi tooso,’ diso.

17 Eseme gibadelo odoo oso yimapoo goomogolone egeesee takaso, ‘No tou medee tekepo todoo. Esiga nayo goo pepooko hagee medee bameleega, see nayo mi 10 wiligi doloso bolone badalaiso,’ diso.

18 Eseme see omapoo badeli tou teli odoo hee oso sibileso egeesee takaso, ‘Nayo molee amapoo tenemeni oso biyo moso togoloso bei mooloogoloso see molee ko mina deli abo dee tiadoo egeesi tooso,’ diso.

19 Eseme gibadelo odoo oso yimapoo egeesee takaso, ‘Nayo mi dee tiadoo wiligi doloso bolone badalaiso,’ diso.

20 Osoloso see tou teli odoo hamameedee oso sibileso egeesee takaso, ‘Wiligi odoo, nee molee hagoso. Nayo amapoo teneme, todilesa dugoso tiadoloso mada magooso.

21 Bei, no diya kitulugu odoo. Esiga a nobolo diya ebiaso. Osoloso nayo kitulugu maga odoo aboso bi ma ee teliso. Osoloso odoo aboso nei segei nayo gebiseliso,’ diso.

22 Eseme o wiligi odoo taba oso yimapoo egeesee takaso, ‘No tou tokenee teli odoo. Esiga no to egeesee taka goo omaga, ayo nee goo midileiso. Bei, nayo takolone a diya kitulugu

odoo diso. Osoloso nayo amapoo takolone ayo kitulugu maga odoo aboso bi ma ee teliso diso. Osoloso odoo aboso nei segei nayo wulo gebiseliso.

²³ Egeesi ma kulodu bei kasi maga molee toowa palame molee gibadelo odoowo mosopoo magelega ka poogoowo, ayo see wedi sibiles molee toowa poloso mologa ka talai?’ diso.

²⁴ Yo egeesee badolone odoo koola omapoo tebidi mapoo egeesee takaso, ‘Niba yimapoo molee ko mina deli egee molo toloso see molee ko mina deli 10 too odoo mapoo tenee,’ diso.

²⁵ Eseme diayo yimapoo egeesee takaso, ‘Wiligi odoo, no ege, yo molee ko mina deli 10 olo toloso badoso,’ diso.

²⁶ Esino wiligi odoo oso dimapoo egeesee takaso, ‘Ayo nimapoo taka, odoo agayo dimapoo bi tenee ee medee gibadoga, dimapoo see bei tenelaiso. Esino odoo agayo dimapoo tenee bi ee medee gibadelega poogooga, dimapoo bi pepuso abo egee molo toloso peegoo todileiso.

²⁷ Osoloso odoo agayo ayo diba gibadalame seme amapoo gowe, diba hamapoo iyado sibiles mo howo woola piligi,’ diso.”

Yesuye Yelusalem mi mapoo wiligi odoo masi toboloso gadi

(Mat 21:1-11; Maka 11:1-11; Yon 12:12-19)

²⁸ Yesuye to taka hagee koodobuloso see Yelusalem mapoo dimeleeso.

29 Yo Olipi mubi kuli mapoo mosodei bakadio, Betapage osoloso Betani koola mapoo peled-abaso. Osoloso o hamamee dili odoo bakadio diye dolone dimapoo egeesee takaso,

30 “Mosodei koogee mapoo dilesa omapoo ogoga, be hu gie kauwa donki edebeeyo wagi ma dokodoo buloso dilega poogoo ee, o mu mapoo ebigiso bagagoloso, omou mapoo bagagoo moloso. Esiga be ee niyo ebigi pidi poogoloso, hapoo hado sibe.

31 Egeeseeega odoo heeso sibilesa nimapoo takolone, ‘Bei kasalame be hu donki ebigi ka pidibagala’, dee takooga, niyo yimapoo to nei egeesee takee, ‘Lodeeye be hagee talai goomogona,’ dee takee,” diso.

32 Eseme o hamamee dili odoo oso Yesuye taka to ee duloso mi omapoo diyadeeso. Diba dilesa egeino, goo susuga Yesuye taka to sabolo tobuloso molome egeiso.

33 Eseme diba donki be hu ee ebigi pidimeleen, be eyo amameeye dimapoo egeesee takaso, “Niba kasalame be ebigi ka pidibagala?” diso.

34 Eseme nei diayo dimapoo egeesee takaso, “Lodeeye be hagee talai goomogona,” diso.

35 Eseme diayo donki be ee Yesu mapoo hado simiso. Osoloso dibada kekeisili dugo tigadoloso donki be eyo wagi ma dokodoo maloso, Yesu dee mapoo tolosa dokodoo bediso.

36 Yo be ma dokodoo buloso dumolome, odoo susuga oso dibada kekeisu dugo susuga tigadoloso yayo dilei eli mapoo poomo diso.

37 Osoloso Yesuye Olipi mubi ma dokodooga Yelusalem mapoo moumolome, o hamamee

dedeli odoo susuga oso yayo goo opusomo di moodoomo silee goo maga Godee mapoo goomoga neligidi poudoomo mouso.

38 Egeeselone diayo egeesee takaga meleeso,
“Wiligi odoo taba ee Godeeyo hu maga kitulugu
sabolo egee sibo o hu dokodoo poude!
Osoloso Kei mi ma dokodoo mesie goo oso
mele dee!

Osoloso Kei mi ma dokodoo badeli Godee mapoo
goomoga poude!” dee takolone debeiso.

39 Esino mooloogoodoo toowa ee ma kulodu Pelisi odoo abo omapoo debeiso. Diayo Yesu mapoo egeesee takaso, “Eligli odoo, no nee hamamee dedeli odoo diba to koodobilame dimapoo to kitulugu sabolo takee,” diso.

40 Eseme Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Ayo nimapoo taka, odoo hagee bia oso to mauwe duga, nei yo susuga hagoso to neligidi kesalaiso,” diso.

Yesuye Yelusalem mi ogoloso pisa

41 Yesu Yelusalem koola mapoo dulone, Yelusalem mi ee malalo molo ogoloso pusulone egeesee takaso,

42 “Yelusalem odoo, niba kaseeyo? A diya goomogo, epedee niyo mesie goo toloso sibilei goo ono diya gooleedalam. Esino niba goo hagee medee ogoloso koo gooleedo. Bei, mesie goo ee nimaga mada magoo moloso.

43 Esiga nimapoo ha teli odo oso nee mi beelee pee maga sulo doboloso mi kukaloso omaga pelenso mi edebeeyo bia ee ma kulodu gadilei biame oso nimapoo sibileiso.

44 Osoloso diayo nibada moso guobuguloso odo susuga piligileiso. Osoloso nibada mi guobugu ee ma kulodu yo heeso yo hee ma tobudoo molo agalaime. Esiga goo hageesi oso nimapoo peledabalaiso. Bei, Godeeye niba pidilame simi ee niyo medee ogoloso koo gooleedo.”

*Yesuye Yu odoowo tei moso mapoo pala
(Mat 21:12-17; Maka 11:15-19; Yon 2:13-22)*

45 Yesu Yelusalem mi mapoo gadileso Yu odoowo tei moso mapoo palaso. Yo moso ee ma kulodu gapeleso tobudulone egeino, odo susuga oso bi odo abo mapoo tenelo nei ka to domolome egeiso. Eseme yayo bi eyo ama dio susuga moso ee ma kuloduga peegoo hasiso bugulone egeesee takomo sileeso,

46 “Niba goolee, Godeeyo to booka mapoo hogugu oso egeesee takooso, ‘Mo tei moso ee howo gisili moso oso,’ diso. Esino niyo Godeeyo moso hagee heli teli odo oso mada debeli moso paso,” diso.

47 Yesu Yelusalem mi mapoo dilesos badolone biame susuga Yu odoowo tei moso ma gapeleso odo susuga mapoo Godeeyo to eligimeleeso. Eseme tei moso wiligi odo tebisa sabolo, osoloso tei eligili odo sabolo, osoloso Yu odoowo wiligi odo tebisa oso Yesu wooloomalamel eli esiamo silesibiso.

⁴⁸ Esino diba Yesu wooloomalai eli egele. Bei, odo susuga oso Yesuye eligi goo ee hodu dilesa diya goomoga sabolo duliso.

20

Yesuye kitulugu maga woosa (Mat 21:23-27; Maka 11:27-33)

¹ Biame hee mapoo Yesu Yu odoowo tei moso mapoo peleso odo susuga mapoo Godeeyo to eligimolome, tei moso wiligi odo tebisa sabolo, osoloso tei eligili odo sabolo, osoloso Yu odoowo wiligi odo oso Yesu mapoo sibileso egeesee takaso,

² “No ogoso kitulugu maga goo hagee ka moodoomo silala? Odo agayo namapoo kitulugu hagee ka teneeyo?” diso.

³ Eseme Yesuye dimapoo nei egeesee takaso, “Ayo woosali to hedebe nimapoo woosalaiso. Esiga niyo amapoo takee,

⁴ Odo howo olugumo silame Yonee mapoo kitulugu odo agayo ka teneeyo? Godeeye teneeyo, o, edebeeyo teneeyo?” diso.

⁵ Eseme diayo to hagee duloso, dieso nediliyo dima kulodu to moulone egeesee takaso, “Iyo kasee takalaiyo? Iyo Godee maga simi dee takooga, yayo imapoo egeesee takalaiso, ‘Bei kasi maga niyo Yoneeyo to mapoo tei telega ka poogoowo?’ dee takalaiso.

⁶ Osoloso iyo see yayo kitulugu ee edebeeyo teneedoo, dee takooga, see odo susuga oso imapoo komonolone iba wooloomalame yoso enigileiso. Bei, odo susuga oso Yonee yo tei Godee maga to

toloso kokodo takomo sili odoodoo, dee gweliso,” diso.

⁷ Egeeselone diayo nei Yesu mapoo egeesee takaso, “Yoneeye kitulugu too eyo bei, iba gooleedele,” diso.

⁸ Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Esiga ayo kitulugu tomo hagee sulo goo ee nimapoo takalaime,” diso.

Tou tokenee gibadeli odo eyo goo maga wudu taka

(Mat 21:33-46; Maka 12:1-12)

⁹ Osoloso Yesuye see wudu taka hamaga odo mapoo egeesee takaso, “Biame heeso odo hee o homolee ma kulodu geleipi howo segeiso. Yo geleipi howo sogoloso eyo nei odo abo maga nei tamalame dimapoo bameleeye doloso, yo mi hee eli sage mapoo badalame diso.

¹⁰ Yo omapoo dileso badoboome, homokokoso bi moodoolai biame oso simiso. Osoloso yayo o tou teli odo hee mapoo o homolee mapoo dileso homokoko abo diayo guolooga ee tala dileso tosibeye diso. Esino omapoo dileso peledoboome, homolee gibadeli odo oso yo woomele poogoloso bi mauwe see wedi di diso.

¹¹ Egeesee ogoloso amameeye tou teli odo hee diye diso. Esino gibadeli odo oso odo hagee sabolo woolone yimapoo ebili goo teneloso bi mauwe see wedi diye diso.

¹² Eseme amameeye see tobu o tou teli odo hee diye diso. Esino yinosee gibadeli odo oso woomele poogoloso peegoo habuguso.

13 Egeesee see ogoloso amameeye eyo egeesee gooleeso, ‘Ayo ogoo goo moodoolaiyo? A see mo holo ayo gooma diye dalaiso. Egeesee seega diayo o to mapoo mesilei malaiso,’ diso.

14 Esino homolee gibadeli odoo oso homolee eyo amayo owoloye simi ogoloso dieso nediliyo egeesee takaga meleeso, ‘Holo hagoso ama toga, amamo bi gilibi susuga ee yayo talaiso. Esiga yo wooloomaloso homolee hagee iyo tomo,’ dee takaga meleeso.

15 Egeeselone diayo holo egee homolee peegoo ido dilesa wooloomaso.”

Yesuye to hagee taka koodobuloso badolone o to dulone debei odoo mapoo egeesee takaso, “Homolee eyo amameeye homolee gibadeli odoo mapoo ogoo goo moodoolaiyo?

16 Yo sibilesa diba piliguloso see odoo dia tolosa o homolee gidebeeyeye dalaiso,” diso.

Eseme odoo susuga Yesuwo to dulone debei oso egeesee takaso, “Goo hageesi oso peledabalai tekeponee,” dee takaga meleeso.

17 Esino Yesuye dimapoo bolone egeesee takaso, “Esino bei kasalame Godeeyo to booka mapoo hogugu oso egeesee ka takoosomo?

‘Moso tegeli odooso omou gowoolone togobugu oso see moso omu domo pupodoo ka moloso.’

18 Esiga odoo agayo omou omapoo takodee buguloso homodobuoga, yo dala toowa talaiso. Osoloso omou oso odoo hee bulugu magooga, odoo ee ebidi bigileiso,” diso.

19 Eseme tei eligili odoo sabolo osoloso tei moso wiligi odoo tebisa sabolo oso Yesuye wudu taka hagee gooleedoloso takolone, “Ibada goo ee takoo,” doloso, yo omapoo talame eli esiaso. Esino diba odoo mooloogoodoo toowa ogoloso Yesu talai ebigaso.

*Sisa mapoo tekisi molee tenelai goo
(Mat 22:15-22; Maka 12:13-17)*

20 Egeesi ma kulodu tei eligili odoo sabolo, osoloso tei moso wiligi odoo tebisa sabolo oso Yesu wooloomalame eli esilone, diayo eli kweli odoo abo diye dolone egeesee takaso, “Niba dileso gamenee odoo tekepo masi silesibulone, yimapoo woosali to oso woosamo silesibe. Egeesi ma kulodu Yesuye nei to tokenee kasee takooga, iyo yo toloso gamalee wiligi odoo mapoo tenelaiya,” diso.

21 Eseme diayo Yesu mapoo dileso to hodolone egeesee takaso, “Eligili odoo, iba gooleedooso, nayo eligi ma kulodu no hedebe tekepo goo ono eligili. Osoloso no odoo su mapoo koo egeli. Esino no tei Godeeyo goo ono ka eligimo sili.

22 Esiga Loum gamalee wiligi odoo Sisa mapoo tekisi molee tenelai tekepowo, o, tokeneeyo?” diso.

23 Esino diayo Yesu yimapoo gamenee takalame si gooleedoloso dimapoo egeesee takaso,

24 “Amapoo molee ko hee eligi,” diso. Osoloso yay molee ko toloso tobudulone egeesee takaso, “Molee hamapoo agamo mudu sabolo osoloso agamo hu sabolo mololo?” diso.

25 Eseme diayo nei yimapoo egeesee takaso, “Sisayo mudu sabolo, osoloso o hu sabolo oso ka molo,” diso.

Eseme Yesuye tobudulone dimapoo egeesee takaso, “Niba Sisayo bi ee Sisa mapoo tenee, osoloso Godeeyo bi ee Godee mapoo tenee,” diso.

26 Eseme diayo Yesuye to nei tekopo tako duloso diya howoogadolone to abo takele poogooso. Egeesi ma kulodu Yesuye odoo howo woola to tokenee takelega poogoome, diayo yo talai eli egele poogooso.

Ta maga see hogabili eyo goo maga Yesu mapoo woosa

(Mat 22:23-33; Maka 12:18-27)

27 Osoloso Sedisi odoo aboso Yesuye badebei mapoo sibadeeso. Odoo hagee biaso takolone odoo wedia see hogabileime deliso. Eseme diayo sibileso Yesu mapoo egeesee takaso,

28 “Eligili odoo, Moseseeeye imapoo kokodo takolone egeesee hoguguso, ‘Gisoso sobo huloso holo soomagelega toga, see omoloye emei ta eyo osobo bau hulosso emeiyo hu maga holo soolooga magee,’ diso.

29 Esiga odoo heeso giso holo 7 soomagooso. Osoloso daga emeiye sobo huso. Osoloso yo holo soomagelega taso.

30 Osoloso omoloye emei ta eyo osobo bau huso. Esino holo soomagelega taso.

31 Osoloso omolo hee domo oso bau see hulosso, holo soomagelega taso. Egeesee semelee osossee omolo dio 7 susuga holo soolooga magelega wediaso.

32 Osoloso hamameedee sobo bau yinosee taso.

33 Esiga odoo wedia maga see hogogadilei biame mapoo sobo egee tei odoo agamo osobo dalaisomo? Bei, giso 7 oso sobo hedebe hagee huso,” diso.

34 Esino Yesuye to nei dimapoo egeesee takaso, “Epedee hagee do biame omapoo gisoso sobo huya, osoloso soboso giso obuo dolone ka doso.

35 Esino Godeeye hesiga odoo oso wedia maga hogabuloso doga, diba see giso sabolo sobo sabolo huleime.

36 Bei, diba Godeeyo momaiye masi dobolone see wedileime. Osoloso diba Godeeyo owolo dio doloso dabalaiso. Bei, diba wedia maga hogogadi goo oso ka eligiso.

37 Esiga Moseseeeye daga hoogoo edebeeyo wedia maga hogogabilei goo ee o booka mapoo hoguguso. Bei, yayo homo du douso namolome, ogoloso goo ee hogugulone egeesee takaso, ‘Lodee yo Eibalaham, Aisek, osoloso Yekob dibada Godeeso,’ diso.

38 Esiga Godee hagee wedia odoo dia Godeenee. Haye, odoo gie egee do dia Godee. Bei, Godeeyo howo woola odoo susuga gie doso.”

39 Eseme tei eligili odoo abo oso Yesu mapoo nei egeesee takaso, “Eligili odoo, nayo egee takoo tekopo,” diso.

40 Eseme ee ma kulodu odoo susuga oso see Yesu mapoo woosalai ebiaso.

*Keliso agamo owolowo?
(Mat 22:41-46; Maka 12:35-37)*

⁴¹ Osoloso Yesuye see odoo susuga mapoo woosali to hagee takaso, “Bei kasi maga odoo aboso takolone Keliso ee Deibidiyo amawe dee ka takeliyo?

⁴² Esino Deibidi eyo Sam booka ma kulodu egeesee takaso,
‘Godeeye mo Lodee mapoo egeesee takaso:

No abolo wiligi doloso badalame mo dee deedee dokolo bie.

⁴³ Esiga nayo badolone namapoo ha teli odoo ee ayo dagadileiso.’

⁴⁴ Esiga Deibidiye Keliso o Lodee diso. Esino kasi maga Keliso ee Deibidiyo amawe dee ka takalaiyo?” diso.

*Yesuye tei eligili odoo eyo goo taka
(Mat 23:1-36; Maka 12:38-40)*

⁴⁵ Odoo susuga oso to dulone osee doboome, Yesuye o hamamee dili odoo mapoo egeesee takaso,

⁴⁶ “Niba obeeyamo! Niyo tei eligili odoo mapoo medee ege. Diba dugo medee tekepo megigaloso silesibiliso, osoloso bi neiso teli mi mapoo debeli odoo oso diba ogoloso gauwuloso emegei di to takooga ee dulei onosee diya goomegeliso. Osoloso diba howo gisili moso ma kulodu wiligi odoo taba eyo debi mapoo bulumulame, osoloso wo toowa nolone odoo hu toowa too oso bili mapoo bulumulame goomegeliso.

⁴⁷ Esino diayo sobo bauwe ebilame gamenee takoloso, dia moso sabolo bi sabolo diayo toloso omapoo dobolone, dia goo gagaloso Godee mapoo taka diya sageliso, odoo aboso diba tekepo odoo

dee goolame. Esiga goo egeesi maga diba nei dala toowa talaiso.”

21

Sobo bauso emegei di bi tenee

(Maka 12:41-44)

¹ Yesu tei moso mapoo osee badolone egeino, bi bei odoo oso emegei di molee tooseli ki bi oso moodoo mapoo soomolome egeiso.

² Osoloso biame omapoo sobo bau bi mauwe oso molee ko ta bakadio tosibileso toosoome egeiso.

³ Eseme Yesuye goo hagee ogoloso egeesee takaso, “Ayo nimapoo tako, sobo bau bi mauwe hagoso tenee oso bi bei odoo oso tenee ee dagadiso.

⁴ Bei, bi bei odoo dia molee toowa osee molome molee su pepooko teneeso. Esino sobo bau bi mauwe hagee yimapoo molee ko esiesibo meleeno teneeso. Esiga yo wo talai molee olo mauwe,” diso.

Yesuye tei moso guobigilei goo sabolo osoloso mi hoo poogoo mapoo gooso peledabalai goo ee tako

(Mat 24:1-14; Maka 13:1-13)

⁵ Biame omapoo odoo aboso tei moso yo tekeposo tegei sabolo osoloso odoo susuga oso Godee mapoo tenee bi tei moso ma kulodu ma molome ogoloso tekopo dee takaga meleeso. Esino Yesuye diayo takaga melee to ee duloso dimapoo egeesee takaso,

6 “Niyo epedee moso sabolo osoloso bi sabolo ogoloso tekepo dee takemeni, ee hamamee guobigileiso. Egeesi ma kulodu yo heeso hee ma tobudoo malaime. Esino moso guobuguga, yo susuga oso mi mapoo misigeduboloso molo agalaiso,” diso.

7 Eseme odoo aboso yimapoo egeesee takaso, “Eligili odoo, goo hagee kopolone ka peledabalaiyo? Osoloso goo hagoso peledabalame mologa, ogoo gooso imapoo ka eligileiyo?” diso.

8 Esino Yesuye see dimapoo egeesee takaso, “Niba obeeyamo! Odoo heeso niba tei goo maga see peegoo gilimado diyaga. Bei, odoo aboso sibileso gamenee takolone ayo diba diye di, dee takolone dieso nediliyo diba Kelisoso dalaiso. Egeeseelone diayo takolone Godeeyo biame olo simiso dee takooga, dia to duloso omapoo tei na te.

9 Esiga ha too goo sabolo osoloso galali goo sabolo oso peledoboomo duga, duloso niba haga na ebi. Bei, goo hageesi oso malalo peledabalaiso. Esino ee ma kulodu biame hamameedee saga sibileime.”

10 Osoloso Yesuye see tobu dimapoo egeesee takaso, “Mi toowa heeso mi toowa hee mapoo ha talaiso.

11 Osoloso biame omapoo mi abo mapoo mibia toowa sibileiso, osoloso hodia goo sibileiso. Osoloso paiye opusomo opusomo di oso mi abo mapoo sibileiso. Egeesee semelee mapoo goo opusomo di oso kei ma dokodoo peledaba ogoloso odoo susuga oso diya ebigileiso.

¹² Esino goo hagoso epedee peledebelega mologa, niyo mo goo maga dala toowa talaiso. Egeesi ma kulodu odo susuga oso nibada goo midilame dibada howo gisili moso mapoo ido polo dolone dabalaiso. Osoloso diayo niba neliga moso mapoo huyaso dolone dabalaiso. Osoloso see diayo mo goo maga niba gamalee wiligi odo toowa tebisa mapoo gilimado peleso nibada goo midileiso.

¹³ Esino domo egee niyo mo goo ee dimapoo yilige bigilei biame tekepo ogoso.

¹⁴ Esiga niba goo medee goolee. Bei, odo susuga oso niba goo midilei mapoo ido duga, niyo to takalai goo mapoo haga na koude.

¹⁵ Bei, domo omapoo ayo nimapoo goo goolee tekepo sabolo osoloso to tekepo takalai goo sabolo tenelaiso, nimapoo goweli odo oso nibada to ee duloso to nei takelega pagalame.

¹⁶ Osoloso biame omapoo nibada ama dio sabolo, osoloso noowee dio sabolo, osoloso nemei dio sabolo, osoloso nomolo dio sabolo, osoloso nee soosoo sabolo, osoloso nemegei odo sabolo oso nimapoo dala teneli odo mapoo tiasalaiso. Osoloso diayo nima kulodu odo abo piligileiso.

¹⁷ Esiga odo susuga oso mo goo maga nimapoo heiga toowa malaiso.

¹⁸ Esino goo hagoso niba Godee maga pileime.

¹⁹ Esiga medee kibiya debee. Niba kibiya doga, gie badeli talaiso.”

Yesuye Yelusalem mi oso tokenee palai goo ee

taka

(Mat 24:15-21; Maka 13:14-19)

20 “Esiga niba Yelusalem mi ee ha teli odoo oso moso silodoboloso tebisamelee ogoga, Yelusalem mi ee olo tokenee palame ka seeso doloso ogoloso niba gooleedalaiso.

21 Egeeseeega biame omapoo Yudiya mi mapoo debeli niba mubi dokodoo kukulo pele. Osoloso edebeeyo biame omapoo Yelusalem mi ma kulodu osee doga, diba onosee saga kukulo di. Osoloso odoo agayo biame omapoo Yelusalem mi peegoo doga, diba mi ee ma kulodu na gadi.

22 Bei, biame omapoo Godeeyo to booka mapoo hogugu goo sabolo tobulone, nei dala tenelame ka selai.

23 Osoloso biame omapoo sobo koowasi sabolo osoloso holope too nedili sobo oso dala toowa agalaiso. Bei, biame omapoo Godeeyo kamana goo oso siboga, goohele toowa sabolo osoloso dala toowa sabolo mi hamapoo sibileiso.

24 Ee ma kulodu odoo abo ee ha teli odoo oso kaiyaso piligileiso. Osoloso odoo abo ee tiso tegisaloso tou nei mauwe talame mi abo mapoo iyado du dolone dabalaiso. Osoloso biame omapoo Yelusalem ee Yu odoonee oso gagalabuguloso homoso abalaiso. Diba osee tebisa mologa, diayo goo egeesee semelee oso hoo pagalai Godeeye biame ee tenelaiso.”

Odoo Holo oso sibilei goo

(Mat 24:29-35; Maka 13:24-31)

25 “Esiga goo opusomo di oso osoko mapoo, osoloso a mapoo, osoloso giwo mapoo peledabalaiso. Osoloso mi toowa hamapoo abei maga howo ki toowa oso goowa duleiso. Egeeseeega odo susuga oso dimapoo ogoo goo oso peledaba beleso obulone goo tiadalaiso.

26 Osoloso kei ma dokodoo kitulugu bi egee molo ee Godeeye halabigileiso. Egeeseeega odo susuga oso dimapoo ogoo goo oso peledaba beleso obugulone hoowama dalaiso.

27 Esiga biame omapoo Odoo Holo ayo kitulugu sabolo osoloso ayo toowa doloso badeli goo omaga mo gadeebugu sabolo osoloso kolobo sabolo siboga agalaiso.

28 Esiga niba goo susuga hagoso bei mooloogoo ogoga, ebilega toboloso bolone ka debee. Bei, Godeeye niba gilimado dilei biame ee koola toobooso.”

Sogai maga wudu taka

(Mat 24:32-35; Maka 13:28-31)

29 Yesuye see goo hamapoo wudu taka hamaga egeesee takaso, “Niba sogai ogoloso homo abo mapoo egege.

30 Sogai du pisigaga ogoloso, wau biame koola tooboo doloso gooleedeliso.

31 Esiga hagonosee egeesi masi moloso. Niba goo ayo taka hagoso peledaba ogoga, Godeeye wiligi doloso badeli goo oso sibilei koola tooboo doloso gooleedalaiso.

³² Ayo nimapoo taka, odo biame omapoo dabalai ee osee doga, goo susuga hagoso peledabalaiso.

³³ Esiga kei sabolo osoloso mi toowa sabolo mauwe pagalaiso. Esino mo to ee mauwe pagalaime.”

Niso nediliyo medee be

³⁴ “Esiga niba niso nediliyo medee be. Osoloso niba wo sabolo howo sabolo nolone dobolone mi toowa eyo goo mapoo haga na goolee. Bei, ti gama mapoo beso gaduga, tiso be egee bagagooga egee dio du egeesi masi ayo sibilei biame oso nimapoo dio di egeesi masi tenelai malaiso.

³⁵ Bei, biame ogoso odo susuga mi toowa hamapoo egee do mapoo sibileiso.

³⁶ Esiga niba niso nediliyo medee bolone Godee mapoo takolone ka debee, niba biame oso peledabalai ee ma kuloduga kitulugu sabolo peegoo ka gadilame. Osoloso Odoo Holo mo mudugiyopoo kitulugu sabolo dabalame.”

³⁷ Yesu biame susuga Yu odoowo tei moso mapoo peleso odo susuga mapoo Godeeyo to eligimeleso koodobuloso, see tilame gesi Olipi mubi mapoo polo demeleeeso.

³⁸ Eseme odo susuga oso Yesuye eligi goo ee dulame gesikolodee tei moso mapoo sibileso moologoo deliso.

22

Yudaseeye Yesu wiligi odo tebisa mapoo tiasalamet to magoo

(Mat 26:14-16; Maka 14:10-11)

¹ Isipi mi maga peegoo di ee gooleebugu wo nalai biame ee koola tabaso. Wo nali hagee Yu odooso takolone Godeeye gababia wo nali deliso.

² Biame omapoo tei moso wiligi odoo tebisa sabolo osoloso tei eligili odoo sabolo oso odoo mooloogoodoo toowa ogoloso obugulone, mada Yesu wooloomalame eli esiaso.

³ Biame omapoo Saitenso Yudas-Iskaliyot eyo kulodu gapalaso. Yudas hagee Yesuwo hamamee dili odoo 12 ma kulodu odoo hee yoso.

⁴ Esiga Yudaseeye tei moso wiligi odoo tebisa sabolo osoloso tei moso pee mapoo gidebeli dia wiligi odoo tebisa mapoo dileso, yayo Yesu tolosa dimapoo tenelame dibolo to mouso.

⁵ Eseme diayo goo hagee duloso tekepo doloso goomogolone Yudas mapoo molee tenelame takaso.

⁶ Eseme Yudaseeye yibolosee goo hamapoo tekepo dolone mada Yesu tolosa dimapoo tenelame eli esiaso.

*Godeeye gababia wo nalame mopoodoo doo
(Mat 26:17-25; Maka 14:12-21; Yon 13:21-30)*

⁷ Isipi mi maga peegoo di gooleebugu wo ne bei mooloogoo biame mapoo, Yu odooso Godeeye gababia wo nalame, sipi be hu weliso.

⁸ Eseme Yesuye see Pita dio Yonee dio mapoo egeesee takaso, “Niba dileso iyo gababia wo nalai ee mopoodoo dalame di,” diso.

⁹ Eseme diayo nei yimapoo egeesee takaso, “Iyo kamapoo dileso wo nalai ee ka mopoodoo dalaiyo?” diso.

10-11 Eseme Yesuye dimapoo nei egeesee takaso, “Niba Yelusalem mapoo gadi. Niba omapoo gadileso ogoga, odo o hee howo keedoloso dumologa tugodalaiso. Niba yo tugodoloso yo deedee di. Niba yayo dilesa moso kulodu gaduga omapoo dobolone, mosowo ama mapoo egeesee takee, ‘Eligili odo oso o hamamee dili odo sabolo Godeeye gababia wo nalai debi ee kassomo?’ dee takee.

12 Egeeseeega yayo moso dokohodoo debi pooba toowa nimapoo eligibleiso. Egeeseeega niba iyo Godeeye gababia wo nalai omapoo ka mopoodoo de,” diso.

13 Eseme Pita dio Yonee dio to hagee duloso dilesa egeino, goo susuga ee Yesuye taka goo sabolo tobuloso molome egeiso. Eseme diba gababia wo nalame omapoo mopoodoo dooso.

Lodee gooleebugu wo ne

(Mat 26:26-29; Maka 14:22-25; 1Kol 11:23-25)

14 Eseme diayo wo nalai biame ee sibume, Yesuye o hamamee dili odo sabolo wo nalame bulumaso.

15 Yesu badolone o hamamee dili odo mapoo egeesee takaso, “A goomoga toowa sabolo badebeiso, ayo dala ma kulodu gadilega badolone, ayo nibolo Godeeye gababia wo nalai.

16 Bei, ayo nimapoo taka, ayo Godeeye gababia wo nali hagee hamamee see saga nalaime. Esino Godeeye wiligi doloso badeli mi oso sibulone wo nali hageeyo goo bei woola yilige buguga, ayo wo nali hagee see nalaiso,” diso.

17 Eseme Yesuye kapu wain i keesoo toloso Godee mapoo goomoga takoloso koodobulosu

dimapoo tenelone egeesee takaso, “Niba kapu wain i keesoo toloso odoo heeso nalo so koodobuoga see odoo hee mapoo ka tenee domo di.

¹⁸ Bei, ayo nimapoo taka, a epedee wain i nalo so hamamee see wain i saga nalaime. Esino Godeeye wiligi doloso badeli mi oso siboga, ayo see wain i ee nalaiso,” diso.

¹⁹ Yesu see wo toloso Godee mapoo goomoga takoloso wo popeiso. Osoloso o hamamee dili odoo mapoo pulone egeesee takaso, “Hagee mo suso, niba halo ka teneeso. Esiga niba a goolee sabolo dobolone wo hagee nolone ka debee,” diso.

²⁰ Diba wo nalo so koodobuloso Yesu see kapu wain i keesoo toloso Godee mapoo goomoga takaso. Osoloso o hamamee dili odoo mapoo tenelone egeesee takaso, “Kapu wain i keesoo hagee Godeeye mo sawo maga to kitulugu magoo dia hagoso. Mo sawo hagoso niba halo ka sologo buguso.

²¹ Esino niba ege. A ha teli odoo mapoo tiasalai odoo ee mooloogoodoo hageeyo kulodu abolo badolone wo namoloso.

²² Esiga Godeeye to magoo ee dodolone Odoo Holo a talaiso. Esino Odoo Holo a ha teli odoo mapoo tiaseli odoo yo, ye-ee! Bei, odoo yo dala talaiso.”

²³ Eseme o hamamee dili oso to hagee du- loso dieso nediliyo dima kulodu egeesee takaga meleeso, “Agayo ima kulodu goo hageesi ka moodoolaiyo?” diso.

Luka 22:24

cliv

Luka 22:30

Toowa doloso badalai goo maga wegiga

24 Eseme Yesu o hamamee dili odoo oso dieso nediliyo dima kulodu odoo agayo toowa ka badosomo doloso wegigaso.

25 Osoloso Yesuye goo hagee ogoloso dimapoo egeesee takaso, “Yu odoonee dia wiligi odoo tebisa oso dima hemi debeli odoo ee diayo diya kitulugu sabolo gidebeliso. Esino diba dieso nediliyo odoo susuga mapoo takolone diba odoo susuga eyo odoo deliso.

26 Esino niba nima kulodu egeesee selai tekeponee. Esiga nima kulodu odoo agayo toowa ka badosomo? Yo daga malalo eyo nediliyo pepooko doloso badebee. Osoloso nima kulodu odoo agayo gibadeli odoo masi ka badosomo? Yo tou teli odoo masi mesie sabolo tou tolone ka badebee.

27 Niba medee goolee, wo nalame badeli odoo sabolo wo pili odoo sabolo dima kulodu, odoo agayo toowa doloso ka badosomo? Odoo ee badolone wo nalame badeli oso toowa doloso ka badoso. Esino nima kulodu a wo pili odoo masi badoso.

28 Niba ayo hegi goo ee ma kulodu sileeme, a koo poogoo dili.

29 Esiga mo Mameeye o odoo gibadalame kitulugu amapoo tenee egeesi ayo nimapoo tenelaiso.

30 Esiga ayo wiligi doloso badeli mi oso siboga, ee ma kulodu niba abolo hodobo dobolone wo nalaiso. Osoloso niyo wiligi odoo oso debeli debi mapoo dobolone Isalael odoowo bala 12 ee gidobolone dia goo ee midileiso,” diso.

22:24: Luka 9:46 **22:25:** Mat 20:25-27; Maka 10:42-45 **22:26:**

Mat 23:11; Maka 9:35 **22:27:** Yon 13:12-15 **22:30:** Mat 19:28

*Pitaye Yesu boobado bigilei goo ee Yesuye taka
(Mat 26:31-35; Maka 14:27-31; Yon 13:36-38)*

31 Yesu badolone Saimon-Pita mapoo egeesee takaso, “Saimon, Saimon, Saitenso niba tei kibiya beleso kukulo agalame Godee mapoo woosome, Godeeye yimapoo kitulugu olo teneeso, yayo egeesee moodoolame.

32 Esino ayo no halo Godee mapoo dokodoo olo takaso, nayo tei too peegeeyaga. Osoloso nayo amapoo see wedi simi biame mapoo, mo hamamee dili odoo hagee bia oso tei too ma kulodu kibiya dabalame nayo diba pidi,” diso.

33 Eseme Pitaye nei yimapoo egeesee takaso, “Lodee, a nobolo neliga moso ma kulodu osoloso teli mapoo dilei mopoodoo doloso ka siloso,” diso.

34 Eseme Yesuye Pita mapoo nei egeesee takaso, “Pita, ayo namapoo taka, epe i gesi kolokolo takel-ega mologa, nayo a gooleedele doloso puodalai ee bakadio hedebe dalaiso,” diso.

35 Yesuye see o hamamee dili odoo mapoo egeesee takaso, “Ayo daga niyo to tekepo takomo silesibilame diye dolone molee sabolo, osoloso o sabolo, osoloso kali bi abo sabolo toloso na di diso. Esino niba ee ma kulodu silesibulone, hegi goo abo egeisomo?” diso.

Eseme diayo nei egeesee takaso, “Haye, egele,” diso.

36 Eseme Yesuye see dimapoo egeesee takaso, “Epedee hamapoo nimapoo molee sabolo o sabolo mologa, ee toloso di. Osoloso nimapoo

kaiya mauwe daga, nibada kekeisu dugo odo
hee mapoo teneloso nei molee tolosa kaiya te.

³⁷ Bei, Godeeyo to booka mapoo hogugu oso
egeesee takooso, ‘Edebeeyo yo mesiya masi
wooloomalaiso,’ diso. Esiga Godeeyo to booka
mapoo hogugu oso taka goo oso amapoo peled-
abalaiso. O, tei takoo, Godeeyo to booka mapoo
hogugu oso mo goo maga taka goo susuga oso
peledabalame siboso,” diso.

³⁸ Eseme o hamamee dili odo oso yimapoo
egeesee takaso, “Lodee, no ege. Iba kaiya bakadio
moloso,” diso.

Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Bige
oso,” diso.

*Yesuye Olipi mubi mapoo badolone Godee
mapoo taka*

(Mat 26:36-46; Maka 14:32-42)

³⁹ Yesu goo eyo moodeli egeesee moodoolone
Yelusalem maga peegoo dileso Olipi mubi mapoo
palaso. Eseme o hamamee dili odo yibolo
diyadeeso.

⁴⁰ Osoloso diba dileso omapoo dobolone,
Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niba Godee
mapoo takolone ka debee, goo tokenee mapoo
gido duga homodobiyaga.”

⁴¹ Yesu egeesee takoloso dimaga pepooko hoo-
goo dileso ebiso miyomoo tugusaloso Godee
mapoo takemeleeso.

⁴² Yesuye Godee mapoo takolone egeesee
takaso, “Ma, no goomogoga, amapoo dala hagee

sibo peegoo magee. Esino no goomoga goo ee te, ayo goomoga goo ee na te,” diso.

⁴³ Eseme Godeeyo momaiye oso Kei mi ma dokodooga sibileso yo pidilone kitulugu teneeso.

⁴⁴ Egeesi ma kulodu Yesu dala talame hegi goo oso sibume, yo sooloo habasaga toowa sabolo Godee mapoo diya takaso. Eseme o debiaso sawo masi mi mapoo salagadibaso.

⁴⁵ Osoloso yo Godee mapoo takaa koodobulosodiles ogeino, o hamamee dili odoo goo halagameleso tiesamolome egeiso.

⁴⁶ Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niba kaseega ka tiesamalala? Niba hogogabuloso Godee mapoo takolone ka debee, goo tokenee mapoo gido duga homodobiyaga,” diso.

*Odoo susuga oso Yesu wooloomalame ido di
(Mat 26:47-56; Maka 14:43-50; Yon 18:3-11)*

⁴⁷ Yesu o hamamee dili odoo sabolo to ossee komolome, o hamamee dili odoo hee Yudaseeye odoo mooloogoodoo gilimadoloso sibileso omapoo peledabaso. Eseme Yudaseeye Yesu adalame simiso.

⁴⁸ Esino Yesuye yimapoo egeesee takaso, “Yudas, nayo Odoo Holo a ada sabolo ha teli odoo mapoo tiasalame ka sala?” diso.

⁴⁹ Eseme Yesu o hamamee dili odoo diayo odoo susuga oso Yesu talame simi ogoloso egeesee takaso, “Lodee, iyo kaiyaso ka biligileiyo?” diso.

⁵⁰ Egeeseeeme Yesu o hamamee dili odoo heeso tei moso wiligi odoo taba eyo tou teli odoo hee kaiyaso o dulu deedee dokolo ee kobuguso.

51 Esino Yesuye o hamamee dili odoo mapoo egeesee takaso, “Omapoo koodobie! Goo egeesee na moodee!” diso. Osoloso Yesuye odoo o dulu mapoo sigime see tekepo paso.

52 Yesu yo omapoo tobudulone yo talame sibadee, tei moso wiligi odoo tebisa sabolo, tei moso pee maga gidebeli dia wiligi odoo tebisa sabolo, Yu odoowo wiligi odoo tebisa sabolo mapoo egeesee takaso, “Niyo ogoga a mesiya daga a talame, kaiya sabolo wei sabolo toloso ka sibadeeyo?

53 Esino niba ayo biame susuga tei moso ma kulodu eligimo sili egeliso. Esino niyo kaseme a omapoo badoboome telega ka poogoowo? Esino epedee hamapoo nibada biame oso olo siboso. Bei, epedee hagee neliga wiligi odoo taba Saite-neeyo biameso,” diso.

Pitaye Yesuwo goo puodoo

(Mat 26:69-75; Maka 14:66-72; Yon 18:15-18, 25-27)

54 Osoloso odoo susuga oso Yesu toloso tei moso wiligi odoo taba eyo mosopoo ido diso. Eseme Pitaye hamameedee toboloso deedee diso.

55 Yo deedee dileso, odoo susuga oso moso pee beelee ma kulodu dou tooloso dou halag-amolome, yo dibolo hodobo omapoo badolone dou hameleeso.

56 Pita omapoo dou holone badoboome, sobo obuo omapoo tou teli oso sibileso Pita mapoo medee bolone egeesee takaso, “Odoo hagee Yesubolo sili hee yoso,” diso.

Luka 22:57

clix

Luka 22:64

57 Esino Pitaye nei egeesee takaso, “Sobo, odo ogee a gooleedele,” diso.

58 Osoloso see hamamee odo heeso sibileso yo ogoloso yimapoo egeesee takaso, “No Yesubolo sili odo hee noso,” diso.

Eseme Pitaye nei egeesee takaso, “Giso, asonee,” diso.

59 Osoloso osoko howo hedebe poogoloso hamamee odo heeso sibileso to kitulugu sabolo egeesee takaso, “Tei takoo, odo hagee Yesubolo sili hee yoso. Bei, yinosee Gelili odooso,” diso.

60 Eseme Pitaye nei egeesee takaso, “Giso, nayo egee takoo goo ee tei a gooleedele,” diso. Pita to osee komolome, kolokolo takaso.

61 Eseme Lodeeye hamameegoo bidi toboloso Pita mapoo bameleeso. Eseme biame omapoo Yesuye taka to hagee Pitaye gooleebuguso, “No epei gesi kolokolo takelega mologa nayo a gooleedele doloso puodalai ee bakadio hedebe dalaiso,” diso.

62 Egeeselone yo to hagee gooleebugulosu diya goohemele peegoo gadileso pisaso.

Yesu wiligi odo tebisa oso to mou mapoo ido pala

(Mat 26:59-68; Maka 14:55-65; Yon 18:19-24)

63 Eseme Yesu yo gidebeli odo oso yo manolone toloso weiso.

64 Osoloso diayo o howo dugoso gagaloso wooloso egeesee takaso, “Imapoo takee, no odo agayo wala?” dee takaso.

65 Egeeselone to tokenee abo sabolo yimapoo takaso.

66 Osoloso mi hadobume gesikolodee Yu odoowo wiligi odoo tebisa sabolo, osoloso tei moso wiligi odoo tebisa sabolo, osoloso tei eligili odoo sabolo hodobo mooloogoodooso. Osoloso diayo to moulone debei mapoo Yesu ido palaso.

67 Eseme diayo dobolone Yesu mapoo egeesee takaso, “Nayo imapoo takee, no tei Godeeye hudi magoo Keliso nosomo?” diso.

Eseme Yesuye dimapoo nei egeesee takaso, “Ayo nimapoo takooga, niyo ayo taka goo mapoo tei talaime.

68 Ayo nimapoo woosaga, niyo amapoo to eyo nei takalaime.

69 Esino epedee biame hamaga Odoo Holo a Godee kitulugu eyo dee deedee dokolo mapoo yibolo wiligi doloso badalame bileiso,” diso.

70 Eseme odoo susuga oso yimapoo egeesee takaso, “Esiga no tei Godeeyo owolowo?” diso.

Eseme Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Niyo a Godeeyo owolo dee egee takoo ee tei goo takoo,” diso.

71 Eseme diayo egeesee takaso, “Esiga iba o goo midilei maga to abo dulei koo goomogo. Bei, yo eyo o goo ee olo yebugulone yo Godeeyo owolo diso. Esiga yo wooloomalai tekepo,” diso.

23

Yesu yo Pailet sabolo osoloso Helodee mapoo

ido di

(*Mat 27:1-2, 11-26; Maka 15:1-15; Yon 18:28—19:16*)

¹ Osoloso wiligi odoo tebisa mooloogoodoo oso tebisaloso Yesu Pailet mapoo ido diso.

² Diayo dilesa Pailet mapoo Yesuwo goo maga takolone egeesee takaso, “Odoo hagoso ibada odoo eli tokenee mapoo gilimado di ogoloso ka too. Bei, yayo ibada odoo oso Sisa mapoo tekisi molee misigeli hamaga takoloso see eyo nediliyo yo wiligi odoo Keliso dee takemeleeso,” diso.

³ Eseme Pailetteeye Yesu mapoo egeesee takaso, “No tei Yu odoo dia wiligi odoowo?” diso.

Eseme Yesuye nei egeesee takaso, “O, nayo olo egee takooso,” diso.

⁴ Osoloso Pailetteeye Yu odoowo tei moso wiligi odoo tebisa sabolo osoloso odoo abo omapoo mooloogoodoloso debei mapoo egeesee takaso, “Ayo yo talaino yimapoo goo tokenee hee koo ogo,” diso.

⁵ Esino diba goo egee pagalai gowoolone to kitulugu sabolo egeesee takaso, “Edebeeyo Loum gamalee mapoo kamanalame, yayo Yudiya mi toowa mapoo silone odoo goo tiadili goo ee eligimo siliso. Osoloso yayo goo hagee Gelili mi maga bei mooloogooloso see hamapoo sibileso ka eligimo siloso,” diso.

⁶ Osoloso Pailetteeye goo hagee duloso, Yesu tei Gelili odoo beleso odoo mapoo woosaso.

⁷ Egeesi ma kulodu yayo Yesu tei Gelili odoo dee takaa goo ee duloso, Yesu Helodee mapoo ido di diso. Bei, Helodeeeye Gelili mi mapoo wiligi odoo

toboloso ka badebei. Biame omapoo Helodee Yelusalem mapoo sibileso badebeiso.

⁸ Ee ma kulodu Helodeeye Yesu ogoloso diya goomogaso. Bei, yo Yesuwo goo epedee eiyo dumeliga, yo agalai goomegeliso. Osoloso Yesuye goo opusomo di o mudugiyo moodoolame diya goomogaso.

⁹ Eseme Helodeeye Yesu mapoo woosali to bei woosagaso. Esino ee ma kulodu Yesuye yimapoo to nei hee takele.

¹⁰ Osoloso biame omapoo tei moso wiligi odo tebisa sabolo osoloso tei eligili odo tebisa sabolo oso to kitulugu sabolo takolone Yesu mapoo gigidiso.

¹¹ Eseme Helodeeye o odo sabolo Yesu manolone wiligi odooso kali dugo kadiso. Osoloso yo Pailet mapoo see ido di diso.

¹² Biame domo omapoo Pailet dio Helodee dio emegei diso. Esino daga debei ee ma kulodu dieso nediliyo nei heigo nei heigo dolone debeiso.

¹³ Eseme Yesu Pailet mapoo see ido di ogoloso, Paileteeye tei moso wiligi odo tebisa sabolo osoloso Yu odoowo wiligi odo tebisa sabolo osoloso odo susuga gilimadoloso egeesee takaso,

¹⁴ “Niyo odo hagoso Yu odo oso Loum gamalee mapoo kamanalame, odo goo tiadili goo ee eligimo silo doloso, amapoo ka ido simi. Esino ayo nibada mudugiyo o goo midino, yimapoo goo tokenee hee molo egele.

¹⁵ Osoloso Helodee nosee Yesu mapoo goo tokenee hee molo egele. Egeesee yayo yo see imapoo ido sibe dee takaso. Esiga niso ogoso,

odoo hagee wooloomalai yimapoo goo tokenee hee mauwe.

¹⁶ Esiga ayo yo wulo woomele poogoloso diye dalaiso.”

[

¹⁷ Esino Paileteeye Yu odoo oso goomogalame diayo Godeeye gababia wo nali biame mapoo odoo hee neliga moso ma kuloduga peegoo diye deliso.]

¹⁸ Osoloso odoo susuga oso to neligidi egeesee takaso, “Yesu wooloomolone, nei Balabas neliga moso ma kuloduga peegoo diye dee!” dee takaga meleeso.

¹⁹ Balabas hagoso daga Loum gamalee mapoo ha temeleso odoo hee woolomaso. Egeeseeega yo neliga moso ma kulodu husooso.

²⁰ Paileteeye Yesu peegoo tamagalame diya goomogolone, see tobu odoo mooloogoodoo mapoo woosaso.

²¹ Esino odoo susuga oso to neligidi yimapoo nei egeesee takaso, “Yo homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enige! Yo homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enige!” dee takaga meleeso.

²² Eseme Paileteeye see tobu odoo mooloogoodoo mapoo egeesee takaso, “Bei, niyo kasalame yo wooloomalame ka sala? Yayo goo tokenee kasee toowo? Ayo o goo midi mapoo ayo yo wooloomalame ido dino, yimapoo goo tokenee hee molo egele. Esiga ayo yo wulo woomele poogoloso diye dalaiso,” diso.

²³ Esino odoo susuga oso toso neligidi diya takaso, “Yesu homo bulubo magoo ma dokodoo

yoguso enige!” dee takaga meleeso. Diayo egeesee takemelee Pailet to ee dulei diya gowoolone, bige dimapoo deedeebeegee diso.

²⁴ Egeeseeeme yayo dia to duloso odoo susuga oso goomoga goo ee tooso.

²⁵ Esiga Paileteeye Loum gamalee mapoo ha tolone odoo wooloomali Balabas ono neliga moso ma kuloduga peegoo diye diso. Esino Yesu homo bulubo magoo ma dokodoo talame yayo yo odoo susuga mapoo teneeso.

Yesu homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso eniga

(Mat 27:32-44; Maka 15:21-32; Yon 19:17-27)

²⁶ Osoloso ha teli odoo oso Yesu toloso mi ee ma kuloduga peegoo ido dumolome, Kulene odoo Saimon Yelusalem mi mapoo dumolome eli domopoo tugodooso. Osoloso diayo homo bulubo magoo toloso see o ei mapoo imedulosi Yesu ma hamamee diye diso. ²⁷ Osoloso biame omapoo, Yesu toloso diyadaga molome odoo susuga hamamee diyadeeso. Osoloso ee ma kulu sobo abo sabolo dulone Yesu halo gooholone hamamee dulone pupusigamo diyadeeso.

²⁸ Eseme Yesuye bidi toboloso dimapoo bolone egeesee takaso, “Yelusalem sobo, niba a halo haga na pupusige. Esino niso nediliyo osoloso nibada holo halo ka pupusige.

²⁹ Bei, dala biame oso siboga, edebeeyo egeesee takagalaiso, ‘Sobo deme taba nibolo osoloso sobo holo soomagoloso too koo nedili niba diya goomege.’

30 Bei, biame egeesi oso peledaba omapoo ede-beeyo egeesee takagalaiso,
‘Mubi sabolo osoloso esia niyo goodobuloso iba
toogoode!’ dee takalaiso.

31 Esiga goo hageesi oso homo su gie mapoo pele-dobooga, see ogoo goo oso homo su sia mapoo ka
peledabalaisomo?” diso.*

32 Osoloso biame omapoo ha teli odo oso Yesu
ido dulone, mesiya bakadio homo bulubo magoo
ma dokodoo wooloomalame ido diso.

33 Diba sibileso mubi hee, eyo hu Wiligi
ki mi deli mapoo, Yesu homo bulubo magoo
ma dokodoo yoguso enigaloso tuluguso. Os-
oloso mesiya bakadio onosee homo bulubo ma-
goo mapoo yoguso enigaloso, odo hee Yesuwo
deedee dokolo tulugu, osoloso hee dobusu dokolo
tulugu diso.

34 Osoloso Yesuye homo bulubo magoo ma
dokodoo telega molone egeesee takaso, “Ma,
odo hagee bia oso goo tokenee amapoo egee
moodoo ee nayo hapoloso boobado bigi. Bei,
diayo goo egee moodoo eyo bei diba gooleedele,”
diso. Osoloso ha teli odo oso Yesuwo dugo
talame diayo yo pepuso odo hu ma ee kobuso.

35 Odo susuga oso peegooga tebisamolone bal-
aga molome, Yu odoowo wiligi odo tebisa oso
manolone egeesee takaga meleeso, “Yayo odo
abo pidimo siliso. Esiga yo tei Godeeye hudi

23:30: Hos 10:8; Yili 6:16 * **23:31:** Esiga to hogugu hageeyo
bei egeesee moloso, “Niyo kasee gooleedo? Goo hagoso tokenee
mauve odo mapoo peledabalai teiba daga, hee tokenee teli odo
dimapoo ogoo gooso peledabalaiyo?” **23:34:** Psa 22:18 **23:35:**
Psa 22:7-8

magoo Keliso oso daga, o su eyo nediliyo pidilei tekepo,” dee takaga meleeso.

36 Osoloso ha teli odo sabolo oso Yesu manolone, wain i mei nali keesoloso Yesuye nalame tenelone yimapoo egeesee takaso,

37 “No medee tei Yu odo dia wiligi odo taba daga, no telega pagalame, no nediliyo pidi,” diso.

38 Yesu o wiligi oo poogoo dokodooga to hageesee hoguguloso kalamaso,

“Oodo hagee Yu odo dia wiligi odo taba.”

39 Mesiya hee Yesuwo ho hodiodokooga eniga oso Yesu mapoo tokenee sisilone yimapoo egeesee takaso, “No medee tei Keliso daga, nee su no nediliyo pidilone, iba nosee pidi,” diso.

40 Esino mesiya hee oso o odoowo to su maga to kitulugu sabolo egeesee takaso, “No Godeebolo koo obudo? Bei, yayo dala egee to, no nosee dala hedebe egeesi toso.

41 Esiga iba asalo ibada tokenee eyo nei maga ka wodioso. Esino Yesu mapoo tokenee hee mauwe,” diso.

42 Osoloso yayo see Yesu mapoo egeesee takaso, “Yesu, nayo wiligi doloso badebei mapoo, nayo a gooleebigi,” diso.

43 Eseme Yesu nei yimapoo egeesee takaso, “Ayo namapoo tei goo tako, esiga epe i no abolo hodobo goomoga mi Paladais mapoo badalaiso,” diso.

Yesuye ta eyo goo

(Mat 27:45-56; Maka 15:33-41; Yon 19:28-30)

44 Osoloso osoko olo oo domo tooboome, mi susuga neligaso, mi neligamelee ososee osoko howo bakadio hedebe di poogooso.

45 Bei, goo ogoso peledoboome, osoko pelega poogooso. Osoloso tei moso tegei ma kulodu dugo kodia oso kisimelee ee eyo mosoowe domo tologodooso. **46** Eseme Yesuye to neligid egeesee takaso, “Ma, a mo dio nee dee mapoo maga,” diso. Yesu to hamameedee hageesee takoloso taso.

47 Osoloso ha teli odoo gibadeli odoo oso Yesuwo homo bulubo magoo ma hemidu badolone Yesuye ta goo ee ogoloso, Godeeyo hu dokodoo poudoolone egeesee takaso, “Tei takoo, odoo hagee Godeeyo howo woola tekepo odoodoo,” diso.

48 Osoloso odoo susuga oso gooso peledaba ee agalame omapoo dileso balagamelee odoo oso goo hagee ogoloso dulone diya gooholone dia budo mapoo kobugumo see wedi diyadeeso.

49 Osoloso Yesu o odoo sabolo osoloso sobo abo Yesubolo Gelili abaga sibadee oso wulo eli sage abaga tebisamolone goo hagoso peledaba mapoo balaga meleeso.

Yesu mi doosoo

(Mat 27:57-61; Maka 15:42-47; Yon 19:38-42)

50-51 Dima kulodu odoo hee badebeiso, o hu Yosep. Yudiya mi toowa ee ma kulodu mi pe-pooko Alimatiya ee o midee. Yo Godeeyo howo woola tekepo badolone Godeeye wiligi doloso badeli goo oso siba beleso bameleeso. Osoloso

yo Yu odoowo wiligi odoo tebisa oso mooloogoodoo ee ma kulodu yo dibolo hodobo badebeiso. Esino Yu odoowo wiligi odoo tebisa oso Yesu Loum gamalee odoo oso wooloomalame dimapoo tiaseme, yo goo omapoo gowoolone yayo hamaga takaso.

⁵² Osoloso yayo Yesu ta eyo su ee talame, Pailet mapoo dileso woosaso.

⁵³ Osoloso yayo Yesuwo kou homo bulubo magoo ma dokodooga miyomoo to meileso, dugoso tiadoloso yo ou madu magooso. Midoo hagee dia. Esiga daga odoo hee teme omapoo magele.

⁵⁴ Esino biame domo egee Yu odoo diayo hasali biame bei mooloogoolai osoko howo koola too-boome ka see.

⁵⁵ Osoloso sobo abo Yesubolo Gelili abaga sibadee oso Yosepeeye Yesuwo kou mi doo ma kulodu magalame todime, diba yima hamamee diyadeeso. Diba omapoo dileso Yosepeeye Yesuwo kou magoo medee egeiso.

⁵⁶ Osoloso diba see wedi dileso sisigageli bi medee tekepo Yesuwo su mapoo hedilame mopoodoo dooso. Esino diba Yu odoo diayo hasali biame olo bei mooloogoome, Moseseeye tei magoo ee dodolone epedee koodobuloso hasaso.

24

*Yesu midoo ma kuloduga hogabia
(Mat 28:1-10; Maka 16:1-8; Yon 20:1-10)*

¹ Esiga Sadee toowa biame gesikolodee sobo hagee bia oso sisigageli bi medee tekepo

mopoodoo doo ee toloso Yesuwo bi mapoo diyadeeso.

² Diba omapoo dileso egeino, yo toowa wulu ou miyopoo kisi ee peegoo bidigamo dileso molome egeiso.

³ Eseme diayo kulodu galagadileso egeino, Lodee Yesuwo su omapoo mauwe molo egeiso.

⁴ Osoloso diayo kulodu galagadileso goo tiademe balaga meleeno, odo bakadio dugo diya gadeebugu kalaga oso saga peledoboloso soboso debei mapoo hodiokooga tebisaso.

⁵ Osoloso sobo diba diya dio dulone, ebia sabolo miyomoo gawuaso. Eseme odo bakadio oso dimapoo nei egeesee takaso, “Niyo kasalame odo see gie badeli too ee midoo ma kulodu ka esiamo silesibala?

⁶ Yo kulo hadu mauwe. Esino yo see hogado dina. Esiga niba Yesubolo Gelili mapoo silone, yayo nimapoo taka goo ee gooleebigi.

⁷ Bei, yayo egeesee takaso, ‘Oodo Holo, a toke-nee teli odo dimapoo tiasalaiso, osoloso a homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enigileiso. Osoloso a biame bakadio midoo ma kulodu tamoloso, biame bakadio hedebe di mapoo midoo ma kuloduga see hogado dileiso,’ diso.”

⁸ Eseme sobo diba to hagee duloso Yesuye takomo sili to ee gooleebuguso.

⁹ Osoloso diba midoo maga see wedi dileso, diye di odo 11 sabolo osoloso odo susuga mapoo diayo egei goo susuga ee dimapoo oposususo.

¹⁰ Esiga sobo hagee bia oso goo peledaba hagee ka egei, Meli-Magadalin osoloso Yowana osoloso

Yemeseyyo owee Meli osoloso sobo abo.

¹¹ Esino sobo hagee bia oso sibileso diye di odo mapoo takeme diba duno, halabolone taka masi takeme to omapoo tei tele poogooso.

¹² Esino Pita toboloso midoo ee agalame hoguo diso. Yo dilesu gasuwoloso wulu ma kulodu egeino, dugo Yesuwo su tiadoloso magoo ee see mosoowe wulu ma kulodu molome egeiso. Eseme Pita goo hagee ogoloso howoodoomo wedi diso.

*Oodo bakadio oso Emaus mi mapoo dulone
Yesu egei*

¹³ Biame hedebe omapoo Yesuwo hamamee dili oodo bakadio oso Yelusalem mi poogoloso, see Emaus mi mapoo diyadaga meleeso. Emaus mi egee Yelusalem omaga haga hoogoonee, wulo 11 kilomita egeesi masi.

¹⁴ O bakadio dumo dulone goo susuga Yesu mapoo peledaba goo ee oposusumo diyadeeso.

¹⁵ Osoloso o bakadio osee oposusumo diyadaga molome, Yesu dima hamamee sibileso diba tugodoloso dibolo hodobo diso.

¹⁶ Esino oodo bakadio hagoso Yesu medee kibiya hoo do egele. Bei, diayo Yesu kibiya hoo do egeyaga, Godeeye diba gooloogooso.

¹⁷ Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niba ogoo goo oposusumo diyadaga malana?” diso.

Eseme diba eli domo omapoo kookoo toboloso goohele sabolo mudu olugodoloso tebisameleeso.

¹⁸ Osoloso dima kulodu oodo hee, o hu Keleopas, yayo Yesu mapoo egeesee takaso, “Yelusalem mi mapoo oodo soo sibadee ee ma

kulodu mi omapoo goo peledaba ee, no dulega badosoba?” diso.

19 Eseme Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Nayo egee takoo ogoo goo takala?” diso.

Eseme diayo nei yimapoo egeesee takaso, “Iba Yesu Nasaalet odooyeo goo ee taka. Bei, yo Godee maga to tolosokokodotakomo sili odooyodooso badolone Godeeyo howo woolaosoloso odoo susugaeyo mudugiyo Godeeyo to kitulugu sabolo takomosiliso. Osoloso yayo goo toowa opusomo di moodoomosiliso.

20 Esino tei moso wiligi odooyebisa sabolo osoloso ibada wiligi odooyebisa oso Yesu Loum gamalee oso wooloomalame dimapoo teneeso. Eseme yo homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enigaloso taso.

21 Esino iyo goolee, yayo Isalael odooyiba Loum gamalee gidebeli omaga peegoo gilimado dileiso doloso dobolone balaga meleeso. Esiga goo hagoso peledaba ee biame bakadio olo poogooso.

22-23 Osoloso ibada mooloogoodoo ee ma kulodu sobo abo oso epeigesikolodee dileso midoo mapoo egeino, Yesuwo su mauwe molo egeiso. Eseme diayo sibilesimapootakolone, ‘Ibada howo opusomo doloso Godeeyomomaiye egeiso,’ diso. Eseme momaiye oso Yesu ta maga hogado di goo ee dimapoo takaso. Eseme goo susuga hageetakeme, iba diya dio diso.

24 Osoloso ibada mooloogoodoo ma kulodu debeli odooyabo diba noseedileso midoo egeino,

soboso taka to sabolo tobulone, Yesuwo su midoo ma kulodu mauwe molo egeiso.”

25 Eseme Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Niba medee diya boobada odoodoo. Niba kaseega Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo dia to mapoo tei telega ka dosomo?

26 Bei, diayo egeesee takaso, ‘Godeeye hesia Kelisoye dala goo hageesi tolosa see Godeeye egee bado mapoo peleso hu toowa tolosa kitulugu sabolo badalaiso,’ diso.

27 Osoloso Yesuye dimapoo Moses sabolo osoloso Godee maga to tolosa kokodo takomo sili odoo susuga oso Kelisowo goo hogugu goo eyo bei dimapoo medee eligiso.

28 Osoloso diba Emaus mi olo koola tooboome omapoo dulone Yesuye dimapoo egeesee takaso, “A hamapoo hasalaime. Esino a olo wulo duso,” diso.

29 Eseme odoo bakadio oso to kitulugu sabolo yimapoo egeesee takaso, “Emegei, no epedee na di, no ibolo hodobo tiamo. Bei, olo nolugo,” diso. Eseme Yesu yo dibolo hodobo tilame diso.

30 Osoloso diba moso kulodu peleso nei nalame dobolone, Yesuye wo tolosa goomoga to takoloso koodobuloso wo populosu dimapoo piso.

31 Egeesee semelee biame omapoo diayo Yesu medee kibiya hoodo egeiso. Omapoo diayo Yesu medee kibiya hoodo egeme, yo saga omapoo osugoboodooso.

32 Eseme obakadio dobolone dibusomo egeesee takaga meleeso, “O. Tei takoo, iba eli domo

abaga sibadaga molome, yayo Godeeyo to eyo bei imapoo takeme, ibada sooloo ma kulodu diya goomogaso,” diso.

33 Osoloso diba saga tebisaloso see Yelusalem mapoo wedi diyadeeso. Diba omapoo dileso egeino, diye di odoo 11 sabolo osoloso Yesuye di hamamee dedeli odoo susuga oso diesono hodobo mooloogoodoloso doboome egeiso.

34 Eseme odoo omapoo mooloogoodoloso debei oso dimapoo egeesee takaso, “O. Tei takoo, Lodee yo ta maga see hogado didoo. Osoloso yo see Saimon-Pitaye badebei mapoo peledabadoo,” dee takaga meleeso.

35 Osoloso odoo bakadio hagee bia oso Yesu eli domopoo diba tugodoloso di eyo goo sabolo osoloso Yesuye dibolo hodobo nei nalame dobolone, wo toloso popume, diayo yo medee kibya hoodo egei goo ee dimapoo oposususo.

Yesuye o hamamee dili odoo dimapoo dileso peledaba

*(Mat 28:16-20; Maka 16:14-18; Yon 20:19-23;
Diye 1:6-8)*

36 Diba goo hamapoo to osee kesamolome, haga booloogelega diayo debei domo omaga Yesu peledoboloso tobudulone dimapoo egeesee takaso, “Emegei, mesie goo oso nibolo hodobo mele,” diso.

37 Esino diayo goolee yo odoo dio bele dolone, dio dulone diya ebigaso.

38 Eseme Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Niba kaseega ebia sabolo goo tiadoo sabolo nibada goo goolee ma kulodu ka malana?

39 Esiga niba mo dee sabolo osoloso mo homo sabolo ogoloso tei aso doloso gooleede. Osoloso mo su sige, niyo a tei su moloso doloso gooleedalame. Bei, odo dio diba su mauwe,” diso.

40 Yo to hagee takoloso o dee boowo sabolo osoloso o homo boowo sabolo dimapoo eligiso.

41 Esino diayo medee tei telega goomoga sabolo osoloso dio dulone debei ogoloso Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Nimapoo nei nali hee mолосомо?” diso.

42 Eseme diayo yimapoo di si pepooko teneeso.

43 Osoloso yayo dia howo woola di egee neso.

44 Osoloso yayo dimapoo egeesee takaso, “Ayo nibolo hodobo silone nimapoo takeliso, ‘Mo goo maga Moseseeye hogugu sabolo, osoloso Godee maga to toloso kokodo takomo sili odo oso hogugu sabolo, osoloso Sam booka mapoo hogugu goo oso amapoo peledabalaiso,’ deliso. Esiga epei goo hagoso amapoo olo ka peledo-booso,” diso.

45 Osoloso Godeeyo to booka mapoo hogugu goo ee medee kibiya gooleedalame, Yesuye dibada goo goolee medee hoodo magooso.

46 Yesu egeesee solone tobudulone dimapoo egeesee takaso, “Esiga Godeeyo to booka mapoo hogugu ee egeesee moloso: Godeeye hesia Keliso, a dala toloso biame bakadio midoo ma kulodu

ta moloso see biame bakadio hedebe di mapoo hogabuloso toboloso dileiso.”

⁴⁷ Osoloso Yesuye see tobu dimapoo egeesee takaso, “Niba Yelusalem abaga bei mooloogooloso mipoo toowa mapoo mo hu maga odo mapoo hageesee eligimo silesibe, ‘Niba goo goolee su wuduloso nibada goo tokenee maga miligi pie. Eseega nibada goo tokenee hapoloso boobado bigileiso,’ dee takomo silesibe.

⁴⁸ Esiga niyo mo goo hagee ogoloso takomo silesibileiso.

⁴⁹ Osoloso niba Yelusalem poogoloso epedee na di. Esino niba epedee hamapoo osee doga, Kei mi ma dokodooga kitulugu siboga talaiso. Bei, ayo mo Maye taka to ee dodolone nimapoo Dio Tei tenelaiso,” diso.

*Yesu Kei mi ma dokodoo ido pala
(Maka 16:19-20; Diye 1:9-11)*

⁵⁰ Osoloso Yesuye o hamamee dili odo gilimadoloso Betani mi koola mapoo diyadaga meleeso. Diba omapoo dilesa peledoboloso Yesuye dee dokodoo poudoloso diba halo Godee mapoo takolone diba pidilame goomoga to takaso.

⁵¹ Yo egeesee takomolome, Yesu Kei mi ma dokodoo ido palaso.

⁵² Eseme diayo Yesuwo hu dokodoo poudoloso, goomoga sabolo Yelusalem mi mapoo see wedi diyadeeso.

Luka 24:53

clxxvi

Luka 24:53

53 Osoloso biame susuga ee ma kulodu, diba Yu
odoowo tei moso mapoo dobolone, Godee mapoo
goomoga poudoolone debeiso.

**Godeeyo To Tekepo
Portions of the New Testament in the Odoodee
language of Papua New Guinea
Sampela hap Nupela Testamen long tokples Odoodee**

copyright © 2006, 2015, 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Odoodee

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

ffb0eddd-0f6e-5201-89ab-6fcfbcaebeba